Η ΟΔΟΣ

«Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδός καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή». (Ἰωάν. 14,6)

ΤΕΤΡΑΜΗΝΙΑΙΟ ΦΥΛΛΑΔΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΔΙΔΑΧΗΣ
ΕΚΔΟΣΗ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΡΟΔΟΥ
ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

ΦΥΛΛΟ 19 ΕΤΟΣ 5ο • 2010

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Ἐκδημία Μητροπολίτου πρώην Ρόδου κυροῦ Ἀποστόλου

Τό παρόν περιοδικό εἶναι ἀφιερωμένο στήν ἐκδημία δυό σεπτῶν Ἱεραρχῶν. Τό 2010 κοιμήθηκαν ὁ Μητροπολίτης πρώην Ρόδου κυρός Ἀπόστολος Β΄ καί ὁ Ἐπίσκοπος Ἀλικαρνασσοῦ κυρός Ἐμμανουήλ. Καί οἱ δυό ἐποίμαναν τό λαό τοῦ Θεοῦ στή Δωδεκάνησο θεοφιλῶς.

Ὁ πρώην Ρόδου Ἀπόστολος ἦταν ἀπόφοιτος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης. Ὑπηρέτησε τήν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ἀπό τό 1956. Τό 1964 διορίστηκε Ἡγούμενος τῆς Ἱερᾶς Πατριαρχικῆς καί Σταυροπηγιακῆς Μονῆς Ἁγίας Ἀναστασίας Χαλκιδικῆς. Τό 1973 ἐξελέγη Ἐπίσκοπος Εὐμενείας καί τό 1977 Μητροπολίτης Ἠλιουπόλεως καί Θείρων. Ἀπό τό 1988 ἕως τό 2004 ἐποίμανε τό λαό τῆς Μητροπόλεως Ρόδου. Ὅλοι διέκριναν στό πρόσωπό του τήν πατρική ἀγάπη, τήν εὐγενή ἁπλότητα, τό ἐκκλησιαστικό φρόνημα καί τήν ἀφοσίωσή του στή Μητέρα Ἐκκλησία.

Ὁ Ἐπίσκοπος Ἐμμανουήλ διακόνησε τήν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ὡς κληρικός ἀπό τό 1957. Ὑπηρέτησε τήν Ἱερά Μητρόπολη Λέρου, Καλύμνου καί Ἀστυπαλέας ὡς Πρωτοσύγγελος ἀπό τό 1967 ἕως τό 2005 καί ἀπό τό 2005 ἕως τήν κοίμησή του ὡς Ἀρχιερέας. Ἐργάσθηκε ὡς Καθηγητής στή Μέση Ἐκπαίδευση ἀπό τό 1974 ἕως τό 1990. Ἀγάπησε πολύ τήν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ καί τό λαό Του καί πρόσφερε τίς ὑπηρεσίες του μέ μεγάλη αὐταπάρνηση καί ζῆλο.

Τό σκήνωμα τοῦ σεπτοῦ Ἱεράρχου τό ἴδιο βράδυ, στίς 09.00΄ μ.μ., μεταφέρθηκε στόν Καθεδρικό Ἱερό Ναό τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου καί τέθηκε σέ λαϊκό προσκύνημα. Μετά τό Τρισάγιον ἀπό τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ρόδου κ. Κύριλλο ἄρχισε ὁλονύκτιος Ἀγρυπνία. Τό πρωΐ τῆς ἑπομένης, 23 Σεπτεμβρίου, τελέσθηκε ἡ Θεία Λειτουργία ἀπό τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Λέρου, Καλύμνου καί Ἀστυπαλαίας κ. Παΐσιο.

Ἀγρυπνία τελέσθηκε καί τήν ἑπόμενη νύκτα καί τό πρωΐ τῆς Παρασκευῆς, 24 Σεπτεμβρίου, ἡ Θεία Λειτουργία ἀπό τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Μιλήτου κ. Ἀπόστολο.

Ἡ νεκρώσιμος Ἀκολουθία ἐψάλη τήν 11ην πρωϊνή τῆς Παρασκευῆς 24 Σεπτεμβρίου προεξάρχοντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης κ. Εἰρηναίου καὶ συμμετεχόντων τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Περιστερίου κ. Χρυσοστόμου, Ζακύνθου κ. Χρυσοστόμου, Σύμης κ. Χρυσοστόμου καί Νεαπόλεως καί Σταυρουπόλεως κ. Βαρνάβα. Τήν Αὐτοῦ Θειοτάτη Παναγιότητα, τόν Οἰκουμενικό Πατριάρχη κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟ ἐκπροσώπησε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὄρους καί Ἀρδαμερίου

κ. Νικόδημος καί τήν Αὐτοῦ Θειοτάτη Μακαριότητα, τόν Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας κ.κ. ΘΕΟΔΩΡΟ, ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Μπουρούντι καί Ρουάντας κ. Σάββας. Τό πένθος τῆς Ἐκκλησίας κράτησαν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολῖτες Μιλήτου κ. Ἀπόστολος καί Λέρου, Καλύμνου καί Ἀστυπαλαίας κ. Παΐσιος. Παρέστησαν οἱ ἐκπρόσωποι τῶν τοπικῶν Ἀρχῶν, σύσσωμος ὁ ἱερός Κλῆρος καί οἱ Μοναστικές Ἀδελφότητες τῆς νήσου, καθώς καί πλῆθος κόσμου.

Ἐπικηδείους προσφωνήσεις ἐκφώνησαν ὁ Σεβασμιώτατος ἅγιος Ἱερισσοῦ, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Α.Θ.Π, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ὁ Θεοφιλέστατος ἅγιος Μπορούντι, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Α.Θ.Μ., τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, ὁ Σεβασμιώτατος ἅγιος Μιλήτου ἐκ μέρους τῆς Ἱερᾶς Σταυροπηγιακῆς καί Πατριαρχικῆς Μονῆς Ἁγίας Ἀναστασίας Χαλκιδικῆς, ὁ Νομάρχης Δωδεκανήσου, Ἄρχων Καστρίντσιος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, κ. Ἰωάννης Μαχαιρίδης, ὁ Δήμαρχος Ροδίων κ. Χατζῆς Χατζηευθυμίου, ὁ Δήμαρχος Ἀρχαγγέλου Ρόδου, γεννέτειρας τοῦ μεταστάντος, κ. Ἀλέξανδρος Παπουράς, καί ὁ Πρωτοπρεσβύτερος π. Ἰωάννης Χαλκιᾶς, Γενικός Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος, ἐκ μέρους τοῦ ἱεροῦ Κλήρου. Τόν ἐπικήδειο Λόγο ἐκφώνησε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ρόδου κ. Κύριλλος.

Μετά τό πέρας τῆς ἐξοδίου Ἀκολουθίας ἡ σορός τοῦ ἐκλιπόντος Ἱεράρχου μεταφέρθηκε στόν Δημοτικό Κοιμητήριο τοῦ Ταξιάρχου, ὅπου καί ἐνταφιάστηκε μέ τιμές ἐν ἐνεργείᾳ Μητροπολίτου.

Ὁ ἀοίδιμος Μητροπολίτης πρώην Ρόδου κυρός Ἀπόστολος γεννήθηκε τό 1922 στήν κωμόπολη Ἀρχάγγελος τῆς Ρόδου. Ἀποφοίτησε ἀπό τήν Θεολογική Σχολή τῆς Χάλκης τό 1956 μέ ἐναίσιμο ἐπί πτυχίῳ διατριβή *«Ἡ περὶ θεαμάτων διδασκαλία τοῦ Ἰωάννου Χρυσοστόμου»*. Διάκονος χειροτονήθηκε τό 1956 ἀπό τόν τότε Σχολάρχη ἀείμνηστο Μητροπολίτη Ἰκονίου κυρό Ἰάκωβο. Τόν Ἰούλιο τοῦ 1964 διορίστηκε Ἡγούμενος τῆς Ἱερᾶς Πατριαρχικῆς καί Σταυροπηγιακῆς Μονῆς Ἁγίας Ἀναστασίας Χαλκιδικῆς. Τήν 20η Νοεμβρίου 1973 ἐξελέγη Ἐπίσκοπος Εὐμενείας καί χειροτονήθηκε τήν 25η τοῦ ἴδιου μήνα στόν Ἱερό Ναό Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου Σταυροδρομίου ἀπό τόν ἀοίδιμο Μητροπολίτη Χαλκηδόνος κυρό Μελίτωνα. Τήν 17η Νοεμβρίου 1977 ἐξελέγη Μητροπολίτης Ἡλιουπόλεως καί Θείρων καί τήν 5η Μαΐου 1988 Μητροπολίτης Ρόδου. Ἀποχώρησε τῆς ἐνεργοῦ ἀρχιερατικῆς διακονίας στίς 20 Ἀπριλίου 2004 καί παρέμεινε ἐφησυχάζων στήν Ρόδο μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς πρὸς Κύριον ἐκδημίας του.

Τό Τεσσαρακονθήμερο μνημόσυνο τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου τελέστηκε τήν Κυριακή 31 Ὀκτωβρίου 2010 στόν Καθεδρικό Ἱερό Ναό Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου. Τῆς Θείας Λειτουργίας προεξῆρχε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὄρους καί Ἀρδαμερίου κ. Νικόδημος, συλλειτουργούντων τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Καρπάθου καί Κάσου κ. Ἀμβροσίου, Μιλήτου κ. Ἀποστόλου, Τριπόλεως κ. Θεοφυλάκτου (ἐκπροσώπου τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ.κ. Θεοδώρου) καί Ρόδου κ. Κυρίλλου. Μετά τό πέρας τῆς Θείας Λειτουργίας τελέστηκε τό μνημόσυνον προεξάρχοντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ρόδου. Τήν ἐπιμνημόσυνο Ὁμιλία ἐκφώνησε ὁ Σεβασμιώτατος Ἅγιος Ἱερισσοῦ.

Τοῦ ἀοιδίμου Μητροπολίτου πρώην Ρόδου κυροῦ Ἀποστόλου εἴη αἰωνία ἡ μνήμη. Ἀμήν. ■

Η ΟΔΟΣ

Κωδικός ἐντύπου
ISSN 1790-6733

Τετραμηνιαία ἔκδοση
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ρόδου
Τηλέφωνο: 22410 34300
Fax: 22410 73480
Internet: www.imr.gr
e-mail: imrodou@imr.gr
Συντάσσεται ἀπό ἐπιτροπή

Ἰδιοκτήτης
Ἱερά Μητρόπολις Ρόδου

Ἐκδότης
Μητροπολίτης Ρόδου
κ. Κύριλλος

Ὑπεύθυνος Σύνταξης
Ἀρχιμ. Μάξιμος Παναγιώτου

Ἐκδοτική Παραγωγή
ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ Α.Β.Ε.Ε.
Ἀρδηττοῦ 12-16, Ἀθήνα
Τηλ. 210-9217513,
Fax: 210-9237033
www.eptalofos.gr
e-mail: info@eptalofos.gr

Προσφώνησις

ὑπό τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὄρους καί Ἀρδαμερίου κ. **Νικοδήμου,** ἐκπροσώπου τῆς ΑΘ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου

«Μακάριοι οἱ νεκροί οἱ ἐν Κυρίῳ ἀποθνήσκοντες ἀπ᾽ ἄρτι. Ναί λέγει τό Πνεῦμα· ἵνα ἀναπαύσωνται ἐκ τῶν κόπων αὐτῶν· τά δέ ἔργα αὐτῶν ἀκολουθεῖ μετ᾽ αὐτῶν» (Ἀποκ. ιδ΄ 13).

Μέ αὐτήν τήν ἀποκαλυπτικήν ρῆσιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τήν ὁποίαν καταγράφει ὁ Εὐαγγελιστής Ἰωάννης εἰς τήν Ἀποκάλυψίν του, ἀποχαιρετοῦμεν τόν ἀείμνηστον Ἅγιον πρώην Ρόδου κυρόν Ἀπόστολον, κατά τήν Ἐξόδιον αὐτήν Ἀκολουθίαν, ἐκ μέρους τοῦ Σεπτοῦ ἡμῶν Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, τοῦ ὁποίου ἔχω τήν σεπτήν ἐντολήν νά ἐκπροσωπῶ τόν ἴδιον καί τήν Μητέρα Ἐκκλησίαν, τήν Μαρτυρικήν Πρωτόθρονον Ἐκκλησίαν τῆς Βασιλευούσης, τῆς Μαρτυρικῆς Πόλεως τοῦ Γένους.

Ἐκφράζω καί καταθέτω πρός τούτοις, τάς σεπτάς συλλυπητηρίους εὐχάς καί εὐλογίας καί τήν ἱεράν συμπάθειαν τῆς Μητρός Ἐκκλησίας καί τοῦ ἱεροῦ Φρυκτωροῦ αὐτῆς, τοῦ Σεπτοῦ ἡμῶν Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, πρός τε τήν Ἱεράν Μητρόπολιν Ρόδου, τήν ὁποίαν ὑπηρέτησεν ὁ ἀείμνη-

στος ἐπί 16 συναπτά ἔτη ἐπαξίως καί ἀποδοτικῶς, πρός τόν Σεβ. Μητροπολίτην ἅγιον Ρόδου κ. Κύριλλον, τόν διάδοχον τοῦ ἀειμνήστου, πρός τόν Σεβ. Μητροπολίτην ἅγιον Μιλήτου κ. Ἀπόστολον, τόν διάδοχον αὐτοῦ εἰς τήν Ἱεράν Σταυροπηγιακήν καί Πατριαρχικήν Μονήν τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας, πρός τούς οἰκείους καί συγγενεῖς αὐτοῦ, ὡς καί πρός τόν ἱερόν κλῆρον καί τόν εὐσεβῆ λαόν τῆς τοπικῆς ταύτης Ἐκκλησίας, τήν ὁποίαν ὑπηρέτησεν ὁ ἀείμνηστος, ὡς Ἐπίσκοπος αὐτῆς. Καταθέτω τάς εὐχάς καί προσευχάς τοῦ Σεπτοῦ ἡμῶν Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ὑπέρ μακαρίας μνήμης καί αἰωνίου ἀναπαύσεως αὐτοῦ ἐν Χώρᾳ ζώντων.

Ὁμογάλακτος ἀδελφός ἐκ τῆς Τροφοῦ Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης, ἐνεμβολιάσθη ἐκεῖ μέσα εἰς τά μυστικά καί μαρτυρικά σκηνώματα τῆς Μαρτυρικῆς Μητρός Ἐκκλησίας καί τῆς Τροφοῦ Θεολογικῆς Σχολῆς καί ἀπέβη ἔκτοτε εὐλαβής προσκυνητής καί διάκονος καί συνεργός καί συμπαραστάτης ἀφοσιωμένος, ὑποβοηθῶν παντί τρόπῳ τε καί λόγῳ καί ἔργῳ εἰς τήν ἄρσιν τοῦ Μαρτυρικοῦ Σταυροῦ τῆς Μαρτυρικῆς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, μεταδίδων τήν Μαρτυρίαν αὐτῆς εἰς τόν Λαόν τοῦ Θεοῦ.

Καί τοῦτο εἶναι τό ζητούμενον, διά τό ὁποῖον ὁ ἀείμνηστος προσέφερε μαρτυρίαν μεγάλην καί ἱερόν παράδειγμα πρός μίμησιν. Ἡ στήριξις δηλαδή καί ἡ ὑποστήριξις παντί τρόπῳ τε καί λόγῳ τοῦ Σεπτοῦ ἡμῶν Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὡς πρώτου τή τάξει, καθώς ὁρίζουν ἀποφάσεις Οἰκουμενικῶν Συνόδων καί ἱερῶν Κανόνων τῶν Πατέρων. Καί τοῦτο τό χρέος προσήκει πρωτίστως καί ἰδιαιτέρως εἰς τήν Ἐκκλησίαν καί τήν Πολιτείαν τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ ἀείμνηστος ἔμεινε πιστός ἄχρι θανάτου καί ἀφοσιωμένος εἰς τόν ἱερόν θεσμόν τοῦ Σεπτοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καί εἰς τά κελεύσματα τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας. Καί ἀφήνει ἱεράν παρακαταθήκην χρέους καί τιμῆς καί καθήκοντος ὑπέρ τοῦ Μαρτυρικοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου.

Ἐστήριξεν ὑλικῶς καί ἠθικῶς παντιοτρόπως τήν Τροφόν Θεολογικήν Σχολήν τῆς Χάλκης, καί παρέμεινε πάντοτε ὑπήκοος καί πειθαρχικός εἰς τά κελεύσματα καί τά διακονήματα τῆς Μητρός Ἐκκλησίας, προσφέρων ὅ,τι ἦτο ἄξιον καί πρέπον καί ἀναγκαῖον εἰς τήν ὑπηρεσίαν τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Ἐκκλησίας.

Ὡς Ἡγούμενος τῆς Πατριαρχικῆς Μονῆς τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας, ὑπηρέτησεν εὐόρκως εἰς τήν καλήν λειτουργίαν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καί τῆς ἐν αὐτῇ Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς, εἰς τήν ἀναστήλωσιν καί ἀνακαίνισιν τῶν κτιρίων καί εἰς τήν διαφύλαξιν καί προστασίαν καί ἀξιοποίησιν τῆς μοναστικῆς περιουσίας, εἰς τήν ὁποίαν εἶχον ὑπεισέλθη πολλοί καταπατηταί. Ἀπεκατέστησε, δι' εἰδικοῦ νόμου, τήν Ἱεράν Μονήν ὡς Πατριαρχικήν καί Σταυροπηγιακήν Μονήν καί τήν ὑπήγαγε διοικητικῶς καί πνευματικῶς εἰς τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον. Ἕνα ἔργον δύσκολον καί ἐν πολλοῖς ἐπικίνδυνον, τό διηκόνησεν ὁ ἀείμνηστος ἐν ἀφοσιώσει πολλῇ πρός τήν Μητέρα Ἐκκλησίαν καί πρός τό ἀξίωμα τοῦ Πατριαρχικοῦ Ἡγουμένου, βοηθούμενος ἀποδοτικῶς ἀπό τό πνευματικόν τέκνον του, τόν νῦν Μητροπολίτην Μιλήτου κ. Ἀπόστολον, ὁ ὁποῖος διέθετε ὀξυδέρκειαν καί ἑτοιμότητα μεγάλην, εἰς τό νά ἀντιμετωπισθοῦν τά μεγάλα προβλήματα τῆς διοικήσεως καί διαχειρίσεως τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, καί ὁ ὁποῖος ἐν συνεχείᾳ τόν διεδέχθη ἐπαξίως εἰς τήν Ἡγουμενίαν.

Ἐκ τῆς εὐόρκου αὐτοῦ ὑπηρεσίας καί διακονίας καί τοῦ μεγάλου ἔργου ὑπέρ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ἐξελέγη ὑπό τῆς Μητρός Ἐκκλησίας Μητροπολίτης Ρόδου, ὅπου ὑπηρέτησεν εὐόρκως ἐπί 16 ἔτη.

Ὁ ἀείμνηστος ἐπέρασε εἰς τήν ζωήν καί ἀφήνει μνήμην ἀγαθήν. Διηκόνησε τήν Ἐκκλησίαν καί ἀφήνει μνήμην ἱεράν. Διηκόνησε τήν Μητέρα Ἐκκλησίαν καί ἀφήνει μνήμην τετιμημένου καί ἀφοσιωμένου Ἱεράρχου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου.

Ὡς ἀπόφοιτος τῆς Τροφοῦ Θεολογικῆς Σχολῆς, ἀφήνει μνήμην εὐλαβοῦς Θεολόγου Κληρικοῦ, ὁ ὁποῖος εὐγνωμόνως ἐνατένιζε πάντοτε τήν Τροφόν Σχολήν καί ἔτρεχε πρόθυμος εἰς τήν βοήθειαν καί τήν συμπαράστασιν αὐτῆς.

Ἐπί πλέον τῆς Πατριαρχικῆς Ἐκπροσωπήσεως, ἔχω τήν τιμήν νά ἐκπροσωπῶ καί τήν Ἑστίαν Θεολόγων Χάλκης, κατ' ἐντολήν καί παράκλησιν τοῦ Προέδρου αὐτῆς, σεβαστοῦ Καθηγητοῦ ἡμῶν κ. Βασ. Ἀναγνωστοπούλου, καί νά καταθέσω τά συλλυπητήρια αὐτοῦ καί τῶν Μελῶν τῆς Ἑστίας, τῆς ὁποίας ὁ ἀείμνηστος ὑπῆρξεν ἔνθερμος ὑποστηρικτής καί συμπαραστάτης, καί νά προσφέρω τό μεγάλο εὐχαριστῶ καί τήν εὐγνωμοσύνην.

Οὕτως, κατευοδοῦμεν τόν ἀείμνηστον Ἱεράρχην εἰς τήν τελευταίαν κατοικίαν του, μέ τάς θερμάς εὐχάς καί εὐλογίας τοῦ Σεπτοῦ ἡμῶν Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, τῆς Μητρός Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, τῆς Ἑστίας Θεολόγων Χάλκης καί προσωπικῶς, καί εὐχόμεθα καί προσευχόμεθα, ὅπως Κύριος ὁ Θεός ἡμῶν ἀναπαύῃ αὐτόν ἐν τῇ ἀγήρῳ μακαριότητι, ἐν χώρᾳ ζώντων, ἐν σκηναῖς δικαίων καί ἁγίων. Ἀμήν. ■

Προσφώνησις τοῦ Νομάρχου Δωδεκανήσου κ. Ἰωάννου Μαχαιρίδου

Ὅσο προετοιμασμένος κι ἄν εἶσαι γιά τό ἀναπόφευκτο καί μοιραῖο, ὅσο κι ἄν συνειδητοποιεῖς τό προδιαγεγραμμένο τῆς ἀνθρώπινης ἀδυναμίας, στό ἄκουσμα τῆς κοίμησης τοῦ πρώην Μητροπολίτη Ἀπόστολου τό αἴσθημα τῆς ἀπώλειας σέ κυριεύει.

Ἀπό δῶ καί πέρα θά μείνουμε μέ τήν εἰκόνα καί τήν ἀνάμνηση τοῦ ἁπλοῦ καί προσηνῆ γέροντα, τοῦ ἀφοσιωμένου ὑπηρέτη τῆς Ἐκκλησίας μας.

Εὐλογημένος νά προσφέρει ὡς Μητροπολίτης στήν ἰδιαίτερη πατρίδα του, ἔφερε σέ πέρας τό ἔργο του μέ σεμνότητα, καλοσύνη καί καθαρότητα.

Διακόνησε τήν Ἐκκλησία μας ὡς συνετός ποιμένας, μέ μιά στάση ζωῆς καί συμπεριφορᾶς πού ἀπό μόνη της ἦταν ἕνα κήρυγμα, μιά κατήχηση, μιά χριστιανική διδαχή.

Παρά τό βάρος καί τήν εὐθύνη τοῦ σχήματος πού ἔφερε, ἦταν πάντα ἁπλοϊκός καί ἀνθρώπινος. Τόσο, ὅσο γιά νά ἔλθει πιό κοντά στόν συνάνθρωπο καί τόν συμπατριώτη του, πού εἶχε ἀνάγκη τόν μειλίχιο λόγο του. Αὐτό εἶναι τό ἀποτύπωμα, αὐτά εἶναι τά χνάρια πού ἀφήνει πίσω του ὁ ἐκλιπών Ἱεράρχης μας. Χνάρια σέ ἕνα μονοπάτι γιά νά τό ἀκολουθήσουν κι ἄλλοι.

Ἕνα μονοπάτι δύσκολο, μιά ἐπιλογή σκληρῆς δοκιμασίας σέ μιά ἐποχή γενικευμένης ἀμφισβήτησης καί ἄρνησης, ὅπου κυριαρχεῖ ἡ καχυποψία καί τίποτα δέν θεωρεῖται δεδομένο.

Ὁ ἐκλιπών τέως Μητροπολίτης Ρόδου Ἀπόστολος ὑπέμεινε τήν πικρία καί τόν πόνο τῆς φθορᾶς γενναῖα καί στωικά. Ἔφυγε ὅπως ἦταν πάντα: Ἀνεξίκακος καί μέ ἀξιοπρέπεια.

Ἡ Ἐκκλησία μας νοιώθει τήν ἀπώλεια ἑνός σεβάσμιου διακόνου της.

Οἱ ἀδελφοί καί οἱ πατέρες πού σήμερα τόν συνοδεύουν θά τόν ἔχουν πάντα στό κομποσκοίνι καί στίς προσευχές τους.

Ἡ Ρόδος πενθεῖ τόν γέροντα πνευματικό της πατέρα. Οἱ Ροδίτες δακρύζουν γιά τό θάνατο τοῦ συμπατριώτη τους μακαριστοῦ Ἱεράρχη.

Ἡ γῆ τῆς γενέτειράς του τόν ὑποδέχεται σήμερα ἐκεῖ ὅπου ὀφείλουμε ὅλοι νά σκύψουμε γιά ἕνα προσκύνημα,γιά μιά προσευχή καί μιά ἐξομολόγηση.

Αἰωνία του ἡ μνήμη... ■

Προσφώνησις τοῦ Δημάρχου Ροδίων κ. Χατζῆ Χατζηευθυμίου

Σύσσωμος ὁ Ροδιακός λαός καταθέτει σήμερα βαθιά ὀδύνη καί ἄφατη θλίψη γιά τήν ἐκδημία τοῦ μακαριστοῦ ἱεράρχη, πρώην μητροπολίτη μας καί σεμνοῦ ποιμενάρχη Ἀποστόλου.

Γέννημα θρέμμα τῆς Ρόδου ὁ κοιμηθείς ταπεινός λευίτης ἀποτελοῦσε τόν πρωτοπόρο μιᾶς γενιᾶς ροδιτῶν, πού περιβλήθηκαν τό τιμημένο ράσο καί στρατεύτηκαν στήν ὑπηρεσία τῆς Ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας.

Ὁ Ἀπόστολος τίμησε τό ράσο του ἀπό τά νεανικά του χρόνια, ὅπως τό ἴδιο ἐξακολουθοῦν νά κάνουν καί ἄλλοι ροδίτες ἱεράρχες στά πέρατα τοῦ κόσμου, ἔστω κι' ἄν ὑποχρεώθηκαν νά διαβοῦν δύσκολες ἀτραπούς.

Ἀλλά αὐτά ἀνήκουν στά ἀνθρώπινα, πού ἡ ζωή κατατάσσει στά μάταια καί ἐφήμερα. Γι' αὐτό ἐμεῖς εἴμαστε ὑπερήφανοι γιά ὅλους τούς Ἱεράρχες μας.

Στά χρόνια τῆς ποιμαντορίας του στό νησί μας, ἡ μοίρα μοῦ ἐπεφύλαξε τήν ἐξαιρετική τιμή νά συνεργασθῶ μαζί του στενά καί νά γνωρίσω σέ βάθος τόν ἐσωτερικό του κόσμο, ὅλα ἐκεῖνα πού συνθέτουν τήν ἀνθρώπινη ὑπόσταση καί τά ὁποῖα, διά γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ, εἶναι συνήθως δυσδιάκριτα.

«Ἀπέριττος καί ἀκηλίδωτος, ἔμεινε σταθερά καί ἐνσυνείδητα μακριά ἀπό ἐπιδείξεις, σχεδόν ἀποστασιοποιημένος ἀπό τά ἐγκόσμια καί τόν ὑλισμό»

Ὁ ψυχικός κόσμος τοῦ μακαριστοῦ πρώην μητροπολίτη τῆς Ρόδου ἀποτελοῦσε μιά ἀνεξάντλητη πηγή ἤθους, σεμνότητας, στωικότητας, ἰώβειας ὑπομονῆς καί καρτερίας.

Οἱ ἀρετές αὐτές συνέθεταν ἕναν ἀληθινό ἀδαμάντινο χαρακτήρα πού εἶχε ὡς φυσική κατάληξη μιά ἀνοικτή ἀγκαλιά οἰκουμενικῆς ἀγάπης, ὄχι μόνο γιά τόν πλησίον, ἀλλά καί γιά τόν παραπέρα συνάνθρωπο.

Ἀνέβλυζε μιά στοργικότητα πού σέ δύσκολες ὧρες τόν βασάνιζε, ἀλλά πάντα διέθετε ἀποθέματα καρτερίας πού τόν ὁδηγοῦσαν στό σωστό, στόν ὀρθό δρόμο γιά τό ἐπιτυχές ξεπέρασμα τῶν ἐμποδίων πού ἀναφύονταν καί παρακώλυαν τήν ἐπίτευξη τοῦ ἰδανικοῦ καί τοῦ ἰδεώδους, ὡς ὑπηρέτης τοῦ Κυρίου καί τῶν διδαγμάτων τῆς Ὀρθοδοξίας.

Ὁ Ἀπόστολος, ὡς ἄνθρωπος σήκωσε βαρύ φορτίο σταυρῶν, ἀλλά ποτέ δέν ἀγκομάχησε. Μετέδιδε στό ποίμνιο δύναμη καί παρηγοριά, χωρίς νά φορτώνει σέ κανέναν τίς δοκιμασίες τοῦ δικοῦ του Γολγοθᾶ.

Ὁ τετιμημένος κοιμηθείς ἔκρυβε ἀκόμη μέσα στήν ψυχή του μιά πρωτογενή καί ἀνεπιτήδευτη σοφία πού μόνο ὅσοι τήν ζήσαμε ἀπό κοντά εἴχαμε τό εὐλογημένο προνόμιο νά ἀπορροφήσουμε.

Ἀπέριττος καί ἀκηλίδωτος, ἔμεινε σταθερά καί ἐνσυνείδητα μακριά ἀπό ἐπιδείξεις, σχεδόν ἀποστασιοποιημένος ἀπό τά ἐγκόσμια καί τόν ὑλισμό.

Δίδαξε στήν πράξη, ὡς ζωντανό παράδειγμα, τήν ἐγκράτεια, τήν προσήνεια, τήν πραότητα, τήν εὐγένεια καί τήν εὐπρέπεια, ὅσα δηλαδή συνθέτουν βίο ἀσκητικό.

Ἦταν τρόπος καί στάση ζωῆς γιατί πίστευε ὅτι αὐτά ὁδηγοῦν στήν ἠθική ἐξύψωση κι ἀναγέννηση τοῦ κλήρου καί τοῦ ποιμνίου του.

Καί σ' ἕνα μεγάλο βαθμό αὐτόν τόν στόχο τόν ἔφερε σέ πέρας.

Μέ τό ξεκίνημα τῆς ποιμαντορίας του στήν πολυαγαπημένη του, ἰδιαίτερη πατρίδα, τή Ρόδο, ἄνοιξε μέ τήν διαρκή παρουσία του, στήν πόλη καί τά χωριά, νέους δρόμους ἐπικοινωνίας μέ τό χριστεπώνυμο πλήρωμα ὅλου τοῦ νησιοῦ.

Συνέδεσε τήν Ἐκκλησία μέ τήν κοινωνία, ἔφερε αὐτούς τούς δύο πόλους κοντά ὅσο ποτέ ἄλλοτε, κτίζοντας βάσεις στό οἰκοδόμημα, πού εἶχε καί ἔχει ἀνάγκη ὁ λαός μας γιά στήριξη καί ἄντληση ἐλπίδας.

Σεβασμιώτατε μητροπολίτη Ρόδου κύριε Κύριλε,
Ἡ πλούσια καί πολύτιμη παρακαταθήκη τοῦ ἀγαπημένου μας Ἀποστόλου, βρίσκεται πρό πολλοῦ στά χέρια σας, γιά περαιτέρω καλλιέργεια.

Αἰωνία σου ἡ μνήμη πολυσέβαστε Γέροντα καί Δεσπότη, Μακαριστέ Ἱεράρχη, ἀοίδιμε Ποιμενάρχη μας, θά σέ θυμόμαστε πάντα μέ εἰλικρινή ἀγάπη καί βαθύτατο σεβασμό. ■

Προσφώνησις τοῦ Δημάρχου Ἀρχαγγέλου κ. Ἀλεξάνδρου Παπουρᾶ

Σεβασμιώτατε, Ἅγιοι ἀρχιερεῖς, Σεβαστοί πατέρες, Κύριοι ἐκπρόσωποι τῶν πολιτικῶν καί στρατιωτικῶν ἀρχῶν, κύριοι ἐκπρόσωποι φορέων, συνάδερφοι τῆς αὐτοδιοίκησης, ἀγαπητοί συμπατριῶτες,

Μέ βαθιά θλίψη καί ὀδύνη στεκόμαστε μπροστά στό σεπτό σκήνωμα τοῦ ἐκδημήσαντος Μακαριστοῦ κυροῦ Ἀποστόλου, ἐπί ἐτῶν πατρός καί ποιμενάρχου στήν Ἱερά Μητρόπολη Ρόδου.

Ἤρεμος, γαλήνιος, καί ἱκανοποιημένος ἀπό ὅλα ὅσα τοῦ προσέφερε ἁπλόχερα ὁ Κύριος καί ἀπό ὅλα προσέφερε ὁ ἴδιος στό ποίμνιό του, ἀφήνει σήμερα τά ἐγκόσμια πλήρης ἡμερῶν.

Ἀποτίουμε λοιπόν μέ εὐλάβεια ἐνώπιον τοῦ ἱεροῦ σκήνους του φόρο τιμῆς στόν ἐπί χρόνια ποιμενάρχη καί δεσπότη μας, ὁ ὁποῖος μέ τόν τρόπο ζωῆς καί δράσης του τίμησε τόσο τό ὠμοφόριο του, ὅσο καί τό θρόνο στόν ὁποῖο τόν ἀνύψωσε ἡ θεία χάρις.

Σήμερα *«δέν θά θρηνήσουμε αὐτόν πού ἔφυγε, διότι εἶναι περισσότερο καλά ἐκεῖ πού πῆγε»*, ὅπως μᾶς διδάσκει ὁ Μέγας Γρηγόριος. Ὀφείλουμε ὅμως νά τιμήσουμε μέ τό λόγο μας τό Μακαριστό Ἱεράρχη γιά τό ἔργο πού πραγματοποίησε καί τήν παρακαταθήκη πού μᾶς ἄφησε.

Καταγόμενος ἀπό τήν κωμόπολη τοῦ Ἀρχαγγέλου, παρά τήν ὑποχρεωτική ἀπουσία του, δέ λησμόνησε ποτέ τή γενέτειρά του. Τό βλέμμα του ἦταν πάντα στραμμένο σ' αὐτή καί στούς ἀνθρώπους της. Ἡ θύρα του πάντα ἀνοιχτή γιά ὅλους τούς Ἀρχαγγελίτες, γέρους καί νέους, ἄντρες καί γυναῖκες, πλούσιους καί φτωχούς. Στάθηκε ἴσος καί δίκαιος πρός ὅλους, χωρίς καμία διάκριση.

Τό ἐνδιαφέρον του, ἡ ἀφοσίωσή του στούς συμπατριῶτες του καί ἡ συνεχής σχέση του μέ τό ποίμνιο τοῦ Ἀρχαγγέλου ἐκφράστηκε καί ἔμπρακτα μέ τήν ἀνέγερση τοῦ πνευματικοῦ κέντρου τῆς ἱερᾶς ἐνορίας Ταξιαρχῶν Ἀρχαγγέλου. Πρόκειται γιά ἕνα πραγματικό ἀρχιτεκτονικό κόσμημα, χῶρο πνευματικῆς καί δημιουργικῆς ἀπασχόλησης γιά νέους καί παιδιά, πού θά θυμίζει τό πέρασμα τοῦ Μακαριστοῦ Ἱεράρχη ἀπό τόν τόπο τοῦτο.

Μιά ἀκόμη προσφορά του στόν τόπο μας ἦταν ἡ δωρεά του γιά ἀνέγερση ἰατρείων στό κτιριακό συγκρότησα τοῦ Κέντρου Ὑγείας καί ἡ ἀγορά ἀσθενοφόρου. Ὅμως ἡ μεγαλύτερη προσφορά του ἦταν ἡ ἀδιάλειπτη ἐπαφή μέ τούς συντοπίτες του καί ἡ πλούσια φιλανθρωπικὴ δράση του. Ἡ ἐκκλησιαστική του παρουσία, τό κοινωνικό του ἐνδιαφέρον καί ἡ φιλάνθρωπη ἀγωνία του τόν κατέστησαν σεπτό ποιμενάρχη καί σεβαστό ἱεράρχη.

Ἀείμνηστε ποιμενάρχα,

ἀπό τά βάθη τῆς καρδιᾶς μας ὑψώνεται ἡ παράκλησή μας ἐκεῖ, στό θρόνο τοῦ Θεοῦ πού βρίσκεσαι, νά πρεσβεύεις γιά μᾶς, τό ἀγαπημένο σου ποίμνιο. Ἀναγνωρίζοντας τήν προσφορά σου, ἐνσκήπτουμε στήν μνήμη σου μέ σεβασμό καί ἀγάπη, μέ τήν εὐχή νά εἶναι γαλήνιος ὁ δρόμος σου πρός τήν αἰωνιότητα.

Αἰωνία σου ἡ μνήμη. ■

Ἐπικήδειος λόγος

ὑπό τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ρόδου κ. **Κυρίλλου**

εἰς τόν ἀείμνηστον Μητροπολίτην πρώην Ρόδου κυρόν Ἀπόστολον

«Ἐλεύσῃ δὲ ἐν τάφῳ ὥσπερ σῖτος ὥριμος
κατὰ καιρὸν θεριζόμενος,
ἢ ὥσπερ θιμωνία ἅλωνος καθ' ὥραν συγκομισθεῖσα»
(Ἰωβ 5,26).

Σεβασμιώτατε Ἐκπρόσωπε τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ, Μητροπολῖτα Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὄρους καὶ Ἀρδαμερίου κ. Νικόδημε,

Θεοφιλέστατε Ἐκπρόσωπε τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Μακαριότητος, τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας καί πάσης Ἀφρικῆς κ.κ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ, Ἐπίσκοπε Μπορούντι καὶ Ρουάντας κ. Σάββα,

Σεβασμιώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Κρήτης κ. Εἰρηναῖε,

Σεβασμιώτατοι Μητροπολῖται, Ζακύνθου κ. Χρυσόστομε, Περιστερίου κ. Χρυσόστομε, Σύμης κ. Χρυσόστομε, Μιλήτου κ. Ἀπόστολε, Λέρου, Καλύμνου καὶ Ἀστυπαλαίας κ. Παΐσιε,

Πανοσιολογιώτατε Καθηγούμενε καί Πατριαρχικὲ Ἔξαρχε Πάτμου κ. Ἀντίπα,

Ἐξοχώτατοι καὶ Ἐντιμότατοι Ἐκπρόσωποι τῆς τε Πολιτικῆς καὶ Στρατιωτικῆς Ἡγεσίας,

Τίμιον Πρεσβυτέριον, ὁσιώτατοι Μοναχοὶ καὶ Μοναχαί,

Λαὲ τοῦ Κυρίου ἠγαπημένε,

Ἐπιτρέψατέ μοι τὴν ἀναφερθεῖσαν εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου ρῆσιν Ἐλιφὰζ τοῦ Θαιμανίτου πρὸς τὸν δίκαιον καὶ πολύαθλον Ἰώβ νὰ προσαρμόσω ἐπικαίρως εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ τῶν προσκαίρων μεταστάντος καὶ πρὸς τὰς αἰωνίους καταπαύσεις ἐκδημήσαντος Μητροπολίτου πρώην Ρόδου κυροῦ Ἀποστόλου. Διότι ὁ ἀείμνηστος πλέον Ἱεράρχης τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ ἐπὶ δεκαεξαετίαν Ποιμενάρχης τῆς Ἀποστολικῆς τῶν Ροδίων Μητροπόλεως, ὁ ἐπὶ ἑξήκοντα καὶ τέσσαρα ἔτη βαστάσας ἐπωμάδιον τὸν βαρὺν ἀλλὰ χρηστὸν ζυγὸν τῆς ἱερωσύνης καὶ ἀρχιερωσύνης, ὑπερβὰς καὶ τὸ *«ἐν δυναστείαις»* Δαυϊτικὸν ὅριον ἡλικίας, κατὰ τὴν μακρὰν καὶ εὐδόκιμον ἐκκλησιαστικὴν διακονίαν του καὶ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τοῦ ἀπὸ τῆς ἐνεργοῦ δράσεως σαββατισμοῦ του ἀνέδειξεν ἑαυτὸν πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως *«σῖτον Χριστοῦ»*, κατὰ τὴν φράσιν Ἰγνατίου τοῦ Θεοφόρου, καὶ αὐξηθεὶς καὶ ὡριμάσας ἐν ἀγάπῃ, ταπεινώσει, καρτερίᾳ καὶ ὑπομονῇ, ἐθερίσθη, ὄντως *«κατὰ καιρὸν θεριζόμενος»* ὑπὸ τοῦ οὐρανίου γεωργοῦ τῶν ψυχῶν, κατὰ τὰς πρώτας ἀπογευματινὰς ὥρας τῆς παρελθούσης Τετάρτης 22 Σεπτεμβρίου.

Ἐπὶ τῷ γενομένῳ τούτῳ θερισμῷ τοῦ ὡρίμου *«σίτου Χριστοῦ»*, ἐπὶ τῇ ἐπισυμβάσῃ δηλαδὴ ὁσιοτρόπῳ τελευτῇ τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου, θλῖψις κατ' ἄνθρωπον κατέλαβεν πάντας ἡμᾶς, τόν τε ἱερὸν κλῆρον καὶ τὸ χριστεπώνυμον πλήρωμα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ρόδου, τὸ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἠγαπημένον ποίμνιον τοῦ ὄντως καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ ποιμένος Ἀποστόλου. Καὶ ὀλίγον πρὸ τῆς ταφῆς τοῦ σκηνώματός του εἰς τὴν γενέτειραν γῆν, συνελθόντες αὐθορμήτως καὶ ἐν μέσῳ ἐκκλησίας προσευχητικῶς κυκλοῦντες αὐτό, ἀποκομίζομεν ὡς βίωμα τὸ ὑπὸ τοῦ μεγίστου ἐν σοφίᾳ Σειραχίδου λεχθὲν, τουτέστιν τό, *«Κυκλόθεν αὐτοῦ στέφανος ἀδελφῶν ὡς βλάστημα κέδρου ἐν τῷ Λιβάνῳ καὶ ἐκύκλωσαν αὐτὸν στελέχη φοινίκων»* (Σοφ. Σειράχ 20,13). *«Στέφανος ἀδελφῶν»* καὶ *«στελέχη φοινίκων»* περὶ τὸ σεπτὸν σκήνωμά του πάντες ἡμεῖς, εὐχαριστοῦντες τὸν ἐν Τριάδι Θεόν ὅτι ἔδωκεν αὐτὸν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Του καὶ κατέστησεν αὐτὸν ποιμένα τοῦ λαοῦ Του καὶ ἀσπαζόμενοι διὰ τελευταίαν φοράν, μετὰ ἀγάπης υἱκῆς, τὴν τιμίαν ἀρχιερατικὴν χεῖράν του, τὴν τοσαύτας εὐλογίας εἰς πάντας ἐπιφυλάξασαν καὶ διανείμασαν, ἀποδίδομεν τὸν ἐκ καρδίας σεβασμόν καὶ τὴν γνησίαν εὐγνωμοσύνην μας.

Ὁ Μητροπολίτης πρώην Ρόδου κυρὸς Ἀποστόλος, κατά κόσμον Παναγιώτης Διμέλης, ἐγεννήθη ἀρχομένης τῆς τρίτης δεκαετηρίδος τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος (1922) εἰς τήν Κωμόπολιν Ἀρχάγγελος τῆς Ρόδου ἐκ γονέων πιστῶν, εὐσεβῶν καὶ παραδοσιακῶν. Ὁ πατέρας του Σάββας, πρόσωπον σεβαστὸν τῆς τοπικῆς κοινωνίας καί στέλεχος τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων τῆς περιόδου μετὰ τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας εἰς τὴν Δωδεκάνησον, καὶ ἡ εὐλαβὴς μητέρα του Δέσποινα, ἀνέθρεψαν τὸ πέμπτον ἀπὸ τὰ ὀκτὼ τέκνα των κατὰ τὸ ἀποστολικὸν *«ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου»* καὶ ἐνστάλλαξαν εἰς τὴν ψυχήν του τὰ νάματα τῆς πίστεως καί τῆς ἀγάπης πρὸς τὴν Ἐκκλη-

σίαν, προετοιμάζοντες αὐτὸν διὰ τὴν μελλοντικὴν ἀφιέρωσιν καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν σταδιοδρομίαν.

Συμπληρώσας τὸν κύκλον τῶν ἐγκυκλίων μαθημάτων εἰς τὴν γενέτειραν καὶ ἔχων ἔφεσιν δι' εὐρυτέραν μόρφωσιν καὶ παιδείαν ἀνεχώρησε πρὸς τὴν Βασιλίδα τῶν Πόλεων, τὴν Κωνσταντινούπολιν, φέρων συστατικὸν Γράμμα τοῦ ἀοιδίμου Μητροπολίτου Ρόδου Ἀποστόλου Τρύφωνος, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα θά λάβῃ ἀργότερον κατὰ τὴν εἰς Διάκονον χειροτονίαν του. Φθάσας ἐκεῖ ἐφοίτησε κατ' ἀρχὰς εἰς τὸ γυμνασιακόν τμῆμα τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης, δεδομένου ὅτι αὕτη δὲν ἀνεγνώριζε τοὺς οὓς εἶχε τίτλους ἀποφοιτήσεως ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ γυμνασίου. Περατώσας ἐπιτυχῶς τὰς γυμνασιακὰς σπουδὰς ἐνεγράφη εἰς τὸ Πανεπιστημιακὸν τμῆμα αὐτῆς, τὸ ἔτος 1951, ἐκ τοῦ ὁποίου ἀπεφοίτησεν ἀριστοῦχος τό ἔτος 1956 ὑποβαλὼν ἐναίσιμον ἐπὶ πτυχίῳ διατριβὴν ὑπὸ τὸν τίτλον *«Ἡ περὶ θεαμάτων διδασκαλία τοῦ Ἰωάννου Χρυσοστόμου»*. Πλήρης τῶν ἐφοδίων δι' ἧν προωρίζετο ἱερὰν διακονίαν, ὀλίγον πρὸ τῆς ἀποφοιτήσεως ἐχειροτονήθη Διάκονος καὶ Πρεσβύτερος ἀπὸ τὸν τότε Σχολάρχην ἀείμνηστον Μητροπολίτην Ἰκονίου κυρὸν Ἰάκωβον.

Ἐν συνεχείᾳ ἀπεστάλη ὡς ὑπότροφος τῆς Ἐκκλησίας διὰ μεταπτυχιακὰς σπουδὰς εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Βουκουρεστίου, τὰς ὁποίας καὶ συμπληρώσας ἐπιτυχῶς ἐπέστρεψεν εἰς τὸ Φανάριον, ὅπου καὶ ἔλαβε τὸ Ὀφίκκιον τοῦ Ἀρχιμανδρίτου ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κυροῦ Ἀθηναγόρου, ὁ ὁποῖος μεγάλως ἐξετίμα τὸν νέον φερέλπιδα Κληρικὸν τοῦ Θρόνου καὶ ἔτρεφε δι' αὐτὸν πολλὰς καὶ χρηστὰς ἐλπίδας. Εἰς τὰς αὐλὰς τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας παρέμεινεν ἐπὶ διετίαν διακονῶν τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸν Προκαθήμενον Αὐτῆς ὡς Ἐφημέριος τοῦ Πατριαρχικοῦ Παρεκκλησίου.

Τὸ ἔτος 1961, προτάσει τοῦ Πατριάρχου, μετέβη εἰς Θεσσαλονίκην ἐπὶ σκοπῷ ἀνωτέρων σπουδῶν καὶ ἐκπονήσεως διδακτορικῆς διατριβῆς εἰς τὸν τομέα τῆς Καινῆς Διαθήκης, ἐπιλέξας σύμβουλον καθηγητὴ τὸν Βασίλειον Ἰωαννίδην καὶ διωρίσθη παραλλήλως Ἐφημέριος εἰς τὴν Ἐνορίαν τῶν Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Καλαμαριᾶς, ὅπου καὶ διηκόνησε ἐπὶ μικρὸν χρονικὸν διάστημα, διορισθεὶς τὸ ἀμέσως ἐπόμενον ἔτος Ἀναπληρωτὴς Ἡγούμενος τῆς Ἱερᾶς Βασιλικῆς, Σταυροπηγιακῆς καὶ Πατριαρχικῆς Μονῆς τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας Χαλκιδικῆς, εἰς τὴν ἡγουμενίαν τῆς ὁποίας διὰ σεπτοῦ Πατριαρχικοῦ Γράμματος κατεστάθη τὸν Ἰούλιον τοῦ ἑπομένου ἔτους (1963) εἰς διαδοχὴν τοῦ Ἡγουμένου Γεωργίου, κατόπιν Μητροπολίτου Καρπάθου καὶ Κάσου. Ὡς Ἀναπληρωτὴς Ἡγούμενος εἶχε τὴν τιμὴν νὰ ὑποδεχθῇ τὸν Πατριάρχην Ἀθηναγόραν κατὰ τὴν γενομένην ἐπίσκεψιν εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐλεύσεως αὐτοῦ διὰ τὸν ἑορτασμὸν τῆς Χιλιετηρίδος τοῦ Ἁγίου Ὄρους.

Ἀναλαβὼν τὴν καθηγεσίαν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας ἐπέδειξεν ἀξιοζηλεύτους διοικητικὰς καὶ ὀργανωτικὰς ἱκανότητας, μεριμνήσας διὰ τὴν διοργάνωσιν καὶ τὴν ἐν γένει καλὴν πορείαν αὐτῆς. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς ἡγουμενίας του ἐβελτιώθησαν αἱ κτιριακαὶ ἐγκαταστάσεις τῆς Μονῆς, κατεσκευάσθη ὁ δρόμος πρὸς αὐτήν, ἐδημιουργήθη ὁ οἰκοδομικὸς συνεταιρισμός, κατωχυρώθη καὶ ἀξιοποιήθη ἡ περιουσία αὐτῆς καὶ χάριν εἰς τὰς ἀόκνους προσπαθείας του ἐπετεύχθη ἡ ἔκδοσις τοῦ Ν. Δ. 249/1969, διὰ τοῦ ὁποίου ἡ Ἱερὰ Μονὴ ὑπήχθη πνευματικῶς καὶ διοικητικῶς εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, συμβαλὼν τοιουτρόπως εἰς τὸ νὰ λάβωσι τέλος αἱ ἐξαιτίας τῆς προηγουμένης ἀσαφοῦς καταστάσεως προστριβαὶ καὶ ἔριδαι μεταξὺ τοῦ πανσέπτου Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Παραλλήλως, ὡς ἔχων τὴν προεδρίαν τῆς ἐν τῇ Μονῇ λειτουργούσης Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς, συνέβαλε τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἀπρόσκοπτον καὶ εὔρυθμον λειτουργίαν αὐτῆς, ἐπιδείξας ἰδιαίτερον πατρικὸν ἐνδιαφέρον πρὸς τοὺς σπουδαστὰς καὶ ἐλθὼν προσωπικῶς εἰς πολλοὺς ἐξ αὐτῶν ἀρωγὸς καὶ συμπαραστάτης καὶ βοηθός. Μέχρι σήμερον οἱ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του ἀπόφοιτοι τῆς Σχολῆς «Ἁγιαναστασῖται» μνημονεύουσι μετά μεγάλου σεβασμοῦ καὶ εὐγνωμοσύνης πολλῆς τοῦ τιμίου ὀνόματός του.

Ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία ἀμείβουσα τοὺς κόπους καὶ τὴν εὔορκον καὶ ἐπαινετὴν διακονίαν του, τῇ εἰσηγήσει τοῦ ἀοιδίμου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Δημητρίου, ἐξέλεξεν αὐτὸν Ἐπίσκοπον Εὐμενείας τὴν 20ην Νοεμβρίου τοῦ ἔτους 1973. Ἐπίσκοπος ἐχειροτονήθη τὴν 25ην τοῦ ἰδίου μηνὸς εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου τῆς μεγαλωνύμου Κοινότητος τοῦ Σταυροδρομίου ὑπὸ τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Χαλκηδόνος κυροῦ Μελίτωνος. Τέσσαρα χρόνια ἀργότερον, τὴν 17ην Νοεμβρίου 1977 προαχθεὶς ἐξελέγη Μητροπολίτης Ἡλιουπόλεως καὶ Θείρων.

Εἰς τὴν ἡγουμενίαν τῆς γεραρᾶς Μονῆς τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας παρέμεινεν ἕως τὴν 15ην Ὀκτωβρίου 1985 καὶ μετὰ τὴν οἰκειοθελῆ παραίτησιν συνέχισε νὰ διαμένῃ εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν παρέχοντας τὰς πολυτίμους ὑπηρεσίας του καὶ τιμώμενος ἀπὸ τὴν, ὑπὸ τὴν καθηγεσίαν τοῦ πνευματικοῦ αὐτοῦ τέκνου Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μιλήτου κ. Ἀποστόλου, Ἀδελφότητα αὐτῆς.

Τὴν 5ην Μαΐου τοῦ ἔτους 1988 ἐξελέγη Μητροπο-

λίτης τῆς Παυλικῆς Μητροπόλεως Ρόδου εἰς διαδοχὴν τοῦ ἐπὶ 38 συναπτὰ ἔτη Ποιμενάρχου αὐτῆς ἀειμνήστου Μητροπολίτου Σπυρίδωνος τοῦ Συνοδινοῦ καὶ ἐνεθρονίσθη τὴν 22αν τοῦ ἰδίου μηνός εἰς τὸν Ἱερὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου.

Ἀναλαβὼν τοὺς οἴακας τῆς πρώτης τῶν Μητροπόλεων τῆς Δωδεκανήσου ἔθεσεν εὐαγγελικῶς *«τὴν χεῖρα ἐπὶ τὸ ἄροτρον»* καὶ ἀνέλαβε μετὰ ζήλου τὴν διαποίμανσιν τοῦ ἐν Ρόδῳ καὶ ἐν ταῖς νήσοις Σύμῃ, Νισύρῳ, Χάλκῃ, Τήλῳ καὶ Καστελορίζῳ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, γενόμενος τύπος *«τῶν πιστῶν ἐν λόγῳ, ἐν ἀναστροφῇ, ἐν ἀγάπῃ, ἐν πνεύματι...»* (Α΄ Τιμ. 4,12), ἱερουργῶν τὰ θεῖα μυστήρια καὶ ἐκτελῶν τὴν ἐμπιστευθεῖσαν αὐτῷ ἀρχιερατικὴν καὶ ποιμαντικὴν διακονίαν ἄνευ ἐπιδείξεων καὶ τυμπανοκρουσιῶν. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς ἀρχιερατείας του ἀνηγέρθησαν καὶ ἐκαλλωπίσθησαν πλεῖστοι ἱεροὶ Ναοί, ἀνεκαινίσθησαν καὶ ἐλειτούργησαν Ἱεραὶ Μοναί ὡς αἱ τοῦ Ταξιάρχου Μιχαὴλ Θαρρίου καὶ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς Ὑψενῆς, ἱδρύθησαν νέαι, ὡς αἱ τῆς Παραμυθίας καὶ τῆς Παντανάσσης, καὶ μετὰ πολλοὺς χρόνους διοργανωμέναι Μοναστικαὶ Ἀδελφότητες ἐφυτεύθησαν ἐν Ρόδῳ, ἐλειτούργησαν αἱ Ἐκκλησιαστικαὶ Κατασκηνώσεις εἰς τὰς Ἱερὰς Μονὰς Θαρρίου καὶ Ὑψενῆς καὶ αἱ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἐν Λάρδῳ, ὁ Τηλεοπτικὸς Σταθμὸς «ΘΑΡΙ», συνεκροτήθησαν νέαι Ἐνορίαι κατὰ τὰς ἀναφανείσας τοπικὰς ἀνάγκας, ἐχειροτονήθησαν πολλοὶ νέοι κληρικοὶ καὶ ἐφιλοξενήθησαν Διορθόδοξα καὶ Διαχριστινιακὰ Συνέδρια. Εἶχε δὲ τὴν ἰδιαιτέραν εὐλογίαν καὶ τιμὴν νὰ ὑποδεχθῇ τρὶς ἐπισήμως εἰς τὰ ὅρια τῆς Ἐπαρχίας του τὸν νῦν εὐκλεῶς πατριαρχεύοντα Παναγιώτατον Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΝ.

Ἀποχωρήσας τῆς ἐκκλησιαστικῆς κονίστρας τὸν Ἀπρίλιο τοῦ ἔτους 2004 ἀφῆκεν εἰς τιμὴν καὶ ἔπαινόν του καὶ δεκαεξαετῆ πολύκαρπον καὶ καλλίκαρπον ἐν Ρόδῳ ποιμαντικὴν διακονίαν καὶ παρέμεινε ἔκτοτε ἐνταῦθα ἐφησυχάζων εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ ἀπολαύων τοῦ παρὰ πάντων σεβασμοῦ, διακριτικώτατος εἰς τὰς κινήσεις του καὶ ὑποδεχόμενος πάντας μετ' ἐγκαρδίων αἰσθημάτων χαρᾶς καὶ πνευματικῆς ἱκανοποιήσεως.

Ὁ Μητροπολίτης Ἀπόστολος καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς μακρᾶς ἱερατικῆς καὶ ἀρχιερατικῆς διακονίας του ἐπέδειξε γνήσιον ἐκκλησιαστικὸν φρόνημα, ἀγάπην πρὸς τὸν Χριστὸν καὶ τὴν Ἐκκλησίαν Του, ἀγάπην πρὸς τὸν ἄνθρωπον. Ὡς κύριον χαρακτηριστικὸν τῆς προσωπικότητός του ὡς Ἱεράρχου τοῦ Θρόνου εἶναι ἀναμφιβόλως ἡ ἄνευ ὅρων καὶ ὁρίων ἀφοσίωσις εἰς τὸν θεσμὸν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἡ πιστότης καὶ ὑπακοὴ εἰς τὰ κελεύσματα τῆς Μητρὸς ἡμῶν Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, τὰ δίκαια τῆς ὁποίας μετ' εὐλαβείας διεφύλαξε καὶ προήσπισε. Ὡς χαρακτὴρ διεκρίθη διὰ τὸ ἁπλοῦν καὶ ἀνεπιτήδευτον εἰς τοὺς τρόπους, τὸ μέτριον καὶ ὀλιγαρκές, τὸ ἐλεῆμον πρὸς τοὺς ἐνδεεῖς, τὸ πρᾶον καὶ μειλίχιον πρὸς πάντας, τὴν κατὰ Χριστὸν ταπείνωσιν, τὴν σεμνότητα καὶ τὴν προσήνειαν, ἀρετὰς αἱ ὁποῖαι κατηξίωσαν αὐτὸν εἰς τὰς συνειδήσεις τοῦ ποιμνίου καὶ διὰ τὰς ὁποίας ἐξετιμήθη καὶ ἠγαπήθη.

Ἀλλ' ἤδη ὁ πολιὸς Ἱεράρχης ὡς ἄλλος Ἰακὼβ, *«τῇ νόσῳ καμφθεὶς καὶ τῷ γήρᾳ τριχωθείς»*, κατέπαυσε καὶ μετεκλήθη ὑπὸ τοῦ Κυρίου εἰς τὴν ἀχειροποίητον πόλιν, τὴν ἄνω Ἱερουσαλήμ. *«Συνετέλεσεν ἐν ἀγαθοῖς τὸν βίον αὐτοῦ»* (Ἰώβ 14,14) καὶ κατέρχεται πλήρης ἡμερῶν εἰς τὸν τάφον ἐν τῇ πεποιθήσει τῆς ἐκπληρώσεως τῆς ἐν τῷ κόσμῳ καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀποστολῆς του, λέγων σὺν τῷ Παύλῳ· *«Τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγώνισμαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα· λοιπὸν ἀπόκειταί μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος»* (Β΄ Τιμ. 4,7-8)

Ἀοίδιμε Μητροπολῖτα Ἀπόστολε,

Κατὰ τὴν ἱερὰν ταύτην στιγμὴν τῆς ἐξοδίου Ἀκολουθίας σου ἱστάμεθα πάντες ἡμεῖς ἐνώπιον τοῦ σεπτοῦ σκηνώματός σου, ἀποδίδοντες εὐχαριστίας δι' ὅλα ὅσα ὑπὲρ τοῦ ποιμνίου σου καὶ τῆς Ἐκκλησίας ἐκοπίασας. Ἐν τῇ πίστει καὶ τῇ προσδοκίᾳ τῆς Ἀναστάσεως τῶν κεκοιμημένων καὶ τῆς ζωῆς τοῦ μέλλοντος αἰῶνος προπέμπομέν σε τοῦ προσκαίρου κόσμου. Πορεύου, ἵνα συναυλισθῇς μετὰ τῶν προαπελθόντων Πατέρων καὶ Ἀδελφῶν ἡμῶν καὶ ἀναπαυθῇς *«παρὰ τὰς διεξόδους τῶν ὑδάτων»* (Ψαλμ. 1,3). Μνημόνευε ἐν τῷ ἐπουρανίῳ θυσιαστηρίῳ πάντων ἡμῶν καὶ προσεύχου ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας.

Εὐχαριστοῦμεν σέ δι' ὅσα ἐκοπίασας, δι' ὅσα προσέφερες, διὰ τὸ ἐκκλησιαστικὸν ἦθος σου, διὰ πάντα τὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα τῆς ἐκκλησιαστικῆς διακονίας σου. Ἀναπαύσου ἐν εἰρήνῃ ἐν τῇ προσδοκίᾳ τῆς κοινῆς Ἀναστάσεως.

Αἰωνία σου ἡ μνήμη, ἀοίδιμε Ἱεράρχα Ἀπόστολε!■

Ἐπιμνημόσυνος Λόγος

τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὄρους καί Ἀρδαμερίου κ. **Νικοδήμου** εἰς τό 40ήμερον Μνημόσυνον τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου πρώην Ρόδου κυροῦ Ἀποστόλου

Ρόδος, Κυριακή 31 Ὀκτωβρίου 2010

Σεβασμιώτατοι ἅγιοι Ἀρχιερεῖς,
Εὐλαβέστατοι Ἱερεῖς καί Διάκονοι καί Μοναχοί,
Ἀρχαί καί Ἐξουσίαι,
Ὑπερούσιε λαέ τοῦ Κυρίου,
Σεβασμιώτατε ἅγιε Μιλήτου καί λοιποί συγγενεῖς καί οἰκεῖοι τοῦ ἀειμνήστου,

Παρῆλθον ἤδη 40 ἡμέραι ἀπό τῆς εἰς Κύριον ἐκδημίας τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου πρώην Ρόδου κυροῦ Ἀποστόλου, καί σήμερα τελοῦμεν, ἐν κατανύξει πολλῇ, εἰς τόν Ἱερόν Μητροπολιτικόν Ναόν τῆς πόλεως Ρόδου, τό 40ήμερον Μνημόσυνον κατά τά ἱερά θέσμια τῆς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας μας καί εὐχόμεθα καί προσευχόμεθα, ἐν ἐκκλησίᾳ πολλῇ, ὑπέρ μακαρίας μνήμης καί αἰωνίου ἀναπαύσεως αὐτοῦ ἐν χώρᾳ ζώντων, ἐν σκηναῖς ἁγίων καί δικαίων.

Κατά τήν 40ήν ἡμέραν ἀπό τοῦ θανάτου, κατά τήν ὁποίαν ἔχει ἤδη τελειωθῆ ἡ μερική κρίσις, διά τόν ἀποβιώσαντα χριστιανόν, ἡ Ἐκκλησία προσεύχεται διά τήν κατάταξιν αὐτοῦ εἰς τήν χώραν τῶν ζώντων.

Εἰς τήν χώραν τῶν ζώντων εἰσέρχονται αἱ ψυχαί τῶν ἁγίων καί τῶν δικαίων, ἔνθα προγεύονται τοῦ Παραδείσου, εἰς τόν ὁποῖον θά εἰσέλθουν κατά τήν Δευτέραν Παρουσίαν τοῦ Κυρίου καί τήν Τελικήν Κρίσιν, ἵνα συγκατοικήσουν μετά τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ, εἰς τήν Μυστικήν ἁγίαν Πόλιν τῆς ἄνω Ἱερουσαλήμ, εἰς ζωήν αἰώνιον.

Εἰς τήν χώραν τῶν νεκρῶν πορεύονται αἱ ψυχαί τῶν ἀδίκων καί τῶν ἀσεβῶν, ἔνθα προγεύονται τῆς αἰωνίου κολάσεως, ἡ ὁποία εἶναι ὁ δεύτερος θάνατος, εἰς τήν ὁποίαν θά εἰσέλθουν κατά τήν Τελικήν Κρίσιν, καί θά ριφθοῦν μετά τοῦ διαβόλου καί τῶν ὀργάνων του, καί μετά τοῦ ἅδου καί τοῦ θανάτου, *«εἰς τήν λίμνην τοῦ πυρός καί τοῦ θείου, καί βασανισθήσονται ἡμέρας καί νυκτός, εἰς αἰῶνας αἰώνων»* (Ἀποκ. κα΄ 10).

Ἀπό αὐτόν τόν δεύτερον θάνατον ἀπαλλάσσει τούς πιστούς καί εὐσεβεῖς χριστιανούς ἡ Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου, οἱ ὁποῖοι καί συνεχίζουν τήν ζωήν εἰς τήν ὄντως ζωήν. Διά τοῦτο ἐπιτακτική εἶναι ἡ φωνή τοῦ Κυρίου: *«Ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, κἄν ἀποθάνῃ ζήσεται»*

(Ἰω. ια΄ 25). Διά τοῦτο, *«γίνου πιστός ἄχρι θανάτου, καί δώσω σοι τόν στέφανον τῆς ζωῆς»*.

Ἄς σκιαγραφήσωμεν τήν πορείαν τῆς ζωῆς τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου καί Ποιμενάρχου τῆς Τοπικῆς αὐτῆς Ἐκκλησίας κυροῦ Ἀποστόλου, καί θά ἴδωμεν αὐτόν ἤδη εἰς τήν ὄντως ζωήν, ἐν τῇ Βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ. Ἡ βιοτή του καί ἡ διακονία του καί ὅλη ἡ ζωή του ὑπῆρξε ζωή κατά Χριστόν, καί ὁ Κύριος τόν εἰσαγάγει εἰς τήν δόξαν Του, *«τούς δεδοξάσαντάς με ἀντεδοξάσω λέγει Κύριος»*.

Θά ἴδωμεν λοιπόν τόν ἀείμνηστον:

α. Εἰς τήν Τροφόν Θεολογικήν Σχολήν τῆς Χάλκης.

β. Εἰς τάς Μεταπτυχιακάς του σπουδάς ἐν Ρουμανίᾳ.

γ. Εἰς τήν Πατριαρχικήν καί Σταυροπηγιακήν Μονήν τῆς ἐν Χαλκιδικῇ Ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας, ὡς Ἡγούμενον αὐτῆς.

δ. Εἰς τήν καλλίμορφον Ρόδον, ὡς Μητροπολίτην αὐτῆς.

α. Εἰς τήν Τροφόν Θεολογικήν Σχολήν τῆς Χάλκης

ἀπεστάλη ἀπό τόν τότε Μητροπολίτην Ρόδου Ἀπόστολον, ἐξ οὗ φέρει καί τό ὄνομά του.

• Ἐφοίτησε προηγουμένως τρία χρόνια εἰς τό Λύκειον τῆς Σχολῆς καί τό ἔτος 1952 εἰσήχθη εἰς τό Θεολογικόν Τμῆμα αὐτῆς.

• Τό 1951, ἔτος τῆς ἐγγραφῆς μου εἰς τήν Σχολήν, εὗρον τόν Ἀπόστολον Διμέλην τελειόφοιτον τοῦ Λυκείου.

• Τό 1954 τήν 4ην Μαΐου ἐχειροτονήθη Διάκονος καί Πρεσβύτερος τήν 6ην Αὐγούστου τοῦ ἰδίου ἔτους, καί ἀνέλαβεν Ἐφημέριος Ἱερεύς τῆς Σχολῆς μας.

• Ἐζήσαμεν μαζί τά θλιβερά γεγονότα τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 1955. Εἴμεθα ὁμογάλακτοι ἀδελφοί, ἀλλά καί παραδελφοί, διότι ἔχομεν τόν ἴδιον χειροτονήσαντα ἡμᾶς Ἀρχιερέα, τόν ἀείμνηστον Σχολάρχην μας Μητροπολίτην Ἰκονίου Ἰάκωβον.

• Εἰς τήν Σχολήν ὑπῆρξεν ὁ ἀείμνηστος τύπος καί ὑπογραμμός, πειθαρχικός καί ὑπάκουος καί ἐπιμελής εἰς τά μαθήματά του. Διό καί προσελήφθη ὡς βοηθός τοῦ Ἐπιμελητοῦ τῆς Σχολῆς, ἀποσπάσας τήν προσοχήν τοῦ Ἁγίου Σχολάρχου καί αὐτοῦ τοῦ Μακαριστοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρου.

Ἀπεφοίτησε τῆς Σχολῆς ἀριστοῦχος τό ἔτος 1956.

β. Ὁ ἀείμνηστος ἐκ τῆς σοβαρότητος καί τοῦ αὐστηροῦ ἤθους του, εἶχεν ἤδη τεθεῖ ὑπό τήν προστασίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρου, ὁ ὁποῖος τόν ἀποστέλλει ἀμέσως, μετά τήν ἀποφοίτησίν του ἐκ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, εἰς Ρουμανίαν διά μεταπτυχιακάς σπουδάς.

Ἐπιστρέψας μετά διετίαν, ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης τόν διορίζει Ἐφημέριον τοῦ Πατριαρχικοῦ Παρεκκλησίου καί βοηθόν τοῦ ἰδιαιτέρου Γραφείου του.

γ. Τό ἔτος 1960 διορίζεται ὑπό τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, Ἡγούμενος τῆς Πατριαρχικῆς καί Σταυροπηγιακῆς Μονῆς τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας.

• Παρέλαβε τήν Μονήν μέ πάμπολλα προβλήματα, ἰδιαιτέρως τῆς διοικήσεως καί τῆς μοναστικῆς περιουσίας.

• Εὗρεν ἕνα πολύπλοκον καθεστώς διοικήσεως, τό ὁποῖον ἐπέβαλεν αὐθαιρέτως ἡ Ἐκκλησία τῶν Ἀθηνῶν, μέ συνδιοικητάς τούς πέριξ Μητροπολίτας.

• Κατώρθωσε καί εἶχε τήν παρρησίαν εἰς δυσκόλους χρόνους νά ἀλλάξῃ τόν νόμον, καί διά νέου νόμου τοῦ Κράτους 249/1969, νά ἀποκαταστήσῃ πλήρως τήν Ἱεράν Μονήν ὡς Πατριαρχικήν καί Σταυροπηγιακήν καί νά τήν ὑπαγάγῃ διοικητικῶς καί πνευματικῶς εἰς τό Σεπτόν Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον.

• Ἀνεκαίνισεν ἐκ βάθρων τόν ναόν καί τά κτίσματα καί ἀπελευθέρωσε τήν μοναστικήν περιουσίαν ἀπό τούς καταπατητάς.

• Ἠλεκτροδότησε τήν Μονήν καί τήν ἐν αὐτῇ Ἐκκλησιαστικήν Σχολήν, καί ἔδωκεν εἰς τούς σπουδαστάς ἄνεσιν εἰς τάς σπουδάς των, καί ἀνύψωσεν αὐτήν εἰς τά πρότυπα τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης.

• Ἐβοήθησε πολλά παιδιά καί τά ἔστειλε ὑποτρόφους εἰς τήν Θεολογικήν Σχολήν τῆς Χάλκης καί εἰς ἄλλας Πανεπιστημιακάς Σχολάς.

• Ἐβοήθησε τήν Τροφόν Θεολογικήν Σχολήν τῆς Χάλκης ὑλικῶς τε καί ἠθικῶς καί ἀπεδείχθη ἄξιος ἀπόφοιτος αὐτῆς.

• Τό ἔτος 1969, ὅταν ἡ τότε Κυβέρνησις ἀπηλλοτρίωσεν ἔκτασιν χιλίων στρεμμάτων τῆς Μονῆς καί ἐπί πλέον ἔκτασιν πέντε χιλιάδων στρεμμάτων ἰδιοκτησίας κατοίκων τῆς Ἐπανωμῆς, ὁ ἀείμνηστος εἶχε τό θάρρος νά προσφύγῃ εἰς τό Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, τό ὁποῖον ἀκύρωσε τήν ἀπαλλοτρίωσιν καί ἐπέστρεψε τίς ἰδιοκτησίες εἰς τήν Μονήν καί εἰς τούς ἰδιοκτήτας κατοίκους.

• Τό ἔτος 1979, ὅτε ἐδεσμεύθη ἡ Ἐκκλησιαστική Περιουσία, εἶχε τήν παρρησίαν νά προσφύγῃ εἰς τό Νομικόν Συμβούλιον τοῦ Κράτους, τό ὁποῖον καί ἐξέδωκε τήν ὑπ' ἀριθμ. 149/1979 Γνωμοδότησιν, διά τῆς ὁποίας ἀπηλλάσσοντο αἱ Πατριαρχικαί Μοναί τῆς δεσμεύσεως τῆς περιουσίας των.

• Κατά τό ἴδιον ἔτος 1979, ἐνέταξε μέ Προεδρικόν Διάταγμα ἔκτασιν 1600 στρεμμάτων εἰς τούς πρόποδας τῆς Ἱερᾶς Μονῆς εἰς Ρυμοτομικόν Σχέδιον Π.Δ. 346/1979, καί οὕτω διεφύλαξε τήν περιουσίαν τῆς Μονῆς, ὡς περιουσίαν τοῦ Σεπτοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

• Τό ἔτος 1972 ἐξελέγη Ἐπίσκοπος Εὐμενείας.

• Τό ἔτος 1977 Μητροπολίτης Ἡλιουπόλεως καί Θύρων.

• Τό ἔργον του, ὡς Ἡγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας, ὑπῆρξεν ἀνεπανάληπτον εἰς τήν ἱστορίαν τῆς Μονῆς.

• Εἰς ὅλον τοῦτο τό ἀνακαινιστικόν ἔργον του, εἶχε βοηθόν καί συνεργάτην πολύτιμον, τόν νῦν Ἡγούμενον τῆς Μονῆς Σεβ. Μητροπολίτην Μιλήτου κ. Ἀπόστολον, ὁ ὁποῖος, μέ τήν ὀξιδέρκειαν καί τήν ἑτοιμότητα πού τόν διακρίνει, ἐβοήθησε τά μέγιστα καί ἀνέλαβε πολλάς ἀποστολάς διεκπεραιώσεως καί

ἐπιλύσεως προβλημάτων τῆς Μονῆς καί ἀνεδείχθη ἔμπειρος κατά πάντα ὑποστηρικτής τῶν δικαίων τοῦ Σεπτοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

• Διά τοῦτο τό ἔτος 1985, ὅτε ὑπέβαλε τήν παραίτησίν του ἐκ τῆς Ἡγουμενίας ὁ ἀείμνηστος Μητροπολίτης, τό Σεπτόν Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον ἐδιώρισε τόν ἔμπειρον συνεχιστήν τοῦ μεγάλου ἀνακαινιστικοῦ ἔργου τῆς Μονῆς, τόν Μητροπολίτην Μιλήτου κ. Ἀπόστολον, ὁ ὁποῖος ἐφοίτησεν εἰς τήν Σχολήν τῆς Μονῆς, ἔγινε βοηθός τοῦ Ἡγουμένου, ἀνεδείχθη ὡς Ἡγούμενος αὐτῆς καί παραμένει ἔκτοτε καί συνεχῶς εἰς τήν Μονήν, ἔχων ἀποκτήσει τήν μεγάλην ἐμπειρίαν τῆς διοικήσεως τῆς Μονῆς, τῆς προστασίας τῆς μοναστικῆς περιουσίας καί τῆς ἀξιοποιήσεως αὐτῆς. Διά τοῦτο καί ἐκλήθη ὡς Μέλος τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπί τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Περιουσίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

• Ὁ ἀείμνηστος Μητροπολίτης κυρός Ἀπόστολος, ὡς Ἡγούμενος τῆς Ἱερᾶς Πατριαρχικῆς καί Σταυροπηγιακῆς Μονῆς τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας, ἐπί 25 χρόνια ἠνάλωσε ἑαυτόν εἰς τήν ὑπηρεσίαν τοῦ Σεπτοῦ Μαρτυρικοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καί ἔδωκεν ἔμπρακτον παράδειγμα ζωῆς καί αὐτοθυσίας καί διακονίας ὑπέρ τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, ὅπερ εἶναι καί τό ζητούμενον, τό ὁποῖον καί ἀποτελεῖ τό ἱερόν χρέος καί τό καθῆκον δι᾽ ὅλους μας, τῆς στηρίξεως δηλαδή τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὡς τῆς Καθέδρας τῆς Ἁγίας Ὀρθοδοξίας καί τῆς ἱερᾶς ρίζης τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Γένους.

δ. Τήν 5ην Μαΐου τοῦ ἔτους 1988, ἐπιβραβεύων τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον τήν μεγάλην προσφοράν τοῦ ἀειμνήστου, ἐξέλεξεν αὐτόν Μητροπολίτην τῆς γενετείρας του Ρόδου, τήν ὁποίαν ὑπηρέτησεν εὐόρκως καί πιστῶς ἐπί 16 ἔτη.

Ἡ Ἐξόδιος Ἀκολουθία, οἱ ἐκφωνηθέντες κατ᾽ αὐτήν λόγοι καί ἡ μεγαλειώδης ἱερά πομπή πρός τό ἱερόν Κοιμητήριον, ἔδωκαν τήν μεγάλην μαρτυρίαν καί ἀπέδειξαν τό καλόν ὄνομα τοῦ ἀποβιώσαντος Μητροπολίτου, καί ἐπεσφράγισαν τήν πλουσίαν καί ἀγλαόκαρπον ποιμαντορίαν του εἰς Ρόδον.

Διά τοῦτο ἐπιτραπήτω μοι νά ὑπενθυμίσω μαρτυρίας τινάς ἐξ αὐτῶν.

Μαρτυρία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ρόδου κ. Κυρίλλου

Ἀνηγέρθησαν καί ἀνεκαινίσθησαν Ἱεροί Ναοί, ἀνεκαινίσθησαν Ἱεραί Μοναί καί ἐπηνδρώθησαν μέ Μοναστικάς Ἀδελφότητας. Ἐλειτούργησαν Ἐκκλησιαστικαί Κατασκηνώσεις. Ἐχειροτονήθησαν πολλοί Ἱερεῖς. Ἐφιλοξενήθησαν Πανορθόδοξα καί Διαχριστιανικά Συνέδρια.

Κατά τήν διακονίαν του, ἐπέδειξε γνήσιον ἐκκλησιαστικόν φρόνημα, ἀγάπην πρός τόν Χριστόν καί τήν Ἐκκλησίαν καί τόν ἄνθρωπον.

Ὡς κύριον χαρακτηριστικόν τῆς προσωπικότητός του ὡς Ἱεράρχου, εἶναι ἀναμφιβόλως ἡ ἄνευ ὅρων καί ὁρίων ἀφοσίωσίς του εἰς τόν θεσμόν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἡ πιστότης καί ἡ ὑπακοή εἰς τά κελεύσματα τῆς Μητρός ἡμῶν Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, τά δίκαια τῆς ὁποίας μετ᾽ εὐλαβείας διεφύλαξε καί προάσπισε.

Ὡς χαρακτήρ διεκρίθη διά τό ἁπλοῦν καί ἀνεπιτήδευτον εἰς τούς τρόπους, τό μέτρον καί τό ὀλιγαρκές, τό πρᾶον καί μειλίχιον πρός πάντας, τήν κατά Χριστόν ταπείνωσιν, τήν σεμνότητα καί τήν προσήνειαν, ἀρετάς αἱ ὁποῖαι κατηξίωσαν αὐτόν εἰς τάς συνειδήσεις τοῦ ποιμνίου καί διά τάς ὁποίας ἐξετιμήθη καί ἠγαπήθη.

Κατά τούς χρόνους τῆς σχολάσεώς του, ἐβίωσε τήν μεγάλην ἀρετήν τῆς διακρίσεως καί παρέμεινε μέσα εἰς τήν ἀγάπην καί τόν σεβασμόν τῶν χριστιανῶν.

Μαρτυρία τοῦ Νομάρχου Δωδεκανήσου

Εὐλογημένος νά προσφέρῃ ὡς Μητροπολίτης στήν ἰδιαίτερη πατρίδα του, ἔφερε εἰς πέρας τό ἔργον του μέ σεμνότητα, καλωσύνη καί καθαρότητα.

Διηκόνησε τήν Ἐκκλησίαν ὡς συνετός ποιμένας, μέ μία στάση ζωῆς καί συμπεριφορᾶς, πού ἀπό μόνη της ἦταν ἕνα κήρυγμα, μία κατήχηση, μία χριστιανική διδαχή.

Παρά τό βάρος καί τήν εὐθύνη τοῦ σχήματος πού ἔφερε, ἦταν πάντα κοντά στόν συνάνθρωπό του, πού εἶχε ἀνάγκη τόν μιλίχιο λόγο του.

Τό κοινωνικό του ἔργο, θά εἶναι ἡ παρακαταθήκη, τό φωτεινό μονοπάτι καί τό διαρκές παράδειγμα ἀνιδιοτελοῦς προσφορᾶς.

Μαρτυρία τοῦ Δημάρχου Ροδίων

Ἀπόστολος κατ᾽ ὄνομα ἀλλά καί κατ᾽ οὐσίαν.

Ὑπῆρξε ἕνας πραγματικός καί ἀληθινός Ἀπόστολος τῆς χριστιανικῆς Ἀγάπης. Υἱοθέτησε μία στάση ζωῆς πού συνδέθηκε μέ τήν προσφοράν εἰς τήν Ἐκκλησίαν καί τήν ροδιακήν κοινωνίαν.

Τό κενό πού ἀφήνει εἶναι δυσαναπλήρωτο. Δέν καλύπτεται ἀπό τήν δύναμη τῆς συλλογικῆς μνήμης, πού τόν ἔχει κατατάξει ψηλά, πολύ ψηλά, στίς καρδιές μας.

Ὀφείλω νά ἐκφράσω, ὡς ἕνας ἁπλοῦς Ἐπίσκοπος, τά ἐγκάρδια συγχαρητήριά μου εἰς τόν Μητροπολίτην Ρόδου κ. Κύριλλον καί τούς Ἄρχοντας τοῦ τόπου, δι᾽ αὐτήν τήν συγκινητικήν καί ἐπιβλητικήν μαρτυρίαν των διά τήν ζωήν καί τήν Ποιμαντορίαν τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου.

Καί ἔτι πλέον. Ὀφείλεται ἔπαινος πρός τόν Σεβ. Μητροπολίτην Ρόδου κ. Κύριλλον, διά τήν πρός τόν ἀείμνηστον συμπαράστασίν του κατά τούς χρόνους τῆς σχολάσεώς του, διά τήν ἀρίστην ὀργάνωσιν τῆς Ἐξοδίου Ἀκολουθίας, καθ᾽ ἥν ἐκηδεύθη ὡς ἐν ἐνεργείᾳ Μητροπολίτης, καθώς καί τῆς σημερινῆς ἡμέρας τοῦ 40ημέρου Μνημοσύνου.

Οὕτως, ὁ ἀείμνηστος Μητροπολίτης πρώην Ρόδου κυρός Ἀπόστολος, ἀναπαύεται ἐν Κυρίῳ, καί σήμερον κατά τήν 40ήν ἡμέραν ἀπό τῆς κοιμήσεώς του, εἰσέρχεται εἰς τήν ὑπερκόσμιον χώραν τῶν ζώντων, οἱ ὁποῖοι δέν ἐγνώρισαν τόν δεύτερον θάνατον, ἀλλά θά συγκατοικοῦν αἰωνίως, εἰς ζωήν αἰώνιον, μετά τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ, τῶν ἀρχαγγελικῶν Δυνάμεων καί πάντων τῶν Ἁγίων καί τῶν Μαρτύρων.

Ἀναπαύου ἐν Κυρίῳ, ἀείμνηστε Ἱεράρχα, καί εὔχου ὑπέρ τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρόδου, τήν ὁποίαν ἐπαξίως διηκόνησες. Ἀμήν. ■

Ἐξόδιος ἀκολουθία καί ταφή τοῦ μακαριστοῦ Ἐπισκόπου Ἁλικαρνασσοῦ **κυροῦ Ἐμμανουήλ**

Βάσει προγράμματος, ἐκδοθέντος ὑπό τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λέρου, Καλύμνου καί Ἀστυπαλαίας. τό Σάββατον 4 Σεπτεμβρίου 2010, ἐγένετο ἡ Ἐξόδιος Ἀκολουθία ἐν τῷ Ἱερῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ Σωτῆρος Χριστοῦ Καλύμνου τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Ἁλικαρνασσοῦ κυροῦ Ἐμμανουήλ.

Τῆς Ἐξοδίου Ἀκολουθίας προέστη ὁ ἀγαπητός ἐν Χριστῷ ἀδελφός, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ρόδου κ. Κύριλλος, ὅστις καί ἐξεπροσώπησε τήν Αὐτοῦ Θειοτάτην Παναγιότητα, τόν Οἰκουμενικόν Πατριάρχην κ. κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΝ, καί ὁ ὁποῖος ἐξεφώνησε τόν ἐπικήδειον λόγον συγκινήσας τό πένθιμον ἐκκλησίασμα.

Παρέστησαν δέ οἱ ἀγαπητοί ἐν Χριστῷ ἀδελφοί Νέας Ἱερσέης κ. Εὐάγγελος, Κώου καί Νισύρου κ. Ναθαναήλ καί ὁ θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Μπουρούντι καί Ρουάντας κ. Σάββας καί ἔλαβαν μέρος ὁ Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κώου, Νισύρου Παν/τος Ἀρχιμανδρίτης Χρυσόστομος Πίτσης καί σύμπας ὁ Ἱερός Κλῆρος τῆς νήσου Καλύμνου.

Πλήθη εὐσεβῶν Καλυμνίων προσευχήθησαν ὑπέρ τῆς μακαριστῆς ψυχῆς τοῦ ἀειμνήστου Ἐπισκόπου κατά τήν Ἐξόδιον αὐτοῦ Ἀκολουθία, ἀλλά καί συγκινητική ἦταν ἡ προσέλευσις τοῦ λαοῦ κατά τό τριήμερον τοῦ ἐκτεθέντος εἰς προσκύνησιν ἱεροῦ σκήνους τοῦ μεταστάντος, διά νά λάβουν τήν παρ' αὐτοῦ συγχώρησιν (κατά τήν Καλυμνιακήν τάξιν).

Ἐπίσης ἐπικηδείους λόγους ἐξεφώνησαν ἐκ μέρους τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου ὁ αἰδεσιμολογιώτατος πρωτοπρεσβύτερος π. Ἀμφιλόχιος Σακαλλέρος, ἐκ μέρους τῆς Ἑστίας Θεολόγων τῆς περιπτύστου Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης ὁ Ἄρχων Διδάσκαλος τοῦ Εὐαγγελίου τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ἐλλογιμώτατος κ. Ἀριστείδης Χαλκίτης καί ἐκ μέρους τῶν ἐκπαιδευτικῶν ἐξεφώνησε ὁ Διευθυντής Μέσης Ἐκπαίδευσης κ. Γεώργιος Θανάτσης, ὁ ὁποῖος ἐξῆρε τήν προσωπικότητα τοῦ Μεταστάντος, ἀκολούθησαν ψηφίσματα ἐκ μέρους τοῦ Ἐπαρχείου, τοῦ Δήμου Καλυμνίων , τοῦ Ἀναγνωστηρίου "Αἱ Μοῦσαι", τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Παντελεήμονος Καλύμνου, τοῦ Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ Καλύμνου, ἔνθα ἐπί πεντήκοντα συναπτά ἔτη ὑπηρέτησεν τόν ἱερόν αὐτόν φάρον τῆς τῶν Καλυμνίων νήσου εὐόρκως, θεαρέστως καί εὐαρέστως, τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου, τῆς ΕΛΜΕ Δωδεκανήσου, ὡς ἐπίσης καί συλλυπητήριον γράμμα τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σύμης, Χάλκης, Τήλου, Καστελορίζου ἀγαπητοῦ ἐν Χριστῷ ἀδελφοῦ κ. Χρυσοστόμου.

Ἐκ μέρους τῆς οἰκογενείας εὐχαρίστησε ἅπαντας τούς συμμετέχοντας εἰς τό πένθος τῆς οἰκογενείας του ὁ ἀδελφός τοῦ ἐκλιπόντος ἱεράρχου κ Ἀντώνιος Ἀλευροφάς, διακεκριμένος δικηγόρος,τέλος δέ ἐκ μέρους τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. Παΐσιος εὐχαρίστησε τήν Θειοτάτην Παναγιότητα τόν Οἰκουμενικόν Πατριάρχη διά τήν πατρικήν αὐτοῦ ἀγάπην, ἥν δαψιλῶς ἐπέδειξεν εἰς τό πρόσωπον τοῦ ἐκλιπόντος καί διά τήν προσφορά στεφάνου ἐπί τῆς σοροῦ του, τούς Ἁγίους Ἀδελφούς Ἀρχιερεῖς, τόν Ἱερόν Κλῆρον, τούς Χορούς τῶν Ἱεροψαλτῶν καί τόν εὐσεβῆ καλυμνιακόν λαόν διά τήν ἀθρόαν αὐτοῦ συμμετοχήν εἰς τό πένθος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Στεφάνους κατέθεσαν εἰς τήν σορόν τοῦ ἐκλιπόντος ὁ αἰδεσιμότατος πρωτοπρεσβύτερος π. Ἀμφιλόχιος Σακαλλέρος ἐκ μέρους τῆς Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας, ὁ Ἱερός Κλῆρος, ὁ Νομάρχης Δωδεκανήσου, ἡ Ἔπαρχος Καλύμνου, ὁ Δήμαρχος Καλυμνίων, ἡ Β΄ ΕΛΜΕ Δωδεκανήσου, ἡ ἐκπαιδευτική κοινότητα Καλύμνου, τό 2ο Γυμνάσιο Καλύμνου, ἡ Ἕνωσις Καλυμνίων Ρόδου καί αἱ οἰκογένειαι Μάγκου, Θ. καί Σ. Καρπαθίου καί Βενετσιάνου-Πατέλλη καί

ἄλλοι πολλοί ἐπώνυμοι, οἱ ὁποῖοι ἐκδήλωσαν τόν σεβασμό τους στόν ἐκλιπόντα ἱεράρχη, καταθέτοντας ἀνθοδέσμη ἐπί τῆς σοροῦ του.

Μετά τήν Ἐξόδιον Ἀκολουθίαν ἐσχηματίσθη ἱερά πομπή (δεδομένου ὅτι εἰς τόν ἐκλιπόντα Ἱεράρχην ἀπεδόθησαν τιμαί ἐν ἐνεργείᾳ Μητροπολίτου), τῆς ὁποίας προηγεῖτο ὄχημα τοῦ Ἀστυνομικοῦ Τμήματος Καλύμνου, αἱ Φιλαρμονικαί τῶν Δήμων Καλυμνίων καί Λακατάμειας Κύπρου, τά ἱερά ἐξαπτέρυγα, ὄπισθεν αὐτῶν τό "στεφάνι" τῆς Θειοτάτης Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, εἰς δύο ζεύγη αἱ μοναχαί τῆς νήσου καί ὁ εὐαγής Ἱερός Κλῆρος φέρων ἐπιτραχήλιον καί φαιλόνιον λευκά, τό στρατιωτικό ὄχημα ἐπί τοῦ ὁποίου εἶχε τοποθετηθεῖ τό σκῆνος τοῦ Ἱεράρχου καί ἡ τιμητική στρατιωτική φρουρά καί ἀκολουθοῦσαν ὁ Σεβασμιώτατος κ Παΐσιος πλαισιούμενος ὑπό τῶν ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου Λέρου πατρός Νικοδήμου Φωκᾶ καί τοῦ πρωτοπρεσβυτέρου Ἀμφιλοχίου Σακκαλέρου, οἱ συγγενεῖς τοῦ μεταστάντος , αἱ Ἀρχαί τῆς νήσου μέ ἐπικεφαλῆς τόν Δήμαρχον Καλυμνίων κ. Γεώργιον Ροῦσσον, ὁ Δήμαρχος Λακατάμειας Κύπρου κ. Λουκᾶς Ἰατροῦ, ὁ πρώην Ὑπουργός καί βουλευτής τῆς Καναδικῆς Κυβερνήσεως κ. Κάννης Ἰωάννης, ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Ἐπαρχείου Καλύμνου κ. Κωνσταντῖνος Σταυλᾶς, μέλη τοῦ Νομαρχιακοῦ καί Ἐπαρχιακοῦ συμβουλίου, τῶν Δημοτικῶν Συμβουλίων Δήμου Καλυμνίων καί Δήμου Λακατάμειας, οἱ στρατιωτικές, ἀστυνομικές, ἐκπαιδευτικές καί λοιπές Ἀρχές τῆς νήσου.

Ἡ ἱερά πομπή κατέληξε ὑπό τούς πενθίμους ἤχους τῶν Φιλαρμονικῶν εἰς τό Ἱερόν Κοιμητήριον τῆς Ἐνορίας τοῦ Ἁγίου Μάμμαντος καί ἀφοῦ κατά τήν τάξιν ἐγένετο Ἐπιμνημόσυνος Δέησις καί ἀπεδόθησαν οἱ κεκανονισμέναι τιμαί ἡ σορός τοῦ ἀοιδίμου Ἱεράρχου ἐτέθη εἰς καινόν μνημεῖον πλησίον τοῦ τάφου τοῦ Γέροντός του, ἀοιδίμου Μητροπολίτου Λέρου, Καλύμνου καί Ἀστυπαλαίας κυροῦ Ἰσιδώρου.

Μετά τό πέρας τῆς ταφῆς παρετέθη ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως εἰς τήν αἴθουσα τῆς Ἐνορίας τοῦ Ἁγίου Μάμμαντος ἡ "μακαρία" εἰς τήν ὁποίαν παρεκάθισαν οἱ Ἀρχιερεῖς, οἱ Ἱερεῖς, οἱ συγγενεῖς τοῦ ἐκλιπόντος καί πολλοί χριστιανοί.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ

Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἁλικαρνασσοῦ κυρός Ἐμμανουήλ Ἀλευροφᾶς γεννήθηκε στήν Κάλυμνο τό 1932 καί πραγματοποίησε τίς ἐγκύκλιες σπουδές στήν γενέτειρά του, τίς ὁποῖες ὁλοκλήρωσε στό Λυκειακό Τμῆμα τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης, στό ὁποῖο ἐνεγράφη τό ἔτος 1951.

Εἰσῆλθε στό Θεολογικό Τμῆμα τό Ἀκαδημαϊκό ἔτος 1955 καί περάτωσε τίς σπουδές τό 1958, ὑποβαλών ἐναίσιμη ἐπί πτυχίῳ διατριβή μέ τίτλο: **«Ἡ συμμετοχή τοῦ λαϊκοῦ στοιχείου εἰς τήν ἐκλογήν τῶν Ἐπισκόπων».**

Πρίν ἀπό τήν ἀποφοίτησή του ἐχειροτονήθη Διάκονος κατά τό ἔτος 1957 καί Πρεσβύτερος τό 1958.

Ὑπηρέτησε σέ διάφορες Κοινότητες τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως καί ὡς προσωρινός Κωδικογράφος τῆς Ἁγίας καί Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Τό 1958 μερίμνῃ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἀποστέλλεται εἰς τήν Ἱεράν Ἀρχιεπισκοπήν Θυατείρων καί τοποθετεῖται ἱερατικῶς Προϊστάμενος τῆς ἐν Γαλλίᾳ Ὀρθοδόξου Κοινότητος τῆς Ἁγίας Τριάδος Saint Etienne.

Ἀπό ἐκεῖ μέ αἴτησή του μετατίθεται στήν Κοινότητα Ἁγίας Αἰκατερίνης τοῦ Port de Bouc, ἀπό τήν ὁποία ἀπεχώρησε τό 1962.

Τό 1964 ἐπιστρέφει στήν Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή Θυατείρων, μετά διετή ὑπηρεσία στόν Ἱερό Ναό Παναγίας Τελένδου τῆς Καλύμνου, καί διορίζεται ὡς Προϊστάμενος τῆς νεοσυστάτου Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Νικολάου Southempton τῆς Ἀγγλίας, ὅπου ὑπηρέτησε μέχρι τό 1967, προσφέρων παράλληλα τίς ἐκπαιδευτικές ὑπηρεσίες του στά ὁμογενειακά Σχολεῖα.

Ἀπό τοῦ ἔτους 1967 ἕως τῆς ἐκδημίας του ὑπηρετεῖ στήν Ἱερά Μητρόπολη Λέρου, Καλύμνου καί Ἀστυπαλαίας σέ διάφορες θέσεις: α) Πρωτοσύγκελλος ἐπί 38 συναπτά ἔτη καί β) Καθηγητής Μέσης Ἐκπαιδεύσεως (1974-1999).

Τό 2005 ἐκλέγεται Ἐπίσκοπος ἀπό τήν Ἁγία καί Ἱερά Σύνοδο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου μέ τόν τίτλο τῆς πάλαι ποτέ διαλαμψάσης Ἐπισκοπῆς Ἁλικαρνασσοῦ καί τοποθετεῖται ὡς Βοηθός Ἐπίσκοπος παρά τῷ Μητροπολίτῃ Καλύμνου. ■

Μητροπολίτης Λέρου, Καλύμνου
καί Ἀστυπαλαίας Παΐσιος

Ἐπικήδειος λόγος

ὑπό τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ρόδου κ. **Κυρίλλου**

εἰς τόν ἀείμνηστον Ἐπίσκοπον Ἁλικαρνασσοῦ κυρόν Ἐμμανουήλ

«Τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγώνισμαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα· λοιπὸν ἀπόκειταί μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος» (Β΄ Τιμ. 4,7-8).

Σεβασμιώτατε Μητροπολῖτα Λέρου, Καλύμνου καί Ἀστυπαλαίας κ. Παΐσιε,

Σεβασμιώτατοι καὶ Θεοφιλέστατοι Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς,

Ἐντιμότατοι Ἐκπρόσωποι τῶν τοπικῶν Ἀρχῶν,

Τίμιον Πρεσβυτέριον,

Ὁσιώτατοι Μοναχοὶ καὶ Μοναχαί,

Λαὲ τοῦ Κυρίου ἠγαπημένε,

Ἐπιτρέψατέ μοι τὴν ἐκφωνηθεῖσαν ὡς κεφαλίδα τοῦ λόγου ρῆσιν τοῦ οὐρανοβάμονος Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν Ἁγίου Παύλου νὰ ἀναφέρω ἐπικαίρως εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐκ τῆς ματαιότητος τοῦ προσκαίρου τούτου κόσμου ἀναχωρήσαντος καὶ πρὸς τὴν ἀχειροποίητον τῶν πρωτοτόκων Μητρόπολιν, πρὸς τὰς αὐλὰς τοῦ Κυρίου, πρὸς τὴν ἄνω Ἱερουσαλήμ, ἐκδημήσαντος Ἐπισκόπου Ἁλικαρνασσοῦ κυροῦ Ἐμμανουήλ. Διότι ὁ ἀείμνηστος πλέον χρηστὸς καὶ καλὸς Ἀρχιερεύς τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, ὁ ἀγαπητὸς ἡμῖν ἀδελφὸς καὶ συλλειτουργός, ὁ συμπληρώσας καιρὸν πεντηκονταετοῦς θεοφιλοῦς διακονίας ἐν τῷ Κυριακῷ Ἀμπελῶνι, κοιμηθεὶς ὁσίως κατὰ τὰς προμεσημβρινὰς ὥρας τῆς παρελθούσης Πέμπτης καὶ πορευόμενος πρὸς συνάντησιν τοῦ Ἀναστάντος Σωτῆρος Χριστοῦ δύναται ἀναθεωρῶν τὴν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ αὐτοῦ ἀναστροφὴν νὰ ἐπαναλάβῃ δι' ἑαυτὸν τὴν παύλειον ρῆσιν ὡς ἀγωνισθεὶς τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς ἀρετῆς, ὡς τελέσας τὸν δρόμον τῆς ἀνιδιοτελοῦς διακονίας, ὡς τηρήσας τὴν πίστιν καὶ τὰς παραδόσεις τῶν Πατέρων ἡμῶν, ὡς παραστήσας ἑαυτὸν ἄξιον ἐν πᾶσι τοῖς ἀφορῶσι τὴν ἐκκλησιαστικὴν διαγωγὴν καὶ πολιτείαν του.

Ἐπὶ τῇ γενομένῃ ἐκδημίᾳ τοῦ μακαριστοῦ Ἀδελφοῦ θλιβερὸν καθῆκον συνήθροισεν πάντας ἡμᾶς ὑπὸ τοὺς θόλους τοῦ Μητροπολιτικοῦ τούτου Ναοῦ τῆς Καλύμνου, ἵνα ἀποδώσωμεν αὐτῷ τὸν ὕστατον χαιρετισμὸν καὶ τὸν τελευταῖον ἀσπασμὸν εὐχαριστοῦντες τὸν ἐν Τριάδι Θεὸν ἡμῶν ὅτι ἐχαρίσατο αὐτὸν ἄνδρα τίμιον τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ κληρικὸν ἄξιον, πλεονάσαντα τὸ δοθὲν αὐτῷ τάλαντον τοῦ χαρίσματος καὶ τιμήσαντος διὰ τῶν προτερημάτων αὐτοῦ τὸ σχῆμα τοῦ ὀρθοδόξου κληρικοῦ, δεόμενοι ἅμα δέ, ἵνα ὁ τῶν νεκρῶν καὶ ζώντων ὡς Θεὸς ἔχων τὴν ἐξουσίαν ἀναπαύσῃ αὐτὸν ἐν χώρᾳ ζώντων καὶ καταστήσῃ λειτουργὸν τοῦ ἐπουρανίου θυσιαστηρίου.

Ὁ Ἐπίσκοπος Ἁλικαρνασσοῦ κυρὸς Ἐμμανουήλ, κατά κόσμον Ἐμμανουὴλ Ἀλευροφᾶς, ἐγεννήθη τὸ ἔτος 1932, κατὰ τοὺς ζοφεροὺς χρόνους τῆς ἰταλικῆς κατοχῆς τῆς Δωδεκανήσου εἰς τὴν Κάλυμνον ἐκ γονέων εὐσεβῶν, τοῦ Ἰωάννου καὶ τῆς Βασιλείας, ἀνατραφεὶς ὑπ' αὐτῶν χριστιανοπρεπῶς μὲ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἀξίας τῆς παραδοσιακῆς κοινωνίας τῆς νήσου, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ παρουσία τοῦ Ὁσίου Πατρὸς Σάββα τοῦ ἐν Καλύμνῳ καὶ τῶν λοιπῶν ἐναρέτων Ἱερέων καὶ Μοναχῶν, φορέων τῆς λαϊκῆς εὐσεβείας ἤσκει μεγίστην ἐπιρροὴν εἰς τὰς συνειδήσεις.

Συμπληρώσας τὸν κύκλον τῶν ἐγκυκλίων μαθημάτων εἰς τήν γενέτειραν ἀνεχώρησε πρὸς τήν Βασιλίδα τῶν Πόλεων, τὴν Κωνσταντινούπολιν, δι' εὐρυτέραν μόρφωσιν καὶ παιδείαν. Φθάσας ἐκεῖ ἐφοίτησε κατ' ἀρχὰς εἰς τὸ γυμνασιακόν τμῆμα τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης, ἐγγραφεὶς εἰς αὐτὸ τὸ ἔτος 1951. Περατώσας ἐπιτυχῶς τὰς γυμνασιακὰς σπουδὰς ἐνεγράφη εἰς τὸ Πανεπιστημιακὸν τμῆμα αὐτῆς, τὸ ἔτος 1955, ἐκ τοῦ ὁποίου ἀπεφοίτησεν ἀριστοῦχος τό ἔτος 1958 ὑποβαλὼν ἐναίσιμον ἐπὶ πτυχίῳ διατριβὴν ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ συμμετοχὴ τοῦ λαϊκοῦ στοιχείου εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν Ἐπισκόπων». Ὀλίγον πρὸ τῆς ἀποφοιτήσεως, τὸ ἔτος 1957 ἐχειροτονήθη Διάκονος ἀπὸ τὸν τότε Σχολάρχην ἀείμνηστον Μητροπολίτην Ἰκονίου κυρὸν Ἰάκωβον καὶ τὸ ἑπόμενον ἔτος Πρεσβύτερος, λαβὼν καὶ τὸ ὀφίκκιον τοῦ Ἀρχιμανδρίτου, ἀπὸ τὸν μακαριστὸν Γέροντά του, Μητροπολίτην Λέρου, Καλύμνου καὶ Ἀστυπαλαίας κυρὸν Ἰσίδωρον. Κατὰ τὸ διάστημα ἀπὸ τῆς χειροτονίας αὐτοῦ ἕως τῆς ἀναχωρήσεως ἐκ τῆς Πόλεως ὑπηρέτησεν ὡς Διάκονος καὶ Πρεσβύτερος εἰς διαφόρους Ναοὺς τῆς Ἁγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ὡς προσωρινὸς Κωδικογράφος τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἐν συνεχείᾳ, τὸ ἔτος 1958, μετέβη μερίμνῃ τῆς Ἐκκλησίας δι' εὐρυτέρας σπουδὰς εἰς Γαλλίαν, ὅπου καὶ παρέμεινεν ἐπὶ τετραετίαν, ὑπηρετήσας κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τοῦτο, ὡς Ἐφημέριος καὶ ἱερατικῶς Προϊστάμενος τὰς ἐν Γαλλίᾳ ἑλληνικὰς ὀρθοδόξους κοινότητας Ἁγίας Τριάδος Saint Etienne καὶ Ἁγίας Αἰκατερίνης τοῦ Port de Bouc, ὑπαγομένας τότε εἰς τὴν Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν Θυατείρων. Τὸ ἔτος 1962

ἐπέστρεψεν εἰς τὴν γενέτειραν νῆσον καὶ διωρίσθη Ἐφημέριος τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Κοιμήσεως Θεοτόκου Τελένδου.

Τὸ ἔτος 1964 ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν Θυατείρων καὶ διωρίσθη Ἐφημέριος καὶ Ἱερατικῶς Προϊστάμενος τῆς νεοσυστάτου Κοινότητος Ἁγίου Νικολάου Southempton, προσφέρων παραλλήλως τὰς ἐκπαιδευτικὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὸ ἐκεῖ ὁμογενειακὸν Σχολεῖον.

Μετὰ τριετὴν εὐδόκιμον ἐκκλησιαστικὴν διακονίαν εἰς τὴν ὡς ἄνω Κοινότητα ἐπέστρεψε τὸ ἔτος 1967 εἰς τὴν πατρίδα, διορισθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Ἰσιδώρου Ἐφημέριος τοῦ Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος (Χριστοῦ Καλύμνου) καὶ ἐξονομασθεὶς Πρωτοσύγκελλος αὐτοῦ, θέσεις ἀπὸ τὰς ὁποίας διηκόνησε τὴν Ἐκκλησίαν ἐπὶ 38 συναπτὰ ἔτη. Παραλλήλως ἀπὸ τοῦ ἔτους 1974 ἕως τοῦ ἔτους 1999 ὑπηρέτησεν ὡς Θεολόγος Καθηγητὴς εἰς τὴν Μέσην Ἐκπαίδευσιν ἐν Καλύμνῳ.

Ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία ἀμείβουσα τὴν πολυετῆ, εὔορκον καὶ καρποφόρον διακονίαν του, τῇ αἰτήσει τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Λέρου, Καλύμνου καὶ Ἀστυπαλαίας κ. Παϊσίου καὶ τῇ εἰσηγήσει τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ἡμῶν κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ ἐξέλεξεν αὐτὸν Ἐπίσκοπον τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμψάσης Ἐπισκοπῆς Ἁλικαρνασσοῦ, τῆς χειροτονίας αὐτοῦ τελεσθείσης ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου κ. Παϊσίου εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν τοῦτον τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ τὴν 11ην Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους 2005. Ἔκτοτε καὶ μέχρι πρὸς μηνός, ὅτε διεγνώσθη ἡ ἀσθένεια αὐτοῦ, διηκόνησε τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Καλύμνου καὶ τὸν Μητροπολίτην αὐτῆς ὡς Βοηθὸς αὐτοῦ Ἐπίσκοπος κατ' ἀπόλυτον ἐκκλησιαστικὴν τάξιν, συνέπειαν καὶ ἀφοσίωσιν εἰς τὰ ἀνατεθέντα αὐτῷ καθήκοντα.

Ὁ Ἐπίσκοπος Ἐμμανουὴλ καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς πεντηκονταετοῦς καὶ πλέον διακονίας του, ὡς Πρεσβύτερος, Πρωτοσύγκελλος, Καθηγητὴς ἐν τῇ Μέσει Ἐκπαιδεύσει, καὶ κατὰ τὴν τελευταῖαν πενταετίαν ὡς Ἀρχιερεύς, ἐπέδειξε ἀκραιφνὲς ἐκκλησιαστικὸν φρόνημα καὶ αἰσθήματα ἀνιδιοτελοῦς ἀγάπης πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, διακονήσας μετ' αὐταπαρνήσεως τὸν Θεὸν καὶ τὸν ἄνθρωπον, πάντοτε πιστὸς εἰς τὸ χρέος καὶ τὸ καθῆκον. Ἠγάπησε περιπαθῶς τὴν Μητέρα Ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ Μεγάλην Ἐκκλησίαν, τὴν τροφὸν Θεολογικὴν Σχολὴν τῆς Χάλκης καὶ διετέλεσε πάντοτε μετὰ εἰλικρινοῦς ἀφοσιώσεως εἰς τὸν ἱερὸν θεσμὸν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Ὑπηρέτησεν ἀγογγύστως τρεῖς Μητροπολίτας Καλύμνου μηδένα αὐτοῖς πρόσκομμα ἐργασάμενος ἀλλὰ πάντοτε ἐπιδεικνύων προθυμίαν οὐχὶ τὴν τυχοῦσαν πρὸς συνεργασίαν χάριν καλῆς διεξαγωγῆς καὶ εὐοδώσεως τῶν τοπικῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων.

Ὡς χαρακτὴρ διεκρίθη διὰ τὴν εὐθύτητα καὶ ἀκεραιότητα τῆς γνώμης του, τὸ ὑπεύθυνον εἰς τὰς κατὰ καιροὺς ἀνατεθείσας αὐτῷ ἐκκλησιαστικὰς διακονίας, τὸ εἰλικρινὲς καὶ ἀνεπιτήδευτον εἰς τοὺς τρόπους, τὴν ὑπομονὴν καὶ τὴν καρτερίαν εἰς τὰς δυσκόλους βιοτικὰς περιστάσεις. Ὑπῆρξε ἄνθρωπος τοῦ μέτρου, χαρακτηριζόμενος ἀπὸ ὀλιγάρκειαν εἰς τὸν βίον, σοβαρότητα εἰς τὴν ἀναστροφήν, ταπείνωσιν εἰς τὰς διαπροσωπικὰς σχέσεις, συγχωρητικὸς πρὸς πάντας καὶ πάντοτε ἕτοιμος πρὸς ἀρωγὴν καὶ ἀντίληψιν.

Ἀλλ' ἤδη ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφός, «τῇ ἐπαράτῳ νόσῳ καμφθείς», κατέπαυσε καὶ μετεκλήθη ὑπὸ τοῦ Κυρίου εἰς τὸν τόπον «ἔνθα οὔκ ἐστιν πόνος, οὐ λύπη, οὐ στεναγμός», εἰς τὸν νυμφῶνα τῆς ἀτελευτήτου ζωῆς. Τὸ κοινὸν τοῦ βίου χρέος ἐκπληρώσας, τοῦ ὅρου πληρωθέντος, προστίθεται τοῖς Πατράσιν ἡμῶν, ἵνα ἀναπαύσηται ἐκ τῶν κόπων αὐτοῦ κατὰ τὴν ἀποστολικὴν ῥῆσιν καὶ πορεύεται εἰς τὸν τάφον, λέγων σὺν τῷ Παύλῳ, ὡς προείπομεν· *«Τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγώνισμαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα· λοιπὸν ἀπόκειταί μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος»* (Β΄ Τιμ. 4,7-8)

Ἀοίδιμε Ἐπίσκοπε Ἐμμανουήλ,

Κατὰ τὴν ἱερὰν ταύτην ὥραν τῆς ἐξοδίου Ἀκολουθίας σου εὑρισκόμεθα ἐνώπιον τοῦ σεπτοῦ σκηνώματός σου, ἀποδίδοντές σοι τὰ ὀφειλόμενα καὶ προπέμποντές σε μετ' εὐχαριστίας πρὸς τὸν Θεὸν τὸν οὕτως τὰ περὶ σοῦ οἰκονομήσαντα. Μετ' ὀλίγον θὰ ἔχῃς τὴν ἐπίγειον ἀνάπαυσιν πλησίον τοῦ Γέροντός σου ἀοιδίμου Μητροπολίτου Ἰσιδώρου. Ἀναχωρεῖς τετιμημένος ἐκ τοῦ παρόντος κόσμου, ἵνα συναυλισθῇς μετὰ τῶν προαπελθόντων Πατέρων καὶ Ἀδελφῶν ἡμῶν καὶ ἀναπαυθῇς ἐκ τῶν ἔργων σου. Μνημόνευε ἐν τῷ ἐπουρανίῳ θυσιαστηρίῳ πάντων ἡμῶν καὶ προσεύχου ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν σου.

Ἀνταποκρινόμενος δὲ εἰς τὴν δοθεῖσάν μοι σεπτὴν ἐντολήν, ἵνα ἐκπροσωπήσω τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν καὶ τὸν σεπτὸν Προκαθήμενον Αὐτῆς Παναγιώτατον Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΝ, κατὰ τὴν ὥραν ταύτην, μεταφέρω τὰς συλλυπητηρίους προσρήσεις τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος πρὸς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Λέρου, Καλύμνου καὶ Ἀστυπαλαίας κ. Παΐσιον, τὸν ἱερὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν τῆς Καλύμνου, πρὸς τοὺς συγγενεῖς καὶ τὰ πνευματικὰ τέκνα σου, ὡς καὶ τὴν εὐχὴν καὶ προσευχὴν ὑπὲρ ἀναπαύσεως σου ἐν χώρᾳ ζώντων, ἐν τοῖς σκηνώμασι τῶν Δικαίων.

Αἰωνία σου ἡ μνήμη, ἀοίδιμε Ἀδελφὲ Ἐμμανουήλ. ■

ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ Α.Θ.Π. ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ ΕΠΙ ΤΗ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΙΝΔΙΚΤΟΥ ΚΑΙ ΤΗ ΗΜΕΡΑ ΠΡΟΣΕΥΧΗΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

† Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ - ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΠΑΝΤΙ ΤΩι ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ, ΧΑΡΙΣ ΕΙΗ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥ ΠΑΣΗΣ ΤΗΣ ΚΤΙΣΕΩΣ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Ὁ μακαριστός προκάτοχος ἡμῶν ἀοίδιμος Πατριάρχης Δημήτριος ἔχων πλήρη ἐπίγνωσιν τῆς κρισιμότητος τῆς περιβαλλοντικῆς κρίσεως, καθώς καί τῆς εὐθύνης τῆς Ἐκκλησίας διά τήν ἄμεσον καί ἀποτελεσματικήν ἀντιμετώπισίν της, ἐξέδωκε πρό δύο καί πλέον δεκαετιῶν τήν πρώτην ἐπίσημον ἐγκύκλιον διά τήν διαφύλαξιν τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος. Ἡ ἐγκύκλιος ἐκείνη, διά τῆς ὁποίας ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία καθιέρωσεν ἐπισήμως τήν α' Σεπτεμβρίου, ἀρχήν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους, ὡς ἡμέραν προσευχῆς διά τήν προστασίαν τοῦ περιβάλλοντος, ἀπηυθύνετο πρός τό πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας εἰς ὅλα τά μήκη καί πλάτη τῆς γῆς.

Ὅπως μέ διορατικότητα εἶχεν ἐπισημάνει τότε ἡ Ἐκκλησία μας, ἡ σημασία τοῦ εὐχαριστιακοῦ καί ἀσκητικοῦ ἤθους τῆς παραδόσεώς μας ἀναδεικνύεται ὡς μεγίστη καί κρίσιμος προσωπική συνεισφορά εἰς τόν καλόν καί πανανθρώπινον ἀγῶνα τῆς προστασίας τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος, ὡς Θείας Κτίσεως καί κοινῆς κληρονομίας. Σήμερον, μεσούσης μιᾶς ἄνευ προηγουμένου οἰκονομικῆς κρίσεως, ἡ ἀνθρωπότης δοκιμάζεται πολλαχῶς. Ἡ δοκιμασία ὅμως αὕτη δέν ἀφορᾷ μόνον εἰς τάς προσωπικάς δυσκολίας ἑνός ἑκάστου ἐξ ἡμῶν, ἀλλά εἰς τήν ἀνθρωπότητα συνολικῶς ὡς κοινωνίαν, συμπεριφοράν καί ἀντίληψιν διά τόν περιβάλλοντα κόσμον καί ἱεράρχησιν ἀξιῶν καί προτεραιοτήτων.

Εἶναι σημαντικόν, ἡ παροῦσα θλιβερά οἰκονομική κρίσις νά ἀποτελέσῃ ἔναυσμα διά τήν πολυθρυλουμένην καί ἀπολύτως ἀναγκαίαν στροφήν πρός τήν περιβαλλοντικῶς βιώσιμον ἀνάπτυξιν. Πρός ἐκεῖνο τό πρότυπον δηλαδή τῆς οἰκονομικῆς καί κοινωνικῆς πολιτικῆς, ἡ ὁποία θέτει ὡς βάσιν τό περιβάλλον καί ὄχι τό ἀνεξέλεγκτον οἰκονομικόν κέρδος. Ἂς ἀναλογισθῶμεν ὅλοι ἐπί παραδείγματι τί δύναται νά συμβῇ εἰς κράτη, τά ὁποῖα σήμερον πλήττονται ἐντόνως ἐκ τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως καί πενίας, ὅπως ἡ Ἑλλάς, ἡ ὁποία διαθέτει ταὐτοχρόνως ἐξαιρετικόν φυσικόν πλοῦτον: μοναδικά οἰκοσυστήματα, σπάνια εἴδη χλωρίδος καί πανίδος καί φυσικούς πόρους, ὡραιότατα τοπία, ἄφθονον ἥλιον καί ἄνεμον. Ἐάν τά οἰκοσυστήματα ὑποβαθμισθοῦν καί ἐκλείψουν, οἱ φυσικοί πόροι ἐξαντληθοῦν καί τά τοπία καταστραφοῦν, ἐνῷ ἐκ τῆς κλιματικῆς ἀλλαγῆς προκύψουν ἀπρόβλεπται καιρικαί συνθῆκαι, ποία θά εἶναι ἡ βάσις καί τό οἰκονομικόν μέλλον τῶν κρατῶν αὐτῶν καί συνολικῶς τοῦ πλανήτου;

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ ΕΠΙ ΤΟΙΣ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΟΙΣ

† Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ - ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΧΑΡΙΝ, ΕΙΡΗΝΗΝ ΚΑΙ ΕΛΕΟΣ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝ ΒΗΘΛΕΕΜ ΓΕΝΝΗΘΕΝΤΟΣ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

Ἀγαπητοὶ ἀδελφοὶ συλλειτουργοὶ καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ εὐλογημένα,

Μέσα εἰς τὴν ἀνὰ τὸν κόσμον ἐπικρατοῦσαν τελευταίως σκοτεινὴν ἀτμόσφαιραν τῆς σοβούσης ποικίλης κρίσεως, οἰκονομικῆς, κοινωνικῆς, ἠθικῆς καί, κυρίως, πνευματικῆς, ἡ ὁποία πολὺν θυμόν, πολλὴν πικρίαν, πολλὴν σύγχυσιν, πολλὴν ἀγωνίαν, πολὺ ἄγχος, πολλὴν ἀπογοήτευσιν καὶ πολὺν φόβον διὰ τὴν αὔριον προξενεῖ εἰς τοὺς ἀνθρώπους, γλυκεῖα ἀκούεται ἡ φωνὴ τῆς Ἐκκλησίας:

«Δεῦτε, πιστοί, ἐπαρθῶμεν ἐνθέως καὶ κατίδωμεν συγκατάβασιν θεϊκὴν ἄνωθεν ἐν Βηθλεὲμ πρὸς ἡμᾶς ἐμφανῶς...»

(Ἰδιόμελον ΣΤ΄ Ὥρας Χριστουγέννων).

Πίστις ἀκλόνητος τῶν Χριστιανῶν εἶναι ὅτι ὁ Θεὸς δὲν παρακολουθεῖ ἀφ' ὑψηλοῦ καὶ ἀδιαφόρως τὴν πορείαν τοῦ κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσίν Του ὑπὸ τοῦ ἰδίου, αὐτοπροσώπως, πλασθέντος ἀνθρώπου. Τούτου ἕνεκα καὶ ἡ ἐνανθρώπησις τοῦ Μονογενοῦς Υἱοῦ καὶ Λόγου Του ἦτο ἀπ' ἀρχῆς ἡ «εὐδοκία» Του, τὸ πρώτιστον θέλημά Του, ἡ *«προαιώνιος βουλή»* Του. Νὰ ἀναλάβῃ ὁ Ἴδιος, ἐξ ὑπερβολῆς ἀγάπης, τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν ποὺ ἔπλασε, καὶ νὰ τὴν καταστήσῃ *«θείας φύσεως κοινωνόν»* (Β΄ Πέτρ. 1: 4). Καὶ τοῦτο, πρὸ τῆς πτώσεως τῶν Πρωτοπλάστων, πρὸ καὶ αὐτῆς τῆς πλάσεώς των! Μετὰ τὴν πτῶσιν τῶν Πρωτοπλάστων, ἡ *«προαιώνιος βουλὴ»* τῆς Σαρκώσεως περιέλαβε τὸν Σταυρόν, τὸ Ἄχραντον Πάθος, τὸν Ζωοποιὸν Θάνατον, τὴν εἰς

(συνέχεια ἀπό τήν προηγούμενη σελίδα)

Ἐκτιμῶμεν, λοιπόν, ὅτι τώρα καθίσταται ἀδήριτος ἡ ἀνάγκη διά τήν συνάρθρωσιν κοινωνικῶν συναινέσεων καί πολιτικῶν πρωτοβουλιῶν, ὥστε νά καταστῇ δυνατή ἡ στροφή πρός μίαν ὁδόν ἀειφορίας καί οἰκολογικῶς βιωσίμου ἀναπτύξεως.

Διά τήν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν μας, ἡ προστασία τοῦ περιβάλλοντος, ὡς θείας καί «καλῆς λίαν» κτίσεως, ἀποτελεῖ μεγίστην εὐθύνην διά τόν ἄνθρωπον, ἀνεξαρτήτως τῶν ὑλικῶν ἤ οἰκονομικῶν ὠφελειῶν τάς ὁποίας δύναται νά ἀποφέρῃ. Ἡ ἄμεσος διασύνδεσις τῆς θεοσδότου ὑποχρεώσεως καί ἐντολῆς «ἐργάζεσθαι καί φυλάσσειν» μέ κάθε πτυχήν τῆς συγχρόνου ζωῆς, ἀποτελεῖ τήν μόνην ὁδόν διά τήν ἁρμονικήν συνύπαρξιν μέ ἕκαστον στοιχεῖον τῆς κτίσεως καί μέ τό σύνολον τοῦ φυσικοῦ κόσμου ἐν γένει.

Καλοῦμεν λοιπόν πάντας, ἀδελφοί καί τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά, εἰς τόν τιτάνειον ἀλλ' ὅμως δίκαιον ἀγῶνα διά τόν μετριασμόν τῆς περιβαλλοντικῆς κρίσεως καί τήν ἀποτροπήν τῶν χειροτέρων ἐκ τῶν ἐπιπτώσεων αὐτῆς, μέ ἀπώτερον σκοπόν τήν ἐναρμόνισιν τοῦ προσωπικοῦ ἀλλά καί τοῦ συλλογικοῦ μας τρόπου ζωῆς καί σκέψεως μέ τάς ἀπαιτήσεις διαβιώσεως καί διατηρήσεως τόσον τῶν φυσικῶν οἰκοσυστημάτων καί ἑνός ἑκάστου ἐκ τῶν εἰδῶν χλωρίδος καί πανίδος, ὅσον καί τοῦ σύμπαντος κόσμου ὡς ἐνιαίου καί ἀδιαιρέτου συνόλου.

,βι΄ Σεπτεμβρίου α΄

Ἅιδου Κάθοδον, τὴν Τριήμερον Ἔγερσιν, ὥστε ἡ παρείσακτος ἁμαρτία, ποὺ ἐδηλητηρίασε τὰ πάντα, καὶ ὁ λαθρεπιβάτης τῆς ζωῆς θάνατος νὰ τεθοῦν τελείως καὶ ὁριστικῶς ἐκποδών, καὶ ὁ ἄνθρωπος νὰ ἀπολαύσῃ ἀκεραίαν τὴν Πατρικὴν κληρονομίαν τῆς αἰωνιότητος.

Ἀλλ' ἡ θεϊκὴ συγκατάβασις τῶν Χριστουγέννων δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τὰ τῆς αἰωνιότητος. Ἀφορᾷ καὶ εἰς τὰ τῆς ἐπὶ γῆς πορείας ἡμῶν. Ὁ Χριστὸς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον διὰ νὰ εὐαγγελισθῇ τὴν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν καὶ νὰ μᾶς εἰσαγάγῃ εἰς αὐτήν, ἀλλ' ἦλθεν ἐπίσης εὐεργετῶν καὶ ἰώμενος τὴν ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν. Ἐχόρτασε θαυματουργικῶς κατ' ἐπανάληψιν τὰ πλήθη τῶν ἀκροατῶν τοῦ λόγου Του, ἐκαθάρισε λεπρούς, ἐστερέωσε παραλύτους, ἐχάρισε τὸ φῶς εἰς τυφλούς, τὴν ἀκοὴν εἰς κωφοὺς καὶ τὴν ὁμιλίαν εἰς ἀλάλους, ἀπήλλαξε δαιμονισμένους ἀπὸ τὰ ἀκάθαρτα πνεύματα, ἀνέστησε νεκρούς, ὑπεστήριξε τὸ δίκαιον τῶν ἀδικουμένων καὶ λησμονημένων, ἐστηλίτευσε τὸν ἀθέμιτον πλουτισμόν, τὴν πρὸς τοὺς πτωχοὺς ἀσπλαγχνίαν, τὴν ὑποκρισίαν καὶ τὴν «ὕβριν» εἰς τὰς ἀνθρωπίνας σχέσεις, ἔδωκεν ἑαυτὸν ὑπόδειγμα ἐθελουσίου κενωτικῆς χάριν τῶν ἄλλων θυσίας! Ἴσως ἡ διάστασις αὕτη τοῦ μηνύματος τῆς θείας ἐνανθρωπήσεως πρέπει νὰ προσεχθῇ περισσότερον κατὰ τὰ σημερινὰ Χριστούγεννα. Πολλοὶ συνάνθρωποι καὶ συγχριστιανοὶ δοκιμάζουν φοβερὸν πειρασμὸν ἐκ τῆς σοβούσης κρίσεως. Εἶναι ἀναρίθμητοι αἱ στρατιαὶ τῶν ἀνέργων, τῶν νεοπτώχων, τῶν ἀστέγων, τῶν νέων μὲ τὰ *«ψαλιδισμένα ὄνειρα»*. Ἀλλά, Βηθλεὲμ ἑρμηνεύεται *«Οἶκος Ἄρτου»!* Χρεωστοῦμεν, λοιπόν, οἱ πιστοὶ εἰς πάντας τοὺς ἐμπεριστάτους ἀδελφοὺς ὄχι μόνον τὸν *«Ἐπιούσιον Ἄρτον»*, δηλαδὴ τὸν Χριστόν, ὁ Ὁποῖος εὑρίσκεται ἐσπαργανωμένος εἰς τὴν πενιχρὰν φάτνην τῆς Βηθλεέμ, ἀλλὰ καὶ τὸν καθημερινὸν ἐπιτραπέζιον ἄρτον τῆς ἐπιβιώσεως, καὶ ὅλα τὰ *«ἐπιτήδεια τοῦ σώματος»* (Ἰακ. 2: 16). Εἶναι ἡ ὥρα τῆς πρακτικῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Εὐαγγελίου, ἐν ὑψηλῷ αἰσθήματι εὐθύνης! Ἡ ὥρα, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀκούεται ἐντονώτερος καὶ ἀπαιτητικώτερος ὁ ἀποστολικὸς λόγος: *«Δεῖξον μοι τὴν πίστιν σου ἐκ τῶν ἔργων σου»* (Ἰακ. 2: 18)! Ὁ καιρός, δηλ. ἡ εὐκαιρία, νὰ *«ἐπαρθῶμεν ἐνθέως»* εἰς τὸ ὕψος τῆς οἰκειούσης ἡμᾶς μὲ τὸν Θεὸν βασιλικῆς ἀρετῆς τῆς Ἀγάπης.

Ταῦτα ἀπὸ τῆς ἁγίας καὶ μαρτυρικῆς καθέδρας τῆς Ἐκκλησίας τῶν τοῦ Χριστοῦ Πενήτων εὐαγγελιζόμενοι πρὸς τὰ ἀνὰ τὸν κόσμον τέκνα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἐπικαλούμεθα ἐπὶ πάντας τὴν θεϊκὴν συγκατάβασιν, τὸ ἄπειρον ἔλεος, τὴν εἰρήνην καὶ τὴν χάριν τοῦ δι' ἡμᾶς ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου ἐνανθρωπήσαντος Μονογενοῦς Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ, ὯΙι ἡ δόξα, τὸ κράτος, ἡ τιμὴ καὶ ἡ προσκύνησις, σὺν Πατρὶ καὶ Πνεύματι, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Φανάριον, Χριστούγεννα ,βι΄
Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαῖος
Διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης πάντων ὑμῶν

ΑΠΟ ΤΗ ΣΟΦΙΑ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ

ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΤΟΥ ΣΑΡΩΦ

Πέτρου Μπότση
«Φιλοκαλία τῶν Ρώσων νηπτικῶν», Α΄ τεῦχος: Διδαχές ὁσίου Σεραφείμ τοῦ Σάρωφ. Δ΄ Ἔκδοση, Ἀθήνα 1992 (σελ. 41-42).

Φόβος Θεοῦ

Ὁ ἄνθρωπος πού ἔχει ἀναλάβει νά βαδίσει τό δρόμο τῆς ἐσωτερικῆς ἐργασίας πρέπει πάνω ἀπ' ὅλα νά δέσει τό φόβο τοῦ Θεοῦ, πού εἶναι ἡ ἀρχή τῆς σοφίας.

Στό νοῦ του πρέπει νά εἶναι πάντα χαραγμένα τά λόγια αὐτά τοῦ προφήτη: «δουλεύσατε τῷ Κυρίῳ ἐν φόβῳ καί ἀγαλλιᾶσθε αὐτῷ ἐν τρόμῳ» (Ψαλμ. β΄ 11).

Θά πρέπει νά βαδίζει στό δρόμο αὐτό μέ τή μεγαλύτερη δυνατή προσοχή, μέ ἐξαιρετική σύνεση καί μέ βαθύ σεβασμό πρός κάθε τί τό ἱερό, ὄχι μέ ἀμέλεια.

Διαφορετικά, θά πρέπει νά προσέξει μήπως ἐφαρμοστοῦν σ' ἐκεῖνον τά θεῖα λόγια: «ἐπικατάρατος πᾶς ὁ ποιῶν τά ἔργα τοῦ Κυρίου ἀμελῶς» (Ἱερ. λα΄ 10).

Ἐδῶ χρειάζεται πολύ μεγάλη προσοχή, γιατί ἡ θάλασσα αὐτή, δηλαδή ἡ καρδιά μέ τίς σκέψεις καί τίς ἐπιθυμίες της, τίς ὁποῖες πρέπει νά καθαρίσει κανείς μέ ἐπιμέλεια, εἶναι μεγάλη καί ἀχανής καί «ἐκεῖ ἑρπετά, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός, ζῶα μικρά μετά μεγάλων» (Ψαλμ. ργ΄ 25), δηλαδή σ' αὐτήν ὑπάρχουν ἄπειρες, μάταιες, ἄδικες καί ἀκάθαρτες σκέψεις, πού δημιουργοῦνται ἀπό τά πονηρά πνεύματα.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟ ΜΗΝΥΜΑ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΡΟΔΟΥ κ. ΚΥΡΙΛΛΟΥ

ΚΥΡΙΛΛΟΣ

Μητροπολίτης τῆς Ἁγιωτάτης Μητροπόλεως Ρόδου,
πρὸς τὸν ἱερὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν τῆς καθ᾽ ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

«Ἰδοὺ εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην, ἥτις ἔσται παντὶ τῷ λαῷ, ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον Σωτήρ, ὅς ἐστιν Χριστὸς Κύριος» (Λουκ. 2,10-11).

Ἀδελφοὶ καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά.

Μὲ αὐτὰ τὰ λόγια ὁ Ἄγγελος Κυρίου εὐαγγελίστηκε στοὺς ἀγραυλοῦντες ταπεινοὺς ποιμένες τῆς Βηθλεὲμ τὸ γεγονὸς τῆς Γεννήσεως τοῦ Σωτῆρος. «Σήμερα» τοὺς λέγει «στὴν πόλη τοῦ Δαυΐδ γεννήθηκε γιὰ χάρη σας Σωτήρας, καὶ αὐτὸς εἶναι ὁ Χριστὸς ὁ Κύριος». Γεννήθηκε Σωτήρας γιὰ τὸν λαό, γιὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, γιὰ ὅλο τόν κόσμο, καὶ τοῦτο ἀποτελεῖ τὸ χαρμόσυνο εὐαγγέλιο τῆς σωτηρίας.

Αὐτὸ τὸ εὐαγγέλιο τῆς σωτηρίας συνοψίζεται ἀπὸ τὸν Εὐαγγελιστὴ Ἰωάννη στὴν φράση: «Καὶ ὁ Λόγος σάρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν». Ὁ Λόγος ἔγινε σάρκα, δηλαδὴ ἄνθρωπος, γιὰ νὰ μᾶς σώσει καὶ νὰ μᾶς συμφιλιώσει μὲ τὸν Θεό. Γιὰ νὰ γνωρίσουμε ἐμεῖς τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ. Γιὰ νὰ εἶναι γιὰ μᾶς τὸ πρότυπο καὶ τὸ παράδειγμα. Γιὰ νὰ μᾶς δώσει τὴν δυνατότητα «νὰ συμμετάσχουμε στὴν θεϊκή Του φύση» (Β΄ Πέτρ. 1,4), νὰ γίνουμε *«θείας φύσεως κοινωνοί»*. Μὴν ξεχνᾶμε τὴν μνημειώδη φράση τοῦ Μεγάλου Ἀθανασίου: *«Ὁ Λόγος ἐνηνθρώπησεν, ἵνα ἡμεῖς θεοποιηθῶμεν»*.

Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος Νύσσης μιλώντας γιὰ τὸ μυστήριο τῆς θείας ἐνανθρωπήσεως λέγει χαρακτηριστικά: «Ὡς ἀσθενὴς ἡ φύση μας ζητοῦσε νὰ θεραπευθεῖ· ὡς πεσμένη νὰ ἀνορθωθεῖ· ὡς νεκρὴ νὰ ἀναστηθεῖ. Εἴχαμε χάσει τὴν κατοχὴ τοῦ καλοῦ· ἔπρεπε νὰ μᾶς ἀποδοθεῖ καὶ πάλι. Εἴχαμε βυθισθεῖ στὰ σκοτάδια· ἔπρεπε νὰ μᾶς δοθεῖ τὸ φῶς. Ἤμαστε αἰχμάλωτοι καὶ περιμέναμε ἕνα σωτῆρα· φυλακισμένοι καὶ περιμέναμε βοήθεια· Σκλαβωμένοι καὶ περιμέναμε ἕνα ἐλευθερωτή. Μήπως ὅλοι αὐτοὶ οἱ λόγοι δὲν ἦταν σπουδαῖοι; Μήπως δὲν ἄξιζαν γιὰ νὰ συγκινήσουν τὸν Θεό, νὰ Τὸν κάνουν νὰ κατέβει μέχρι τὴν ἀνθρώπινη φύση μας γιὰ νὰ τὴν ἐπισκεφθεῖ, ἐφόσον ἡ ἀνθρωπότητα βρισκόταν σὲ μιὰ κατάσταση τόσο ἐλεεινὴ καὶ τόσο δυστυχισμένη».

Ἡ πίστη στὴν ἐνσάρκωση τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ εἶναι τὸ διακριτικὸ σημεῖο τῆς Πίστεως μας. Αὐτὴ τὴν διαχρονικὴ πίστη τῆς Ἐκκλησίας, τῆς Ἐκκλησίας ὡς σώματος Χριστοῦ, εὐαγγελιζόμαστε γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ καὶ ἐφέτος, ἑορτάζοντας τὴν ἑορτὴ τῶν Χριστουγέννων. Εὐαγγελιζόμαστε τὸ γεγονὸς «ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον Σωτήρ», ὅτι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἔλαβε ἀνθρώπινη φύση γιὰ νὰ πραγματοποιήσει ὅλη τὴ σωτηρία.

Ὁ Ἄγγελος μᾶς ἐπαναλαμβάνει καὶ ἐφέτος ὅτι αὐτὸς ποὺ γεννᾶται ἀπὸ τὴν ἀπειρόγαμο Παρθένο εἶναι ὁ «Σωτήρας». Ἀλλὰ ἀπὸ τὶ μᾶς σώζει; Τὸ ῥῆμα σώζομαι σημαίνει γίνομαι σῶος, γίνομαι ἀκέραιος. Τὶ μᾶς προσφέρει δηλαδή ὁ Θεός; Τὴν ἀκεραιότητα τῆς ὑπάρξεως μας. Τὴν ἔξοδο ἀπὸ τὴν ὁποιαδήποτε ἀποσπασματικότητα ποὺ ταλαιπωρεῖ τὴν ὕπαρξή μας ὡς προσώπων καὶ ὡς κοινωνίας καὶ τὴν ὁλοκλήρωσή μας στὴν ἀναζήτηση ἐν μετανοίᾳ τῆς χαμένης ἀκεραιότητάς μας.

Ἀγαπητοὶ ἀδελφοὶ καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ,

«Ἐτέχθη ἡμῖν σήμερον Σωτήρ». Ἡ σωτηρία ποὺ προσφέρει ὁ τεχθεὶς Κύριος ἀφορᾶ τὸ ἐδῶ καὶ τώρα τῆς ζωῆς μας. Τὴν καθημερινότητα μας, τὶς ἀσχολίες μας, τὶς σκέψεις, τὶς ἐπιδιώξεις μας, τὶς συναναστροφές μας. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἐξ ἀρχῆς χαρούμενη πεποίθηση τῆς Ἐκκλησίας, ὅταν ἑορτάζει «τὸ μεγάλο μυστήριο τῆς εὐσεβείας, ὅτι «Θεὸς ἐφανερώθη ἐν σαρκί». Αὐτὴ ἡ χαρὰ ὅταν γίνει βίωμά μας ἔχει τὴν δύναμη νὰ διαλύει ὅλα τὰ σκοτάδια, προσωπικὰ καὶ κοινωνικά, ὅποιο ὄνομα καὶ ἂν αὐτὰ ἔχουν. Αὐτὴ τὴν χαρὰ νὰ ἀναζητήσουμε στὸν ἑορτασμὸ τῶν Χριστουγέννων τοῦ σωτηρίου ἔτους ποὺ διανύουμε. Ἑορτάζοντες τὰ Χριστούγεννα τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὄχι μιὰ κοσμικὴ γιορτὴ ἀπὸ τὴν ὁποία θὰ ἀπουσιάζει ὁ Χριστός.

Εὐχόμαστε ἀληθινά, εἰρηνικά, εὐφρόσυνα καὶ εὐλογημένα Χριστούγεννα.

Χριστούγεννα τοῦ δισχιλιοστοῦ καὶ δεκάτου σωτηρίου ἔτους.

Διάπυρος πρὸς Χριστὸν τεχθέντα εὐχέτης πάντων ὑμῶν.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
† Ο ΡΟΔΟΥ ΚΥΡΙΛΛΟΣ

Ἡ Γέννηση τοῦ Χριστοῦ μέσα ἀπό τήν ὑμνωδία τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας

τοῦ Δανιήλ Συρόπουλου, δασκάλου

Α΄) Τό νόημα τῆς Γεννήσεως τοῦ Κυρίου

Τά Χριστούγεννα εἶναι τό κέντρο τῶν χριστιανικῶν ἑορτῶν. Μητρόπολη τῶν ἑορτῶν, τή χαρακτηρίζει ὁ ἱερός Χρυσόστομος. Ἐπάξια ἔχει τόσο κεντρική θέση, γιατί, ὄχι μόνον εἶναι ἡ προϋπόθεση γιά ὅλες τίς ἄλλες ἑορτές, ἀλλά γιατί βαθύτατο εἶναι τό θεολογικό της περιεχόμενο.

Ὁ Κύριος χωρίς νά πάθει καμία ἀλλοίωση ἡ θεϊκή Του φύση γίνεται ἄνθρωπος ὅμοιος μέ ἐμᾶς. Παίρνει τή φύση μας, γιά νά τή θεραπεύσει, νά τήν ἁγιάσει, νά τήν ἀνυψώσει.

Λέγει σχετικά ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος: *«Τό ἀπρόσληπτον, ἀθεράπευτον, ὅ δέ ἥνωται τῷ Θεῷ, τοῦτο καί σώζεται. Ἑορτάσωμεν τό σωτήριον τοῦ Κόσμου, τήν γενέθλιον ἡμέραν τῆς ἀνθρωπότητος».*

Καί ὁ Μ. Βασίλειος παρουσιάζει το βαθύτερο νόημα τῶν Χριστουγέννων: *«Οὐκέτι πλέον γῆ εἶ καί εἰς γῆν ἀπελεύσει, ἀλλά τῷ οὐρανίῳ συναφθείς πρός οὐρανόν ἀναληφθήσει».*

Αὐτό τό νόημα ἀναδεικνύει καί ἡ θαυμάσια στό σύνολό της ὑμνογραφία τῶν Χριστουγέννων.

Χαρακτηριστικός εἶναι ὁ πρῶτος χριστουγεννιάτικος ὕμνος, πού ἀντηχεῖ στούς ναούς, ποίημα τοῦ Κοσμᾶ Μαϊουμᾶ.

Καταβασία Χριστουγέννων

Χριστός γεννᾶται· δοξάσατε.	Ὁ Χριστός γεννιέται· δοξᾶστε Τον.
Χριστός ἐξ οὐρανῶν· ἀπαντήσατε.	Ὁ Χριστός ἔρχεται ἀπό τούς οὐρανούς· προϋπαντῆστε Τον.
Χριστός ἐπί γῆς· ὑψώθητε.	Ὁ Χριστός βρίσκεται πάνω στή γῆ· ὑψωθεῖτε.
Ἄσατε τῷ Κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ	Ψάλλετε στόν Κύριο ὅλη ἡ γῆ
καί ἐν εὐφροσύνῃ ἀνυμνήσατε λαοί·	Καί μέ χαρά ἀνυμνῆστε οἱ λαοί·
ὅτι δεδόξασται.	γιατί δοξάστηκε.

Οἱ μεγαλόπρεποι ὕμνοι μᾶς μεταφέρουν στό σπήλαιο τῆς Βηθλεέμ, ὅπου γεννᾶται ὁ Χριστός ἐκ Παρθένου, ὅπου οἱ ποιμένες προσκυνοῦν, οἱ μάγοι προσφέρουν τά δῶρα τους καί οἱ ἄγγελοι ὑμνοῦν καί δοξάζουν τό ἀκατάληπτο μυστήριο τῆς σαρκώσεως.

Θά προσπαθήσουμε νά σκιαγραφήσουμε αὐτή τήν εἰκόνα μέ μερικές ἐπιλογές ἀπό τίς ἀκολουθίες τῶν Ὡρῶν, τοῦ Ἑσπερινοῦ καί τοῦ Ὄρθρου τῶν Χριστουγέννων. Μέσα ἀπ' αὐτές προβάλλουν ἡ προαιώνια ἐλπίδα γιά τή λύτρωση καί τό μυστήριο τῆς ἐνανθρώπησης.

Β΄) Οἱ Προφητεῖες-οἱ Προρρήσεις

Ἀπό τίς προφητεῖες Μιχαίου καί Ἡσαΐου.

– *Ἤξει ἐκ Σιών ὁ ρυόμενος, καί αὐτός ἐστι προσδοκία ἐθνῶν.*

– *Ἰδού ἡ Παρθένος ἐν γαστρί ἕξει καί τέξεται Υἱόν καί καλεῖται τό ὄνομα αὐτοῦ μεγάλης βουλῆς ἄγγελος, θαυμαστός σύμβουλος, Θεός ἰσχυρός, ἐξουσιαστής, ἄρχων εἰρήνης, πατήρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος.*

– *Καί σύ Βηθλεέμ, γῆ Ἰούδα, οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ ἐν τοῖς ἡγεμόσι Ἰούδα. Ἐκ σοῦ γάρ ἐξελεύσεται ἡγούμενος, ὅστις ποιμανεῖ τόν λαόν μου τόν Ἰσραήλ.*

– *Ὁ λαός ὁ καθήμενος ἐν σκότει εἶδε φῶς μέγα καί τοῖς καθημένοις ἐν χώρᾳ καί σκιᾷ θανάτου φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς.*

Καθώς πλησιάζει ἡ στιγμή τῆς ἐπαλήθευσης τῶν προφητειῶν, ὁ μελωδός-ποιητής μᾶς προετοιμάζει μέ τό προεόρτιο Κοντάκιο τῆς Γεννήσεως.

Προεόρτιο Κοντάκιο

Ἡ Παρθένος σήμερον τόν προαιώνιον Λόγον
ἐν σπηλαίῳ ἔρχεται ἀποτεκεῖν ἀπορρήτως.
Χόρευε ἡ Οἰκουμένη ἀκουτισθεῖσα.
Δόξασον μετά ἀγγέλων καί τῶν ποιμένων
βουληθέντα ἐποφθῆναι
παιδίον νέον,
τόν πρό αἰώνων Θεόν.

Ἡ Παρθένος σήμερα ἔρχεται νά γεννήσει τόν προαιώνιο Λόγο (τόν Θεό)
μέσα σέ σπηλιά μέ τρόπο μυστικό-ἀκατανόητο.
Χόρευε ὁλόκληρη ἡ Οἰκουμένη στό ἄκουσμα αὐτό.
Δόξασε τόν Θεό μαζί μέ τούς ἀγγέλους καί τούς ποιμένες
Αὐτόν πού θέλησε (καταδέχτηκε) νά φανερωθεῖ
σάν ἕνα νεογέννητο παιδί,
τόν προαιώνιο Θεό.

Γ΄) Ἡ πορεία πρός τή Βηθλεέμ

Τό ξετύλιγμα τῆς πιό θαυμάσιας ἱστορίας, τοῦ πιό ὑπέροχου γεγονότος, πού διαδραματίστηκε ποτέ πάνω στή γῆ, ἀρχίζει. Καί ἀρχίζει ἀπό μία πολύ ἀνθρώπινη πλευρά, τίς ἀμφιβολίες καί τήν ἔκπληξη τοῦ Ἰωσήφ μπροστά στήν ἐγκυμοσύνη τῆς Μαρίας.

Δοξαστικό Α΄ Ὥρας

Τάδε λέγει Ἰωσήφ πρός τήν Παρθένον·
Μαρία, τί τό δρᾶμα τοῦτο, ὅ ἐν σοί τεθέαμαι;
Ἀπορῶ καί ἐξίσταμαι καί τόν νοῦν καταπλήττομαι!
Λάθρα, τοίνυν, ἀπ᾽ ἐμοῦ γενοῦ ἐν τάχει.
Μαρία, τί τό δρᾶμα τοῦτο, ὅ ἐν σοί τεθέαμαι;
Ἀντί τιμῆς, αἰσχύνην· ἀντ᾽ εὐφροσύνης, τήν λύπην·
ἀντί τοῦ ἐπαινεῖσθαι, τόν φόγον μοι προσήγαγες.
Οὐκ ἔτι φέρω, λοιπόν, τό ὄνειδος τῶν ἀνθρώπων.
Ὑπό γάρ ἀρχιερέων ἐκ τοῦ ναοῦ
Ὡς ἄμεμπτον Κυρίου σέ παρέλαβον·
καί τί τό ὁρώμενον;

Αὐτά λέει ὁ Ἰωσήφ πρός τήν Παρθένο:
Μαρία, τί εἶναι αὐτό τό δράμα πού βλέπω σ᾽ ἐσένα;
Ἀπορῶ καί ξαφνιάζομαι καί τό μυαλό μου χάνω!
Κρυφά, λοιπόν, ἀπό κοντά μου φύγε γρήγορα.
Μαρία, τί εἶναι αὐτό τό δράμα πού βλέπω σ᾽ ἐσένα;
Ἀντί γιά τιμή, ντροπή· ἀντί γιά χαρά, τή λύπη·
ἀντί γιά τόν ἔπαινο, τήν κατηγορία μοῦ ἔφερες.
Δέν ἀντέχω, λοιπόν, τήν ντροπή ἀπ᾽ τούς ἀνθρώπους.
Διότι ἀπό τούς Ἀρχιερεῖς ἀπό τό ναό
ἁγνή ἐνώπιον τοῦ Κυρίου σέ παρέλαβα·
καί τώρα τί εἶναι αὐτό πού βλέπω;

Ὅμως σέ λίγο, μέ τήν ἀγγελική ἐμφάνιση, λύνονται αὐτές οἱ ἀμφιβολίες καί τόν ἀκοῦμε νά μᾶς διηγεῖται, ὁδοιπορώντας πρός τή Βηθλεέμ, καθώς τόν ρωτᾶμε μέ τό στόμα τοῦ ὑμνωδοῦ.

Δοξαστικό Γ΄ Ὥρας

– Ἰωσήφ, εἰπέ ἡμῖν, πῶς ἐκ τῶν ἁγίων
– ἣν παρέλαβες Κόρην ἔγκυον
– φέρεις ἐν Βηθλεέμ;
– Ἐγώ φησι, τούς προφήτας ἐρευνήσας
– καί χρηματισθείς ὑπό ἀγγέλου,
– πέπεισμαι, ὅτι Θεόν γεννήσει ἡ Μαρία
– ἀνερμηνεύτως...

– Ἰωσήφ, πές μας, πῶς αὐτή πού ἀπ᾽ τό ναό
– παρέλαβες ἁγνή κόρη ἔγκυο
– φέρνεις στή Βηθλεέμ;
– Ἐγώ, λέει αὐτός, ἀφοῦ ἐρεύνησα τούς Προφῆτες
– καί ἐνημερώθηκα ἀπό ἄγγελο,
– πείστηκα, ὅτι ἡ Μαρία θά γεννήσει τόν Θεό
– μέ τρόπο ἀνερμήνευτο…

Καί νά, πόσο ὄμορφα μᾶς τό περιγράφει τό ἑπόμενο τροπάριο.

Προεόρτιο Ἀπολυτίκιο (24 Δεκεμβρίου)

Ἀπεγράφετο ποτέ σύν τῷ πρεσβύτῃ Ἰωσήφ
ὡς ἐκ σπέρματος Δαυΐδ ἐν Βηθλεέμ ἡ Μαριάμ,
κυοφορουσα τήν ἄσπορον κυοφορίαν.
Ἐπέστη δέ καιρός ὁ τῆς γεννήσεως,
καί τόπος ἦν οὐδείς τῷ καταλύματι.
Ἀλλ᾽ ὡς τερπνόν παλάτιον τό Σπήλαιον
τῇ βασιλίδι ἐδείκνυτο.
Χριστός γεννᾶται
τήν πρίν πεσοῦσαν ἀναστήσων εἰκόνα.

Ἀπογραφόταν κάποτε μαζί μέ τόν πρεσβύτη Ἰωσήφ
ἡ Μαριάμ στή Βηθλεέμ, γιατί καταγόταν ἀπό τή γενιά τοῦ Δαβίδ,
ἔχοντας στή μήτρα της τήν ἄσπορη κυοφορία.
Ἔφτασε ὅμως ὁ καιρός τῆς γέννησης,
καί δέν ὑπῆρχε κανένας τόπος στό κατάλυμα.
Ἀλλά σάν ἕνα ὑπέροχο παλάτι τό Σπήλαιο
φαινόταν στή Βασίλισσα.
Ὁ Χριστός γεννᾶται
γιά νά ἐπαναφέρει τήν πεσμένη ἀπό παλιά εἰκόνα τοῦ ἀνθρώπου.

Δ΄) Ἡ Γέννηση

Κι ἐκεῖ στήν ταπεινή καί ἄγνωστη Βηθλεέμ, μέσα σ' ἕνα στάβλο, σέ μία φάτνη συντροφιά μέ τά ἄδολα ζῶα, ἐκπληρώνονται οἱ προφητεῖες γιά τήν ἔλευση τοῦ Μεσσία.

Ἡ θεία θέληση, σκόπιμα εἶχε διαλέξει γιά τήν ἐνανθρώπηση τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, τό πιό ταπεινό καί ἄσημο χωριό τῆς Ἰουδαίας. Εἶχε κανονίσει νά γεννηθεῖ μέσα σέ ἕνα στάβλο, νά σπαργανωθεῖ μέσα σέ μία φάτνη καί νά ζεσταθεῖ μέ τίς ἀνάσες τῶν ζώων. Ἡ ἴδια θεία θέληση, εὐδόκησε νά χαιρετήσουν πρῶτοι τό θεῖο βρέφος οἱ πιό ἄσημοι καί ταπεινοί ἄνθρωποι τοῦ κόσμου, οἱ βοσκοί τῆς περιοχῆς.

Σ' αὐτούς ἔστειλε ὁ Θεός τούς ἀγγέλους Του, γιά νά φέρουν στούς ἀνθρώπους τό πρῶτο μήνυμα τῆς σωτηρίας, τό μήνυμα τῆς εἰρήνης καί τῆς εὐδοκίας.

Ὅτε ἦλθε τό πλήρωμα τοῦ χρόνου,
ἐξαπέστειλεν ὁ Θεός τόν Υἱόν αὐτοῦ,γενόμενον ἐκ γυναικός.
Ὁ Λόγος, σάρξ ἐγένετο καί ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπου γενόμενος.
Ἡ Παρθένος ἔτεκεν τόν Υἱόν αὐτῆς, τόν πρωτότοκον.

Τροπάριο Ἑσπερινοῦ

Ἀδῶν ἐτέχθης ὑπό τό Σπήλαιον,	Ἄγνωστος γεννήθηκες μέσα στό Σπήλαιο,
ἀλλ' οὐρανός σε πᾶσιν ἐκήρυξεν,	ἀλλά ὁ οὐρανός σέ ἔκανε γνωστό σ' ὅλο τόν κόσμο,
ὥσπερ στόμα τόν ἀστέρα προβαλλόμενος, Σωτήρ.	σάν στόμα προβάλλοντας τόν ἀστέρα, Σωτήρα,
Καί Μάγους σοι προσήνεγκεν,	Καί ἔφερε κοντά σου τούς Μάγους
ἐν πίστει προσκυνοῦντάς σε·	γιά νά σέ προσκυνήσουν μέ πίστη·
μεθ' ὧν ἐλέησον ἡμᾶς.	μαζί μ' αὐτούς, ἐλέησέ μας (Κύριε).

Καί αὐτό τό πρωτόφαντο, ὑπέροχο καί κοσμοσωτήριο γεγονός, ζωγραφίζεται θαυμάσια καί περιεκτικά, μέσα στόν παρακάτω ὕμνο τῶν Χριστουγέννων.

Στιχηρό Ἑσπερινοῦ

Τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ γεννηθέντος	Ὅταν γεννήθηκε ὁ Κύριός μας ὁ Ἰησοῦς
ἐκ τῆς ἁγίας Παρθένου,	ἀπό τήν Παρθένο,
τά σύμπαντα πεφώτισται.	φωτίστηκαν τά σύμπαντα.
Ποιμένων γάρ ἀγραυλούντων	Τήν ὥρα ἐκείνη πού οἱ ποιμένες φύλαγαν τά κοπάδια τους μέσα στή νύχτα
καί Μάγων προσκυνούντων,	καί οἱ Μάγοι προσκυνοῦσαν,
ἀγγέλων ἀνυμνούντων,	οἱ ἄγγελοι καθώς ανυμνοῦσαν
Ἡρώδης ἐταράττετο.	ὁ Ἡρώδης ταρασσόταν.
Ὅτι θεός ἐν σαρκί ἐφάνη,	Διότι ὁ Θεός φανερώθηκε μέ σάρκα ἀνθρώπου,
Σωτήρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.	Σωτήρας τῶν ψυχῶν μας.

Ἔκθαμβοι, ἐκστατικοί, μαγεμένοι ἀπό τό θαῦμα δέν μποροῦμε νά σκεφτοῦμε τί θά μπορούσαμε νά προσφέρουμε στό νεογέννητο Χριστό, γι' αὐτό καί λέμε ταπεινά:

Στιχηρό Ἑσπερινοῦ

Τί σοί προσενέγκωμεν Χριστέ,	Τί νά σοῦ προσφέρουμε, Χριστέ,
ὅτι ὤφθης ἐπί γῆς ὡς ἄνθρωπος δι' ἡμᾶς;	πού φανερώθηκες στή γῆ σάν ἄνθρωπος γιά χάρη μας;
Ἕκαστον γάρ τῶν ὑπό σοῦ γενομένων κτισμάτων,	Διότι καθένα ἀπ' τά δημιουργήματα, πού ἔπλασες,
τήν εὐχαριστίαν σοι προσάγει·	εὐχαριστιακά σοῦ προσφέρει:
οἱ Ἄγγελοι τόν ὕμνον·	Οἱ Ἄγγελοι τόν ὕμνο·
οἱ οὐρανοί τόν ἀστέρα·	οἱ οὐρανοί τόν ἀστέρα (πού ὁδηγεῖ τούς μάγους)·
οἱ Μάγοι τά δῶρα·	οἱ Μάγοι τά δῶρα·
οἱ Ποιμένες τό θαῦμα·	οἱ βοσκοί τό θαυμασμό τους·
ἡ γῆ τό σπήλαιον·	ἡ γῆ τό σπήλαιο·
ἡ ἔρημος τήν φάτνην·	ἡ ἔρημος τή φάτνη·
ἡμεῖς δέ Μητέρα Παρθένον.	ἐμεῖς δέ οἱ ἄνθρωποι τή Μητέρα Παρθένο.
Ὁ πρό αἰώνων Θεός, ἐλέησον ἡμᾶς.	Ἐσύ πού εἶσαι ὁ προαιώνιος Θεός, ἐλέησέ μας.

Ε΄) Ἡ Δοξολογία

Σ' αὐτό τό ὑπέροχο θέαμα καί θαῦμα, μᾶς καλοῦν νά σπεύσουμε οἱ ἀκόλουθοι ὕμνοι, νά προσκυνήσουμε κι ἐμεῖς μαζί μέ τούς ποιμένες τό θεῖο βρέφος καί νά ἑνώσουμε τή δική μας φωνή μέ τή δοξολογία τῶν Ἀγγέλων.

Κάθισμα Ὄρθρου Χριστουγέννων

Δεῦτε ἴδωμεν πιστοί, ποῦ ἐγεννήθη ὁ Χριστός·	Ἐλᾶτε πιστοί νά δοῦμε ποῦ γεννήθηκε ὁ Χριστός·
ἀκολουθήσωμεν λοιπόν, ἔνθα ὁδεύει ὁ ἀστήρ,	ἄς ἀκολουθήσουμε, λοιπόν, ὡς ὁδηγό τό ἀστέρι,
μετά τῶν Μάγων Ἀνατολῆς τῶν βασιλέων.	μαζί μέ τούς Μάγους τούς βασιλεῖς τῆς Ἀνατολῆς.
Ἄγγελοι ὑμνοῦσιν ἀκαταπαύστως ἐκεῖ.	Οἱ ἄγγελοι ἀσταμάτητα ὑμνοῦν ἐκεῖ,
Ποιμένες ἀγραυλοῦσιν ᾠδήν ἐπάξιον.	ὅπου οἱ βοσκοί φυλάγουν τά κοπάδια τους, ὕμνο ἀντάξιο
Δόξα ἐν ὑψίστοις λέγοντες,	«Δόξα στόν Ὕψιστο», λέγοντας:
τῷ σήμερον ἐν Σπηλαίῳ τεχθέντι	πού σήμερα στό Σπήλαιο γεννήθηκε
ἐκ τῆς Παρθένου καί Θεοτόκου	ἀπό τήν Παρθένο καί Θεοτόκο
ἐν Βηθλεέμ τῆς Ἰουδαίας.	στή Βηθλεέμ τῆς Ἰουδαίας.

Αἶνοι Χριστουγέννων

Εὐφραίνεσθε δίκαιοι,	Εὐφρανθεῖτε δίκαιοι
οὐρανοί ἀγαλλιᾶσθε·	γεμίστε ἀπό ἀγαλλίαση οὐρανοί·
σκιρτήσατε τά ὄρη,	σκιρτῆστε ἀπό χαρά τά ὄρη τώρα,
Χριστοῦ γεννηθέντος·	πού γεννήθηκε ὁ Χριστός·
Παρθένος καθέζεται, τά Χερουβίμ μιμουμένη,	ἡ Παρθένος κάθεται, μιμούμενη τά Χερουβίμ,
βαστάζουσα ἐν κόλποις,	κρατώντας στήν ἀγκαλιά της
Θεόν Λόγον σαρκωθέντα,	τόν Θεό Λόγο, πού ἔγινε ἄνθρωπος.
Ποιμένες τόν τεχθέντα δοξάζουσι,	Οἱ Ποιμένες δοξάζουν τό νεογέννητο,
Μάγοι τῷ Δεσπότῃ δῶρα προσφέρουσιν·	οἱ Μάγοι προσφέρουν δῶρα στόν Δεσπότη.
Ἄγγελοι ἀνυμνοῦντες λέγουσιν	Ἄγγελοι ἀνυμνώντας λένε,
Ἀκατάληπτε Κύριε, δόξα σοι.	Ἀκατάληπτε, Κύριε, νά εἶσαι δοξασμένος.

Κοντάκιον

Ἡ Παρθένος σήμερον τόν Ὑπερούσιον τίκτει	Ἡ Παρθένος σήμερα τόν ἄϋλο Λόγο γεννᾶ
καί ἡ γῆ τό Σπήλαιον τῷ ἀπροσίτῳ προσάγει.	καί ἡ γῆ, δίνει ὡς δῶρο τό Σπήλαιο σ' ἐκεῖνον πού εἶναι ἀπρόσιτος.
Ἄγγελοι μετά ποιμένων δοξολογοῦσι.	Ἄγγελοι δοξολογοῦν μαζί μέ τούς ποιμένες.
Μάγοι δέ μετά ἀστέρος ὁδοιποροῦσι.	Μάγοι ἐπίσης προχωροῦν μέ ὁδηγό τό ἀστέρι.
Δι' ἡμᾶς γάρ ἐγεννήθη, παιδίον νέον	Γιά τό γένος μας γεννήθηκε νέο παιδί
ὁ πρό αἰώνων Θεός.	ὁ προαιώνιος Θεός.

Πολλά θαυμαστά, σημαδιακά καί ὑπερφυσικά φαινόμενα συνέβησαν στή γέννηση τοῦ Χριστοῦ. Τό ἄνοιγμα τῶν οὐρανῶν, ὁ ὕμνος τῶν ἀγγέλων, ἡ προσκύνηση τῶν ποιμένων, ἡ ἐμφάνιση τοῦ ἀστέρα, ἡ προσκύνηση τῶν Μάγων.

Τροπάριο Ἑσπερινοῦ

Ἀνέτειλας Χριστέ ἐκ Παρθένου,	Ἀνέτειλες, Χριστέ, ἀπ' τήν Παρθένο,
νοητέ Ἥλιε τῆς Δικαιοσύνης	νοητέ Ἥλιε τῆς δικαιοσύνης
καί Ἀστήρ σε ὑπέδειξεν,	καί ὁ ἀστέρας σέ φανέρωσε
ἐν Σπηλαίῳ χωρούμενον τόν ἀχώρητον.	νά χωρᾶς σέ σπήλαιο, Ἐσύ, πού δέν χωρᾶς πουθενά.
Μάγους ὁδηγήσας εἰς προσκύνησίν σου·	Ἀφοῦ ὁδήγησες τούς Μάγους νά σέ προσκυνήσουν·
μεθ' ὧν σε μεγαλύνομεν, Ζωοδότα δόξα σοι.	μαζί τους σέ μεγαλύνουμε κι ἐμεῖς, καί σέ δοξάζουμε Ζωοδότη μας.

ΣΤ΄) Τό χαροποιό μήνυμα: «ἐπί γῆς εἰρήνη»

Εὐφράνθητι Ἱερουσαλήμ, πανηγυρίσατε πάντες οἱ ἀγαπῶντες Σιών.
Σήμερον ὁ χρόνιος ἐλύθη δεσμός τῆς καταδίκης τοῦ Ἀδάμ,
ὁ Παράδεισος ἡμῖν ἠνεῴχθη, ὁ ὄφις κατηργήθη.
Σωτηρίας ἀπαρχή ἐγένετο τῷ κόσμῳ παντί.

Αὐτή ἡ νύχτα τῆς εὐδοκίας, μέ τήν ἀγέραστη γραφικότητα, ἐκφράζει ἕνα πόθο εἰρήνης, μία πολύ βαθιά προσδοκία. Καί ἴσως ποτέ ὁ πόθος τῆς εἰρήνης δέν ἦταν τόσο βαθιά ριζωμένος μέσα στήν ψυχή τοῦ ἀνθρώπου, ὅσο σέ τοῦτο τόν αἰώνα τοῦ ἄγχους, ὅπου ὁ ἄνθρωπος μοιάζει σάν κυνηγημένο ζῶο.

Καί ὁ θεῖος ὑμνωδός, ἐκφράζει ἄριστα τά αἰσθήματά μας αὐτά, ὅταν ἀναφωνεῖ:

Ἐξαποστειλάριο Χριστουγέννων

Ἐπεσκέψατο ἡμᾶς, ἐξ ὕψους ὁ Σωτήρ ἡμῶν.	Μᾶς ἐπισκέφτηκε ἀπό τά ὕψη ὁ Σωτήρας μας
ἀνατολή ἀνατολῶν	ὡς ἡ πιό μεγάλη Ἀνατολή τῶν Ἀνατολῶν
καί οἱ ἐν σκότει καί σκιᾷ	καί ὅσοι ἤμασταν μέσα στά σκοτάδια καί τή σκιά
εὕρωμεν τήν ἀλήθειαν,	βρήκαμε τήν ἀλήθεια,
καί γάρ ἐκ τῆς Παρθένου	γιατί ἀπό τήν Παρθένο
ἐτέχθη ὁ Κύριος.	γεννήθηκε ὁ Κύριος.

Ζ΄) Το μυστήριο τῆς σαρκώσεως τοῦ Λόγου

Ὅλα αὐτά τά πρωτόγνωρα, θεσπέσια καί ἀνεπανάληπτα γεγονότα, πού ἄλλαξαν τή ροή τῆς ἀνθρώπινης ἱστορίας καί τῆς ἀνθρώπινης ὑπόστασης, συμπυκνώνουν οἱ ἑπόμενοι ὕμνοι, ἐκφράζοντας τό ἀκατάληπτο μυστήριο τῆς σάρκωσης τοῦ Λόγου, τῆς ἐνανθρώπησης τοῦ Θεοῦ.

Μεγαλυνάριο Χριστουγέννων

Μυστήριον ξένον, ὁρῶ καί παράδοξον.	Ἕνα Μυστήριο βλέπω ἄγνωστο καί παράδοξο.
Οὐρανόν τό Σπήλαιον,	Τό Σπήλαιο γίνεται οὐρανός,
θρόνον Χερουβικόν τήν Παρθένον.	καί θρόνος Χερουβικός ἡ Παρθένος.
Τήν φάτνην χωρίον,	Ἡ φάτνη γίνεται τόπος,
ἐν᾽ ᾧ ἀνεκλίθη ὁ ἀχώρητος,	μέσα στόν ὁποῖο ξάπλωσε ὁ ἀχώρητος,
Χριστός ὁ Θεός·	ὁ Χριστός ὁ Θεός·
ὃν ἀνυμνοῦντες μεγαλύνομεν.	τόν ὁποῖο μεγαλύνουμε ἀνυμνώντας Τον.

Ἀπόστιχο Ἑσπερινοῦ Χριστουγέννων

Μέγα καί παράδοξον θαῦμα τετέλεσται σήμερον.	Μεγάλο καί παράδοξο θαῦμα ἔχει γίνει σήμερα.
Παρθένος τίκτει καί μήτρα οὐ φθείρεται.	Παρθένος γεννᾶ καί ἡ μήτρα της δέν φθείρεται.
Ὁ Λόγος σαρκοῦται	Ὁ Λόγος (ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ) γίνεται ἄνθρωπος
καί τοῦ Πατρός οὐ κεχώρισται.	καί ἀπό τόν Πατέρα (Θεό) δέν χωρίζεται.
Ἄγγελοι μετά ποιμένων δοξάζουσι	Ἄγγελοι μαζί μέ ποιμένες δοξάζουν
καί ἡμεῖς σύν αὐτοῖς ἐκβοήσωμεν·	καί ἐμεῖς μαζί μ᾽ αὐτούς, ἄς φωνάξουμε δυνατά:
Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ	Δόξα στόν Ὕψιστο Θεό
καί ἐπί γῆς εἰρήνη.	καί στή γῆ ἡ εἰρήνη.

Η΄) Ἐπίλογος

Ἄς ξεχάσουμε ἔστω καί γιά λίγο τή βιοτική μας μέριμνα καί τήν καθημερινότητα, ἄς ἀποκτήσουμε ξανά τή χαμένη μας παιδικότητα κι ἄς βρεθοῦμε γιά λίγο στήν ἀγκαλιά τῆς φιλόξενης Φάτνης, στήν ἀγκαλιά τῆς γαλήνης, τῆς θαλπωρῆς, τῆς ταπεινότητας.

Ἄς γονατίσουμε μπροστά στό ὅραμα τῆς Ἁγίας Νύχτας κι ἄς ψάλλουμε ὅλοι μαζί μελωδικούς ὕμνους καί τόν χαρακτηριστικότερο ὕμνο τῆς ἑορτῆς, τό ἀπολυτίκιό της.

Ἀπολυτίκιο Χριστουγέννων

Ἡ Γέννησίς σου Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν,	Ἡ γέννησή σου, Ὕψιστε Θεέ μας,
ἀνέτειλε τῷ κόσμῳ τό φῶς τό τῆς γνώσεως.	ἀνέτειλε στόν κόσμο τό φῶς τῆς γνώσης.
Ἐν αὐτῇ γάρ οἱ τοῖς ἄστροις λατρεύοντες	Διότι σ᾽ αὐτήν, ἐκεῖνοι πού λάτρευαν τά ἄστρα
ὑπό ἀστέρος ἐδιδάσκοντο·	διδάσκονταν ἀπό τό ἀστέρι:
Σέ προσκυνεῖν, τόν Ἥλιον τῆς δικαιοσύνης	Ἐσένα νά προσκυνοῦν, τόν Ἥλιο τῆς δικαιοσύνης
καί Σέ γινώσκειν ἐξ ὕψους Ἀνατολήν.	καί Ἐσένα νά ξέρουν ὡς Ἀνατολή πού ἦρθε ἀπό ψηλά.
Κύριε, Δόξα σοι.	Κύριε, νά εἶσαι δοξασμένος. ■

Ἀθέατα ἐγκλήματα

Τοῦ Πρωτ. Εὐαγγέλου Παχυγιαννάκη

Δὲν περνᾶ ἡμέρα, ποὺ τὰ δελτία εἰδήσεων νὰ μὴ μεταδώσουν μία ἢ περισσότερες θλιβερὲς εἰδήσεις γιὰ ἐγκλήματα, τὰ ὁποῖα διαπράττονται μὲ συνεχῶς αὐξανόμενους νέους τρόπους, ποὺ ἐπινοεῖ ὁ διεστραμμένος νοῦς τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ ἔγκλημα, σὲ ὅλες τὶς γνωστὲς ἢ ἀπροσδιόριστες πλέον μορφές του, ἔχει γίνει τῆς μόδας. Καὶ δὲν εἶναι μόνο τὰ ἐγκλήματα ποὺ ἔχουν σχέση μὲ τὶς κλοπὲς σὲ Τράπεζες, Ταχυδρομεῖα, Σοῦπερ-Μάρκετς, Βενζινάδικα, χρηματαποστολές, σπίτια, ἐκκλησίες κ.ἄ., ἀλλὰ καὶ τὰ στυγερὰ ἐγκλήματα ποὺ διαπράττονται ἐνάντια στὰ παιδιά. Ἐγκλήματα, ποὺ χαλκεύονται μέσα σὲ ἀθέατα σκοτεινὰ κέντρα. Στὰ ἀθέατα ἄντρα τῆς διαφθορᾶς καὶ τῶν σκοτεινῶν μηχανισμῶν, τὰ ὁποῖα ἀπεργάζονται μεθοδευμένα καὶ μὲ ἀσύλληπτους τρόπους διαστροφῆς καὶ ἀποβλάκωσης, τὴν μόλυνση καὶ τὴν καταστροφὴ τῶν ἁγνῶν παιδικῶν ψυχῶν. Καὶ αὐτοὶ οἱ ἀθέατοι ἐγκληματίες γίνονται οἱ δολοφόνοι τῶν παιδιῶν. Εἶναι οἱ ἀθέατοι ληστές, ποὺ τὰ ἐγκλήματά τους γίνονται θεατά, στὶς χαίνουσες αἱμορραγοῦσες κοινωνικὲς πληγές.

Ποιοί, ὅμως, εἶναι αὐτοὶ οἱ ληστές; Ἄλλοτε οἱ ληστὲς ἦσαν λίγοι καὶ ὀνομαστοί. Κατοικοῦσαν στὰ βουνὰ καὶ σὲ ἀπόμακρους τόπους καὶ ἦταν ὁ φόβος καὶ ὁ τρόμος τῶν περαστικῶν καὶ τῶν κατοίκων τῶν γύρω περιοχῶν. Σήμερα οἱ ληστὲς ἔχουν μετοικήσει στὶς πόλεις. Πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς φαίνονται κύριοι καθὼς πρέπει καὶ συμπεριφέρονται μὲ καλοὺς κι εὐγενικοὺς τρόπους. Ποτὲ οἱ ἀπατεῶνες, οἱ κλέφτες καὶ οἱ ἐγκληματίες δὲν θὰ μᾶς ἐπισκεφθοῦν μὲ τὸ κανονικὸ πρόσωπό τους. Παρουσιάζονται μελιστάλακτοι. Φοροῦνε τὸ προσωπεῖον τοῦ ἀγγέλου, γιὰ νὰ ξεγελάσουν τὰ ἀνύποπτα θύματά τους. Ἔτσι, ὅλος αὐτὸς ὁ ὁρατὸς συγκεκαλυμμένος μὲ εὐγένεια καταχθόνιος μηχανισμός, σκεπάζει ὅλον τὸν ἀθέατο ἐγκληματικὸ κόσμο τῶν ψυχικῶν διαστροφῶν, ποὺ γίνεται ὁρατὸς ἀπὸ τὰ καταστροφικὰ ἀποτελέσματά του.

Δυὸ ἀπὸ αὐτὰ τὰ ἐγκλήματα: ἡ μάστιγα τῶν ναρκωτικῶν καὶ τὰ ψυχολογικὰ προβλήματα, ποὺ παρατηροῦνται στὰ παιδιὰ καὶ στοὺς νέους, μᾶς προξενοῦν σοβαρὲς ἀνησυχίες. Τελευταῖες ἔρευνες μᾶς πληροφοροῦν ὅτι, κατὰ τὴν τελευταία πενταετία, στὸν τόπο μας, ἔχουν ὑπερδιπλασιασθεῖ τὰ θύματα τῶν ναρκωτικῶν καὶ τὸ ὅριο τοῦ χρήστη ἔχει κατεβεῖ ἐπικίνδυνα. Βρίσκεται κάτω τῶν 14 ἐτῶν. Οἱ ἔμποροι τοῦ θανάτου ἔχουν ἁπλώσει τὰ δίκτυα τους παντοῦ καὶ οἱ καταχθόνιες σπεῖρες τους, ὅσο καὶ ἂν προσπαθοῦν μὲ πολλὲς ἐπιτυχίες οἱ ἐντεταλμένες ὑπηρεσίες νὰ τὶς ἐξαρθρώσουν, βασιλεύουν στὸν ἀθέατο κόσμο τους. Τὰ βαποράκια ὀργιάζουν. Ἡ παραοικονομία βρίσκεται σὲ δυσθεώρητα ὕψη καὶ τὸ ἔϊτζ, ποὺ ἔχει μία ἀπὸ τὶς κυριότερες αἰτίες τῆς ἐξάπλωσής του τὰ ναρκωτικά, θερίζει κυριολεκτικά.

Τὰ ψυχολογικὰ προβλήματα εἶναι μία ἄλλη, φοβερότερη ἴσως μάστιγα, γιατί αὐτή, στὶς περισσότερες περιπτώσεις καὶ τῶν ναρκωτικῶν, ἀποτελεῖ συγχρόνως καὶ τὴν αἰτία, γιὰ νὰ στραφεῖ ὁ νέος πρὸς αὐτά. Σήμερα, τὰ προβληματικὰ παιδιὰ πλησιάζουν τὸ 50% καὶ τὸ ποσοστὸ αὐτὸ συνεχῶς αὐξάνει. Ποιοὶ φταῖνε; Ὅλοι ψάχνουν, εἰδικοὶ καὶ μή, γιὰ νὰ τοὺς βροῦνε καὶ νὰ προσδιορίσουν τὰ αἴτια. Καὶ εἶναι ἀλήθεια πὼς πολλὰ ἀπὸ αὐτά, ποὺ ἔχουν ἐπισημανθεῖ, εἶναι σωστά. Ὅμως ἐκεῖνο ποὺ ἀποτελεῖ τὴ ρίζα πάντων, δυστυχῶς, ἀποσιωπᾶται. Καὶ αὐτὸ εἶναι ἡ ἀπουσία τοῦ Θεοῦ. Τὸ μεγαλύτερο ἐμπόδιο στὴ φυσιολο-

γικὴ ψυχικὴ ἀνάπτυξη τῶν παιδιῶν καὶ τῶν νέων εἶναι οἱ οἰκογένειες χωρὶς Θεὸ ἢ οἱ οἰκογένειες ποὺ λένε πὼς πιστεύουνε στὸ Θεό, ἀλλὰ δὲν ξέρουν σὲ τί Θεὸ πιστεύουν. Οἱ περισσότερες οἰκογένειες ἔχουν μία γκάμα ἀπὸ λατρευτικὰ ὑποκατάστατα, τὰ ὁποῖα τοὺς ἔχει σερβίρει ἡ εὐρύτερη καταναλωτικὴ ἀγορὰ καὶ αὐτοὶ τὰ ἀποδέχονται ἀβασάνιστα. Κυριότερο αἴτιο αὐτῆς τῆς ἄκριτης ἀποδοχῆς εἶναι ἡ ἐμπορευματοποίηση τῶν ἰδεῶν, ἡ μόδα, ἡ ψευτοκουλτούρα καὶ ψευτοδιανόηση καὶ ὁ ἐπιπόλαιος προοδευτισμός.

Ἂν μπορεῖ κανεὶς ἂς μιλήσει γιὰ τὴν σὲ παγκόσμια κλίμακα ἐπέλαση τοῦ καμουφλαρισμένου θηρίου, ποὺ ὀνομάζεται «Νέα Ἐποχή» καὶ γιὰ τὴ μία ἀπὸ τὶς φοβερότερες μορφές της, ποὺ ἀπειλεῖ θανάσιμα τὴν ψυχικὴ ἰσορροπία τῶν παιδιῶν. Καὶ αὐτὴ ἡ ἀνυπολόγιστα ἐπικίνδυνη μορφὴ εἶναι ὁ περίεργος μάγος καὶ ἐπικίνδυνος "διαφωτιστὴς" «Χάρι Πότερ». Τὸ φαινόμενο Χάρι Πότερ, ἔρχεται ἀπὸ τὴν πνευματικὰ σκοτισμένη καὶ ἠθικὰ χρεοκοπημένη χώρα τῶν λόρδων, προκειμένου μὲ τὰ μαγικά του τερτίπια, τὸ ἄηθες ὕφος του, τὴν πνευματική του σύγχυση, τὴν ἠθική του ἀναρχία, τὴ βέβηλη σκέψη του, νὰ διαστρέψει τὶς φυσιολογικὲς ροπὲς τῆς παιδικῆς ψυχῆς καὶ νὰ τὶς ἐμπλέξει σὲ ὑπαρξιακὰ καὶ ψυχολογικὰ ἀδιέξοδα. «Ὁ Χάρι Πότερ, γράφει σύγχρονος ἀναλυτής, ἀποτελεῖ σήμερα μέγιστη ἀπειλὴ γιὰ τὴ ζωὴ τῶν νέων, ἀλλὰ καὶ τὴν ὑπόσταση τῆς κοινωνίας μας. Ὁ λόγος του σπέρνει τὸν ἠθικὸ ἀφιονισμό, τὸν ἀμοραλισμό, τὴν ἀσυδοσία, τὴν ἀντίχριστη, ἄρα ἀπάνθρωπη ταχτική. Ὑπηρετεῖ τὴ σκοπιμότητα καὶ τὴ δολιότητα. Ἐμφυτεύει, μὲ δόλιο τρόπο, στὶς ἀδύνατες νεανικὲς ὑπάρξεις τὴ δυνατότητα τῆς ἀσυδοσίας, σὰν τέχνη καὶ τεχνικὴ "καθαρῆς" ζωῆς. Ἐνῶ παρουσιάζει τὴν καταλυτικὴ ὁρμὴ τοῦ σατανᾶ σὰν τὴ μοναδικὴ ἐλπίδα ἀντοχῆς καὶ ἐπιβίωσης. Σπρώχνει δὲ στὰ δόκανα τοῦ σατανισμοῦ, μέσα ἀπὸ περίεργα καὶ φθοροποιὰ παιχνίδια μαγείας, τοὺς ἀδύναμους, τοὺς ἀφελεῖς καὶ τοὺς εὔπιστους». Αὐτὴ τὴ μορφὴ τῆς ἀθέατης ἐγκληματικότητας οἱ ἄνθρωποι τῆς ὑποκουλτούρας οὔτε κὰν τὴν ὑποπτεύονται. Καὶ οἱ ἄλλοι οἱ γρηγοροῦντες, οἱ βλέποντες, δὲν τολμοῦνε νὰ καταγγείλουν τὴν ἀλήθεια, μὴν τάχα καὶ τοὺς ποῦνε καθυστερημένους. Ἐκεῖ φτάσαμε! ■

Περί τοῦ μυστηρίου τῆς μετανοίας

Γέροντος Πορφυρίου, *Βίος καί Λόγοι,* σελ. 367-368

Ὅταν ἐξομολογεῖται ὁ ἄνθρωπος, ἡ χάρις τόν ἐλευθερώνει ἀπό τά ψυχικά τραύματα.

Δέν εὐθύνεται μονάχα ὁ ἄνθρωπος γιά τά παραπτώματά του. Τά λάθη, οἱ ἁμαρτίες καί τά πάθη δέν εἶναι μόνο προσωπικά βιώματα τοῦ ἐξομολογουμένου. Ὁ κάθε ἄνθρωπος ἔχει πάρει μέσα του καί τά βιώματα τῶν γονέων του καί εἰδικά τῆς μητέρας, δηλαδή τό πῶς ζοῦσε ἡ μητέρα του, ὅταν τόν κυοφοροῦσε, ἄν στενοχωριόταν, τί ἔκανε, ἄν κουραζόταν τό νευρικό της σύστημα, ἄν εἶχε χαρά, ἄν εἶχε θλίψη, ἄν εἶχε μελαγχολία. Ἔ, ὅλο τό νευρικό σύστημα τό δικό της ἐπηρέασε τό νευρικό σύστημα τοῦ ἐμβρύου της. Ὁπότε, ὅταν γεννηθεῖ τό παιδί καί μεγαλώσει, παίρνει μέσα του καί τά βιώματα τῆς μητέρας του, δηλαδή ἄλλου ἀνθρώπου. Δημιουργεῖται μία κατάστασις στήν ψυχή τοῦ ἀνθρώπου ἐξαιτίας τῶν γονέων του, πού τήν παίρνει μαζί του σ' ὅλη του τή ζωή, ἀφήνει ἴχνη μέσα του καί πολλά πράγματα, πού συμβαίνουν στή ζωή του εἶναι ἀπόρροια τῆς καταστάσεως αὐτῆς. Τά φερσίματά του ἔχουν ἄμεση σχέση μέ τήν κατάσταση τῶν γονέων του. Μεγαλώνει, μορφώνεται, ἀλλά δέν διορθώνεται. Ἐδῶ βρίσκεται μεγάλο μέρος ἀπό τήν εὐθύνη γιά τήν πνευματική κατάσταση τοῦ ἀνθρώπου.

Ὑπάρχει, ὅμως, ἕνα μυστικό. Ὑπάρχει κάποιος τρόπος ν' ἀπαλλαγεῖ ὁ ἄνθρωπος ἀπ' αὐτό τό κακό. Ὁ τρόπος αὐτός εἶναι ἡ γενική ἐξομολόγηση, ἡ ὁποία γίνεται μέ τήν χάρι τοῦ Θεοῦ. Μπορεῖ, δηλαδή, νά σοῦ πεῖ ὁ πνευματικός:

-Πῶς θά ἤθελα νά ἤμασταν σ' ἕνα ἥσυχο μέρος, νά μήν εἶχα ἀσχολίες καί νά μοῦ ἔλεγες τή ζωή σου ἀπ' τήν ἀρχή, ἀπό τότε πού αἰσθάνθηκες τόν ἑαυτό σου· ὅλα τά γεγονότα πού θυμᾶσαι καί ποιά ἦταν ἡ ἀντιμετώπισή τους ἀπό σένα, ὄχι μόνο τά δυσάρεστα ἀλλά καί τά εὐχάριστα, ὄχι μόνο τίς ἁμαρτίες, ἀλλά καί τά καλά. Καί τίς ἐπιτυχίες καί τίς ἀποτυχίες. Ὅλα. Ὅλα ὅσα ἀπαρτίζουν τή ζωή σου.

Πολλές φορές ἔχω μεταχειρισθεῖ αὐτή τή γενική ἐξομολόγηση καί εἶδα θαύματα πάνω σ' αὐτό. Τήν ὥρα πού τά λέεις στόν ἐξομολόγο, ἔρχεται ἡ θεία χάρις καί σέ ἀπαλλάσσει ἀπ' ὅλα τά ἄσχημα βιώματα καί τίς πληγές καί τά ψυχικά τραύματα καί τίς ἐνοχές· διότι, τήν ὥρα πού τά λές, ὁ ἐξομολόγος εὔχεται θερμά στόν Κύριο γιά τήν ἀπαλλαγή σου.

Ἡ χριστιανική οἰκογένεια (9)

Οἱ γονεῖς στήν τρίτη ἡλικία

τοῦ Χαράλαμπου Μελεούνη, συνταξιούχου θεολόγου

Μέχρι πού οἱ γονεῖς στέκονται στά πόδια τους, μέχρι πού μποροῦν νά ἐξυπηρετοῦν τό ἄτομό τους καί νά προσφέρουν ὅ,τι μποροῦν στά παιδιά καί τά ἐγγόνια τους, τότε οἱ σχέσεις τῶν παιδιῶν πρός τούς γονεῖς τους σέ γενικές γραμμές εἶναι καλές. Τά παιδιά ἀναγνωρίζουν συνήθως τίς ὑπηρεσίες πού τούς προσφέρουν οἱ γονεῖς τους καί ἀνταποκρίνονται ἀνάλογα. Τά πρῶτα σύννεφα παρουσιάζονται, ὅταν οἱ γονεῖς φθάσουν στήν ἡλικία ἐκείνη, πού, ἐνῶ προσέφεραν ὅτι καί ὅσα μποροῦσαν, δέν ἔχουν πιά τή δύναμη, ὄχι μόνο νά προσφέρουν, ἀλλά οὔτε καί νά αὐτοεξυπηρετηθοῦν.

Μέσα στήν ἑλληνική κοινωνία οἱ γονεῖς, σχεδόν στό σύνολό τους, ἀγαποῦν τά παιδιά τους. Κι ὅταν ἀκόμα τά ἀποκαταστήσουν, δέν παύουν νά ἐνδιαφέρονται γι᾽ αὐτά. Πλέκουν ὄνειρα γιά τή σταδιοδρομία τους, γιά τήν πρόοδο καί ἀνάδειξή τους στήν κοινωνία καί εἶναι ἕτοιμοι νά προβοῦν σ᾽ ὁποιαδήποτε θυσία, προκειμένου νά τά βλέπουν εὐτυχισμένα.

Δυστυχῶς, ὅμως, πολλά παιδιά δέ δείχνουν τήν ἴδια εὐαισθησία γιά τούς γονεῖς τους, ὅταν ἐκεῖνοι φθάσουν στό σημεῖο νά ἔχουν τήν ἀνάγκη τους. Καί οἱ γονεῖς εἶναι πολύ εὐαίσθητοι στό σημεῖο αὐτό. Εὐχή καί λαχτάρα τους εἶναι νά μή φθάσουν στήν κατάσταση πού θά χρειαστεῖ νά ἐπιβαρύνουν τά παιδιά τους. Δυστυχῶς, ὅμως, εἶναι κάτι πού δέν ἐξαρτᾶται ἀπό τούς ἴδιους. «Δεινόν τό γῆρας, οὐ γάρ ἔρχεται μόνον». Συνοδεύεται ἀπό ἀνεπιθύμητες καταστάσεις, πού ἡ συνδρομή τῶν παιδιῶν εἶναι ἀπαραίτητη καί τότε ἔρχεται ἡ στιγμή νά δείξουν τά παιδιά τά δικά τους αἰσθήματα, τή δική τους ἀνθρωπιά.

Ὑπάρχουν παιδιά πού στίς ἀνάγκες τῶν γονιῶν ἀνταποκρίνονται μέ χαρά. Εὐχαριστιοῦνται νά δείχνουν στούς γονεῖς τους τήν εὐγνωμοσύνη τους. Νά τούς δίνουν εὐκαιρίες νά καταλαβαίνουν πώς δέν ξέχασαν ὅσα ἐκεῖνοι τούς προσέφεραν. Πώς ὄχι μόνο δέν κουράζονται νά τούς ἐξυπηρετοῦν, ἀλλά τό κάνουν μέ ἔκδηλη καί εἰλικρινή χαρά, ὅπως χαίρονταν κι ἐκεῖνοι νά προσφέρουν, γιά νά κάνουν τά παιδιά τους εὐτυχισμένα.

Ὅσες δουλειές κι ἄν ἔχουν, ὅσες δυσκολίες κι ἄν μεσολαβοῦν, θά βροῦν τόν τρόπο νά κάνουν τό ἡλιοβασίλεμα τῶν γονιῶν τους, ὅσο γίνεται πιό εὐχάριστο. Νά τούς βοηθήσουν νά φύγουν ἀπό τούτη τή ζωή ἱκανοποιημένοι καί ὄχι πικραμένοι.

Δυστυχῶς, ὅμως, ὑπάρχουν καί παιδιά, πού δέν ἔχουν τήν εὐαισθησία αὐτή. Κυνηγώντας τή δική τους εὐτυχία καί τήν εὐτυχία τῶν δικῶν τους παιδιῶν, δέν διαθέτουν χρόνο γιά ἐκείνους πού προσέφεραν τά πάντα γι᾽ αὐτούς. Ἀφοῦ ἀπομύζησαν ἀπό ἐκείνους ὅσα μποροῦσαν, τώρα τούς πετᾶνε σάν στυμμένη λεμονόκουπα.

Καί οἱ γονεῖς λυποῦνται, πικραίνονται, ἀλλά καί δέν λένε σχεδόν τίποτε, γιά νά μήν τά στενοχωρήσουν. Τά καταπίνουν μέ πικρό παράπονο, πού αὐξάνει τόν πόνο τους. Φθάνουν στό σημεῖο νά παρακαλοῦν τό Θεό νά τούς πάρει ἀπό τούτη τή ζωή, ὄχι τόσο γιά νά γλυτώσουν τά βάσανα, ὅσο γιά νά μήν ταλαιπωροῦν τά παιδιά τους, τά ὁποῖα βλέπουν νά δυσανασχετοῦν.

Πολλά παιδιά πάλι, γιά νά τούς ξεφορτωθοῦν, τούς κλείνουν σέ κάποιο γηροκομεῖο καί ξενοιάζουν. Νομίζουν πώς ξεπλήρωσαν τό καθῆκον τους. Προφασιζόμενοι πώς δέν τούς ἐπιτρέπουν οἱ δουλειές καί οἱ ὑποχρεώσεις πρός τά παιδιά τους, ἀδιαφοροῦν καί νά τούς ἐπισκέπτονται στό ἵδρυμα, πού τούς ἔκλεισαν. Παραλείπουν νά τούς ἐπισκέπτονται ἔστω καί γιά λίγες ὧρες τήν ἑβδομάδα καί νά τούς ἀνακουφίζουν

μέ τήν παρουσία τους. Οἱ γονεῖς σ' ὅποια κατάσταση καί νά βρίσκονται, δέν παύουν νά ἀγαποῦν τά παιδιά τους, ἔστω κι ἄν ἐκεῖνα ἔπαψαν νά τούς ἀγαποῦν. Ἡ παρουσία τους καί ἡ συζήτηση μαζί τους εἶναι βάλσαμο παρηγοριᾶς γιά ἐκείνους. Διώχνει τόν πόνο, τήν πίκρα, τό παράπονο καί φέρνει τό χαμόγελο στά χείλη τους. Ἀνθίζει μέσα τούς ἡ γλυκύτητα τῆς ζωῆς. Νιώθουν εὐτυχισμένοι μέσα στούς πόνους τους, γιατί ἡ ζωή ἔστω καί στήν κατάσταση αὐτή, τούς δίνει τήν εὐκαιρία νά βλέπουν τά πρόσωπα πού ἀγαποῦν καί νά ἀπολαμβάνουν τήν παρουσία τους.

Χαίρονται ν' ἀκοῦνε ἀπό τά παιδιά τους πώς ζοῦνε εὐτυχισμένα, πώς πᾶνε καλά οἱ δουλειές τους, πώς προοδεύουν τά ἐγγονάκια τους, πώς δημιουργοῦν κι ἐκεῖνα μέ τή σειρά τούς εὐτυχισμένες οἰκογένειες.

Αὐτά βέβαια τά στεροῦνται ἐκεῖνοι, πού δέ δημιούργησαν οἰκογένεια, πού δέν εὐτύχησαν νά φέρουν στόν κόσμο παιδιά. Νά τά στερεῖται ὅμως κι ἐκεῖνος, πού ἀνάλωσε τή ζωή του, γιά νά φτιάξει οἰκογένεια, εἶναι τραγικό. Τοῦτο ἐπιτείνει τόν πόνο, αὐξάνει τήν ὀδύνη, μεγαλώνει τήν πληγή.

Ποιά σκληρότητα πραγματικά, νά στεροῦμε ἀπό τούς γέροντες γονεῖς μας τέτοιες χαρές πού μέ λίγη καλή θέληση μποροῦμε νά τούς δώσουμε, ὥστε νά βλέπουμε τά ρυτιδωμένα πρόσωπά τους νά χαμογελοῦν!

Ἡ ἑλληνική οἰκογένεια εἶχε πάντα τό ἐνδιαφέρον γιά τήν περιποίηση τῶν ἀνήμπορων γονιῶν τους. Χαιρόταν νά προσφέρει ὁ,τιδήποτε θά τούς ἀνακούφιζε καί θά τούς ἔκανε εὐτυχέστερους. Ἄς μήν ἐγκαταλείπουμε τέτοιες ὄμορφες συνήθειες. Οὔτε τό ἄγχος, οὔτε ἡ ἀπληστία, οὔτε τό κυνηγητό τῶν διασκεδάσεων καί τῶν κοσμικῶν ἀπολαύσεων ἄς μή μᾶς ἀπομακρύνουν ἀπό αὐτές.

Καμιά ἀπόλαυση ἤ ἱκανοποίηση δέν μπορεῖ νά συγκριθεῖ μέ τή χαρά τῆς προσφορᾶς καί μάλιστα σέ πρόσωπα πού τόσα προσέφεραν σέ μᾶς. Ἄλλωστε δέν πρέπει νά μᾶς διαφεύγει, πώς στήν ἡλικία αὐτή θά φθάσουμε κι ἐμεῖς, ἐκτός ἄν δέν προλάβουμε. «Ἐκεῖ πού εἶσαι ἤμουνα κι ἐδῶ πού εἶμαι θά 'ρθεις» λέγει κάποια σοφή παροιμία.

Προπορεύθηκαν ἀπό ἐμᾶς. Ἔφθασαν στήν ἀντίπερα ὄχθη τοῦ ποταμοῦ, ἐνῶ ἐμεῖς βρισκόμαστε ἀκόμα στή μέση ἤ καί στήν ἀρχή. Ἔφθασαν στήν κορυφή τοῦ βουνοῦ, ἐνῶ ἐμεῖς βρισκόμαστε ἀκόμα στούς πρόποδες ἤ σέ κάποιο σημεῖο τῆς βουνοπλαγιᾶς. Ἔφθασαν στό τέλος τοῦ ταξιδιοῦ τῆς ζωῆς, ἐνῶ ἐμεῖς βρισκόμαστε ἀκόμα στό δρόμο.

Κάποτε κι ἐκεῖνοι ἦταν ἀκμαῖοι καί δυνατοί σάν τά παιδιά ἤ καί τά ἐγγονάκια τους ἀκόμα. Καμάρωναν τό πρόσωπό τους στόν καθρέφτη καί χαίρονταν γιά τή δροσιά καί τήν ὀμορφιά τους. Ἦρθε ὅμως ὁ χειμώνας τῆς ζωῆς καί τά καταμάρανε. Φύσηξε ὁ παγωμένος βοριάς τοῦ βίου καί τά ἐξανέμισε. Ἐρήμωση καί παγωνιά ἁπλώθηκε ἐκεῖ πού ἄλλοτε ἄνθιζαν τά λουλούδια καί κελαηδοῦσαν τά πουλιά καί μάλιστα καί μέ τό φάσμα τοῦ θανάτου μπροστά ἀπό τά μάτια τους.

Στό σημεῖο αὐτό, ὅμως, μᾶς δίδεται μία πρώτης τάξεως εὐκαιρία νά δείξουμε τά φιλόφρονα αἰσθήματά μας σ' ἐκείνους πού τόσα προσέφεραν σέ μᾶς, καθιστώντας ὅσο γίνεται πιό ὄμορφο τό τελευταῖο στάδιο τῆς ζωῆς τους.

Κι αὐτό θά τό πετύχουμε μέ δυό τρόπους: μέ τή συντροφικότητα καί συμπαράστασή μας στίς ἀνάγκες τους, ὅπως τονίσαμε πιό πάνω, ἀλλά καί μέ τήν ἀναζωπύρωση τῆς χριστιανικῆς πίστεως καί ἐλπίδας μέσα τους. Τότε κι αὐτόν τό θάνατο θά τόν βλέπουν κάτω ἀπό τή σωστή ὀπτική του γωνία. Θά τόν ἀντικρίζουν ὄχι σάν τή θλιβερή κατάληξη τοῦ ἀνθρώπινου βίου, πού κάτω ἀπό τήν παγερή πλάκα τοῦ τάφου θά σβησθοῦν ὅλα τά σχέδια καί τά γλυκά ὄνειρα τῆς ζωῆς, ὅπως τόν βλέπουν οἱ ἄνθρωποι πού μέσα τους δέν ἀνάβει ἡ φλόγα τῆς χριστιανικῆς πίστεως, ἀλλά σάν μία νέα ἀνατολή, ἀπό τήν ὁποία θά ξημερώσει μία ἀβράδιαστη ἡμέρα, ἡ ἡμέρα τῆς αἰωνιότητας.

Εὐτυχισμένα τά γηρατειά ἐκεῖνα, πού στό ἡλιοβασίλεμα τῆς ζωῆς τους θά βιώνουν καί θά ἀπολαμβάνουν τή συμπαράσταση τῶν παιδιῶν τους, ἀλλά καί τήν ὄμορφη αὐτή ἐμπειρία. Αὐτή τή γλυκιά σύζευξη.

Γιατί, ἄν εἶναι ὄμορφο πράγμα νά βρίσκονται στήν ἀγκαλιά τῆς οἰκογένειας, πού δημιούργησαν, ὅταν γύρω τους βασιλεύει ἐρήμωση καί παγωνιά, εἶναι πολύ πιό ὄμορφο νά κλείνουν τά μάτια τούς τήν ὥρα τοῦ θανάτου, μέ τήν ἐλπίδα φουντωμένη μέσα τους: Πώς δέ θά κοιμοῦνται γιά πάντα, ἀλλά θά ξυπνήσουν μόλις ροδίσει κάποια ἄλλη αὐγή, ἡ μυστική αὐγή τῆς αἰωνιότητας.

Πώς θά ξανααντικρύσουν τό φῶς τοῦ ἥλιου, μόλις ἀκουσθεῖ ἡ ἀρχαγγελική φωνή.

Πώς θά κυλήσει ἡ πλάκα τοῦ τάφου καί ὁλόφωτη θά ξανααναστείλει ἡ ζωή. ■

Ὑπερπροστατευτικοί γονεῖς

τῆς Παρασκευῆς Μαντικοῦ, δασκάλας

Ὑπερπροστασία εἶναι ἡ ἐκδήλωση ὑπερβολικῆς φροντίδας καί προστασίας ἐκ μέρους τῶν γονέων πρός τά παιδιά τους, ἡ ὁποία συντελεῖ στόν περιορισμό τῆς πρωτοβουλίας καί τῆς αὐτενέργειάς τους μέ ἀποτέλεσμα τήν ἐξάρτηση τῶν παιδιῶν ἀπό τούς γονεῖς καί τή δημιουργία δειλῶν καί εὐθυνόφοβων παιδιῶν.

Ἡ ἀνατροφή τῶν παιδιῶν δέν ἦταν ποτέ εὔκολη ὑπόθεση. Σήμερα πού οἱ κίνδυνοι καί οἱ ἀπαιτήσεις τῆς ζωῆς πλήθυναν οἱ γονεῖς πρέπει νά εἶναι ἐξοπλισμένοι μέ τήν τεχνογνωσία καί μέ τούς ψυχικούς πόρους πού θά τούς ἐπιτρέψουν νά ἀνταποκριθοῦν καί νά λειτουργήσουν καλά ὡς γονεῖς. Τό γεγονός ὅτι, τίς τελευταῖες δεκαετίες, γινόμαστε σέ μεγαλύτερη ἡλικία γονεῖς ἀπό ὅτι παλιότερα καί ὅτι κάνουμε λιγότερα παιδιά ἔχει συμβάλει σημαντικά στό φαινόμενο τῆς ὑπερπροστασίας. Πολλές γυναῖκες, πού μέχρι νά γίνουν μητέρες ἦταν καριερίστες, ὅταν ἔρχεται ἡ στιγμή νά κάνουν παιδιά βάζουν τήν καριέρα τούς στό περιθώριο καί τή μητρότητα στήν πρώτη γραμμή τῶν καθηκόντων τους. Συχνά τείνουν νά δημιουργοῦν ἕναν ἀσφυκτικό κλοιό γύρω ἀπό τά «πολύτιμα» παιδιά τους, ἐμποδίζοντάς τα νά γίνουν ἐλεύθερες καί ὑπεύθυνες προσωπικότητες. Ἄλλοι γονεῖς προσπαθοῦν νά ἔχουν τήν ἴδια στάση πού εἶχαν στή δουλειά τους καί στήν ἀνατροφή τῶν παιδιῶν τους. Εἶναι φιλόδοξοι, πρόθυμοι νά δουλέψουν σκληρά καί βρίσκονται συνέχεια σάν ἑλικόπτερα πάνω ἀπό τά παιδιά τους. Εἶναι οἱ «γονεῖς- ἑλικόπτερα» σύμφωνα μέ Ἀμερικανούς εἰδικούς, πού ὑπερίπτανται πάνω ἀπό τά παιδιά τους, παρακολουθοῦν κάθε τους κίνηση, δέν τούς ἐπιτρέπουν πρωτοβουλίες, ἀπομακρύνουν τίς δυσκολίες, τά πνίγουν μέ τήν ἀγάπη καί τήν προστασία τους.

Θέληση, Ἐπιμονή, Ὑπομονή

Μερικές φορές, ἀγχωνόμαστε ὡς γονεῖς τόσο πολύ γιά τά παιδιά μας, πού τά ἐπαινοῦμε ὑπερβολικά καί γινόμαστε ὑπερπροστατευτικοί. Ἄλλοτε πανικοβαλλόμαστε, ὅταν δέν ἀπαντοῦν στό τηλέφωνο ἤ τρελαινόμαστε ἀπό τήν ἀγωνία, ὅταν εἶναι ἄρρωστα. Ἀνησυχοῦμε γιά τή διατροφή τους ἤ προσπαθοῦμε νά μάθουμε πράγματα, πού ἐκεῖνα δέν ἐπιθυμοῦν. Γινόμαστε συχνά ἐκνευριστικοί. Συμπεριφερόμαστε σάν τρελοί, ἐπειδή λατρεύουμε τά παιδιά μας. Ἴσως ἔχουμε ἐπενδύσει πολλά στά ἀποτελέσματα τῶν προσπαθειῶν τους καί δέν ἑστιάζουμε ἀρκετά στό νά τά βοηθήσουμε νά ἀποκτήσουν ἐφόδια, ὅπως ἐπιμονή, ὑπομονή καί θέληση, πού θά τά βοηθήσουν σέ ὅλη τή ζωή τους. Τήν ἐπιμονή δέν τήν ἀγοράζεις, δέν μπορεῖς νά τήν παραγγείλεις ἀπό καταλόγους, οὔτε νά τή δανειστεῖς ἀπό τούς φίλους σου. Ἡ θέληση βοηθᾶ τά παιδιά νά ἐπιμένουν ἔχοντας τά μάτια προσηλωμένα στό στόχο τους, νά ἐκμεταλλεύονται ὑπομονετικά τίς εὐκαιρίες, πού τούς δίνονται καί νά δημιουργοῦν μόνα τους ἀκόμη περισσότερες πιστεύοντας ὅτι μποροῦν νά πραγματοποιηθοῦν τά ὄνειρά τους[1].

Ἐλευθερία καί Ὑπευθυνότητα

Ἡ τάση πού ἔχουν οἱ σημερινοί γονεῖς νά ὑπερπροστατεύουν τά παιδιά τους γίνεται ἐμπόδιο στή δημιουργία ἐλεύθερων καί ὑπεύθυνων παιδιῶν. Μέσα στόν πολύπλοκο κόσμο πού ζοῦμε παίρνοντας τό μή-

νυμα ὅτι «ὁ κόσμος δέν εἶναι ἀσφαλής», προσπαθοῦμε ἀπό τή μία νά προστατέψουμε τά παιδιά μας κι ἀπό τήν ἄλλη νά τούς δώσουμε ἐφόδια πιέζοντάς τα ὑπερβολικά. Ἔτσι ἀντί νά κερδίζουν αὐτοπεποίθηση καί αὐτοεκτίμηση τελικά τά χάνουν. Ἀνησυχοῦμε τόσο πολύ γι' αὐτά, πού ἀνακατευόμαστε ἀνοιχτά καί προσπαθοῦμε νά ρυθμίσουμε ὅλες τίς λεπτομέρειες τῆς ζωῆς τους. Τά ἐμποδίζουμε νά ἀντιμετωπίζουν ἀπογοητεύσεις, πού εἶναι ἀναπόφευκτες. Στεροῦμε ἀπ' αὐτά τήν ἐλευθερία καί τά κάνουμε ἀνεύθυνα, ἀφοῦ τά μεγαλώνουμε μέσα σ' ἕνα «θερμοκήπιο». Τά ἐμποδίζουμε νά κάνουν λάθη, τούς στεροῦμε τήν εὐκαιρία νά μεγαλώσουν καί νά στηρίζονται στόν ἑαυτό τους.

Συνάντηση καί μοίρασμα

Ὁ ὑποψιασμένος γονιός γιά νά μπορεῖ νά στέκεται κοντά στό παιδί του πρέπει νά εἶναι σέ θέση νά τό «συναντᾶ ἐκεῖ πού βρίσκεται». Δηλαδή νά μοιράζεται τόν κόσμο του. Αὐτό δέν σημαίνει ὅτι μπορεῖ νά χώνει τή μύτη του παντοῦ, ν' ἀνακατεύεται στίς ὑποθέσεις του, νά ψάχνει στά πράγματά του, γιατί τότε δέν μιλᾶμε γιά μοίρασμα ἀλλά γιά εἰσβολή καί παραβίαση. Μοίρασμα εἶναι νά φτάνεις στό σπίτι τοῦ παιδιοῦ σου ἀπό τήν πόρτα καί μέ τήν ἐνήμερη συγκατάθεσή του· ἀκόμη κι ἄν ἡ συνάντηση ἔχει σκοπό τή σύγκρουση μαζί του. Μοιράζομαι τόν κόσμο τοῦ παιδιοῦ, σημαίνει ὅτι ἐπικοινωνῶ μαζί του, ἀποκωδικοποιῶ καί ἀποκρυπτογραφῶ μηνύματα καί καταστάσεις. Ὁ γονιός πού ἀνταποκρίνεται ἐπαρκῶς στίς ἀπαιτήσεις τῆς γονεϊκῆς του ἰδιότητας γνωρίζει καλά ὅτι πρέπει νά δίνει πρωτοβουλίες στό παιδί του ἐξηγώντας του ταυτόχρονα ὅτι τό ἀγαπᾶ[2]. Βοηθώντας γιά παράδειγμα στίς δουλειές τοῦ σπιτιοῦ τά παιδιά ἀποκτοῦν αὐταξία κι ἐνισχύεται ἡ αἴσθησή τους ὅτι ἀνήκουν σέ μία ὁμάδα. Νιώθουν χρήσιμα, ἀφοῦ μποροῦμε νά στηριζόμαστε πάνω τους. Ἐξαρτώμαστε κι ἐμεῖς ἀπό ἐκεῖνα. Τά παιδιά γίνονται ἀνεξάρτητα καί ὑπεύθυνα καί ἡ «συνάντηση» γονέων- παιδιῶν δέν εἶναι εἰσβολή καί παραβίαση, ἀλλά ἀπόλαυση. ■

Σημειώσεις

1.BETSY TAYLOR, «Αὐτό πού θέλουν τά παιδιά καί δέν ἀγοράζεται μέ χρῆμα», σελ.223, ἐκδόσεις Φυτράκη, Ἀθήνα 2006.

2.Ν.Σιδέρης, «Τά παιδιά δέ θέλουν ψυχολόγο. Γονεῖς θέλουν!», σελ. 126, ἐκδόσεις Μεταίχμιο, Ἀθήνα 2009.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟΝ

Τό Γενικόν Φιλόπτωχον Ταμεῖον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ρόδου ἐκφράζει πρός τούς κάτωθι τάς θερμάς εὐχαριστίας του καί τήν εὐγνωμοσύνην του διά τάς ὑπέρ τῶν φιλανθρωπικῶν σκοπῶν αὐτοῦ δωρεάς διά τό ἔτος 2010.

- Ἀδαμάκης Ἐμμανουήλ
- Μαριέττα Φωτίου
- Δηλαβεράκη Μαριέττα
- π. Ἰωάννης Χαλκιᾶς
- Κουταλιανός Σταῦρος
- Αἰκατερίνη Χατζηνικολάου
- Ἠλίας καί Ξένη Μαριᾶ
- Μιχαήλ καί Μαρία Τοανόγλου
- Λέσχη Rotary
- Διαμαντής Πολυχρόνης
- Γιαννέλη Αἰκατερίνη
- Συρόπουλος Δανιήλ
- Μοσχῆ Ἀλίκη
- Ἀντικαρκινική Ἑταιρεία Ρόδου
- Ἀποστόλου Εὐαγγελία
- Παπανδρέου Μαίρη
- Μπαλλῆς Παναγιώτης
- Μιχαήλ Κακάς
- Σύνδεσμος Συνταξιούχων Ὑπαλλήλων τοῦ Δημοσίου
- Σύλλογος Χαλκιτῶν Ρόδου
- Σαρικάκης Δημήτριος
- Οἰκογ. Ἀναστασίου Ὑψηλάντη
- Κωνσταντῖνος Χαλκιᾶς
- Χρῆστος Πιννῆς
- Οἰκ. Μιχαήλ Κάρρα-Βενετίας Χιωτάκη
- Μαρία Κασάπη
- Κεσίσογλου Γεωργία
- Φραγκεσκάκης Ἀντώνιος
- Ξεπαπαδάκη Αἰκατερίνη
- Γλεντῆ Ἑλένη

Ἐκ τοῦ Γεν. Φιλοπτώχου Ταμείου

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟ

ΧΡΟΝΙΚΑ - ΕΙΔΗΣΕΙΣ

τοῦ κ. Ἐλευθερίου Χρυσοχόου, Γραμματέως τοῦ Γραφείου ἐκπροσωπήσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στήν Ἀθήνα

➤ Μέ ἱεροπρέπεια καί τήν καθιερωμένη ἐκκλησιαστική τάξη ἑορτάσθηκε στά Πατριαρχεῖα ἡ ἑορτή τῆς νέας Ἰνδικτιῶνος, δηλαδή τῆς νέας ἐκκλησιαστικῆς χρονιᾶς, καθώς καί ἡ ἑορτή τῆς ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ ἀπό αἰώνων τεθησαυρισμένης Ἱερᾶς Εἰκόνος τῆς Παναγίας τῆς Παμμακαρίστου, ὡς καί ἡ ἡμέρα προστασίας τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος. Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης χοροστάτησε εἰς τόν Ἑσπερινό τῆς ἑορτῆς, ὁ ὁποῖος τελέσθηκε στήν Ἱερά Μονή τῆς Παναγίας Βαλουκλῆ, ἐνῶ ἀνήμερα χοροστάτησε, σέ συγχοροστασία μέ πολλούς ἀρχιερεῖς, στή Θ. Λειτουργία πού τελέσθηκε στόν Πάνσεπτο Πατριαρχικό Ναό. Μετά τό Εὐαγγέλιο ὁ Ἀρχιγραμματεύς τῆς Ἁγίας καί Ἱερᾶς Συνόδου, Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἐλπιδοφόρος, ἀνέγνωσεν, ἀπό τοῦ Ἱεροῦ Ἄμβωνος, τό Πατριαρχικό Μήνυμα γιά τήν ἡμέρα προστασίας τοῦ περιβάλλοντος. Μετά τό πέρας τῆς Θ. Λειτουργίας, ὁ Πατριάρχης ἀνέγνωσε τήν νενομισμένη εὐχή καί Πράξη τῆς νέας Δ΄ Ἰνδικτιῶνος, ἡ ὁποία στή συνέχεια ὑπογράφθηκε ἀπό τόν ἴδιον καί τούς συγχοροστατήσαντες ἀρχιερεῖς. Στό τέλος ὁ Πατριάρχης ἁγίασε τό ἐκκλησίασμα διά τοῦ Ἁγιασμοῦ τῆς 1ης τοῦ μηνός. Νά σημειωθεῖ ὅτι στή Θ. Λειτουργία παρών ἦταν καί ὁ Ἀναπληρωτής Ὑπουργός Ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος κ. Δημήτριος Δροῦτσας, συνοδευόμενος ἀπό ὑπηρεσιακούς παράγοντες τοῦ Ὑπουργείου. Ὁ κ. Ὑπουργός ἔγινε δεκτός, στή συνέχεια, μέ ἰδιαίτερη ἐγκαρδιότητα ἀπό τόν Πατριάρχη, μέ τόν ὁποῖο κουβέντιασαν θέματα πού ἀπασχολοῦν τό Πατριαρχεῖο καί τήν Ὁμογένεια.

➤ Πραγματοποιήθηκε ἡ τακτική ἀνά ἑξάμηνο ἀνασυγκρότηση τῆς Ἁγίας καί Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἡ ὁποία, ὑπό τήν Προεδρία τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, θά ἀποτελεῖται, γιά τό διάστημα ἀπό 1ης Σεπτεμβρίου 2010 ἕως 28ης Φεβρουαρίου 2011, ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν: Γέροντος Χαλκηδόνος κ. Ἀθανασίου, Θεοδωρουπόλεως κ. Γερμανοῦ, Τρανουπόλεως κ. Γερμανοῦ, Τυρολόης καί Σερεντίου κ. Παντελεήμονος, Ἴμβρου καί Τενέδου κ. Κυρίλλου, Μοσχονησίων κ. Ἀποστόλου, Ντετρόϊτ κ. Νικολάου, Ἰκονίου κ. Θεολήπτου, Μπουένος Ἄϊρες κ. Ταρασίου, Ἀρκαλοχωρίου, Καστελλίου καί Βιάννου κ. Ἀνδρέου, Ἱσπανίας καί Πορτογαλίας κ. Πολυκάρπου, Κώου καί Νισύρου κ. Ναθαναήλ.

➤ Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος, τήν 2αν Ὀκτωβρίου, μετέβη εἰς τήν Ἱερά Μονή Ζωοδόχου Πηγῆς Βαλουκλῆ καί ἀνέγνωσε Τρισάγιο πρό τοῦ τάφου τοῦ προκατόχου του, ἀοιδίμου Πατριάρχου Δημητρίου, μέ τήν εὐκαιρία τῆς 19ης ἐπετείου ἀπό τῆς ἐν Κυρίῳ κοιμήσεως αὐτοῦ.

➤ Τήν 12η Ὀκτωβρίου, ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης, μετά τῆς συνοδείας του, μετέβη εἰς τό Γενικό Προξενεῖον τῆς Αὐστρίας, καί ὁμίλησε κατά τό διοργανωθέν συνέδριο ἐπί τοῦ θέματος: «Vienna-Istanbul 2010: Crossroads of Faiths and Cultures in Turkey».

➤ Ὁ Μητροπολίτης Βαρσοβίας καί πάσης Πολωνίας κ. Σάββας, ἐπισκέφθηκε ἀνεπίσημα τήν ΚΠολη καί τήν Μητέρα Ἐκκλησία, κατόπιν φιλάδελφης προσκλήσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ἀπό 16 ἕως 20 Ὀκτωβρίου.

➤ Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος μέ τήν εὐκαιρία τῆς 19ης ἐπετείου ἀπό τῆς ἐκλογῆς του εἰς τόν Οἰκουμενικό Θρόνο παρέθεσε,

τήν 22α Ὀκτωβρίου, γεῦμα στήν ἐν τῇ Πόλει σεβασμίαν Ἱεραρχία τοῦ Θρόνου.

➤ Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης, στήν μνήμη τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου Ἀποστόλου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου, ἀνταποκρινόμενος σέ πρόσκληση τοῦ Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτου κ. Νεκταρίου Σελαλματζίδου, Ἐπιτρόπου τοῦ Παναγίου Τάφου στήν ΚΠολη, ἐχοροστάτησε στόν Ἑσπερινό τῆς ἑορτῆς, κατ' ἀρχαῖο ἔθος, στόν Ἱερό Ναό τοῦ Ἁγίου Γεωργίου στό Νεοχώρι. Μετά τήν Ἀπόλυση, ὁ Πατριάρχης ἐτέλεσε Τρισάγιο ὑπέρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν, εἰς τό Μετόχιο, ἀναπαυομένων ἀοιδίμων Πατριαρχῶν Ἱεροσολύμων καί ἄλλων Ἀρχιερέων καί Κληρικῶν.

➤ Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος, ἀνταποκρινόμενος σέ ἀδελφική πρόσκληση τοῦ Μακ. Πατριάρχου Ρουμανίας κ.κ. Δανιήλ, μετέβη, ἀπό 26 ἕως 29 Ὀκτωβρίου, στό Βουκουρέστι γιά νά συμμετάσχει στίς ἑορτές τῆς Ἐκκλησίας Ρουμανίας γιά τήν συμπλήρωση 1685 ἐτῶν ἀπό τῆς συγκλήσεως τῆς Α΄ ἐν Νικαίᾳ Οἰκουμενικῆς Συνόδου, 125 ἐτῶν ἀπό τῆς ἀνακηρύξεώς της, ἀπό τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο, ὡς Αὐτοκεφάλου, καί 85 ἐτῶν ἀπό τῆς ἀνυψώσεως αὐτῆς εἰς Πατριαρχεῖον. Ὁ Πατριάρχης προεξῆρχε καί τῶν μεγάλων ἑορτασμῶν τοῦ Ἁγίου Ἐνδόξου Ὁσιομάρτυρος Δημητρίου τοῦ Νέου, προστάτου καί πολιούχου Βουκουρεστίου, τήν 27η Ὀκτωβρίου. Κατά τήν τριήμερη παραμονή του εἰς τό Βουκουρέστι ὁ Παναγιώτατος παρηκολούθησε ἐκκλησιαστικές καί ἄλλες ἐκδηλώσεις, καί ἦλθε σέ ἐπαφή μέ ἐκκλησιαστικούς, πολιτικούς, πολιτειακούς καί διπλωματικούς παράγοντες τῆς πόλεως καί τῆς χώρας, καθώς καί μέ τήν ὁμογένεια. Τόν Οἰκουμενικό Πατριάρχη συνόδευαν οἱ Σεβ. Μητροπολῖτες Περγάμου κ. Ἰωάννης καί Γαλλίας κ. Ἐμμανουήλ, ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Βαρθολομαῖος Ὑπογραμματεύων τῆς Ἁγίας καί Ἱερᾶς Συνόδου, καί ὁ Ἱερολ. Διάκονος τῆς Σειρᾶς κ. Θεόδωρος.

➤ Κατά τόν μήνα Ὀκτώβριο τήν Μητέρα Ἐκκλησία καί τόν Προκαθήμενον Αὐτῆς ἐπισκέφθηκαν ὁ Ἐξοχ. Πρόεδρος τῆς Λευκορρωσσίας κ. Alexander Lukashenko, ὁ Ἐξοχ. Πρόεδρος τῆς Ὁμοσπονδιακῆς Δημοκρατίας τῆς Γερμανίας κ. Christian Wulff, καί ὁ Ἐξοχ. Ἐπίτροπος Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης κ. Thomas Hammarberg.

➤ Τό ἀπόγευμα τῆς 29ης Ὀκτωβρίου ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος, ἀνταποκρινόμενος εἰς ἐπίσημη πρόσκληση τοῦ Προέδρου τῆς Τουρκικῆς Δημοκρατίας Ἐξοχ. κ. Abdullah Gül, συνοδευόμενος ὑπό τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Τρανουπόλεως κ. Γερμανοῦ, μετέβη εἰς Ἄγκυρα καί παρέστη εἰς τήν δοθεῖσα ὑπό τοῦ Προεδρικοῦ ζεύγους δεξίωση γιά τήν ἐθνική ἑορτή τῆς ἀνακηρύξεως τῆς Δημοκρατίας τῆς Τουρκίας.

➤ Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης δέχθηκε, τήν 30η Ὀκτωβρίου, τόν Ἐπίτροπον Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης Ἐξοχ. κ. Thomas Hammarberg, μέ τόν ὁποῖο εἶχε ἐκτενή συνομιλία καί ἀντήλλαξαν ἀπόψεις ἐπί θεμάτων ἀφορώντων τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο καί τήν Ὁμογένεια.

➤ Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος, διά τήν ἑορτή τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου, ἐχοροστάτησε εἰς τόν Πάνσεπτο Πατριαρχικό Ναό κατά τόν Μ. Ἑσπερινό τῆς Ἑορτῆς, ἐνῶ τήν ἑπομένην, ἡμέραν τῆς Ἑορτῆς, προέστη τῆς καθιερωμένης Πατριαρχικῆς καί Συνοδικῆς Θ. Λειτουργίας εἰς τόν πανηγυρίζοντα φερώνυμο Καθεδρικό Ἱ. Ναό τῆς μεγαλωνύμου Κοινότητος Σταυροδρομίου, κατά τήν ὁποία ἐτέλεσε καί τήν εἰς Διάκονον χειροτονίαν τοῦ Ἐντιμ. κ. Ἀστερίου Γ. Ὀκουμούση, ἐξ Ἴμβρου, προοριζομένου νά διακονήσῃ ἐν αὐτῇ, πρός τόν ὁποῖον ὁ Πατριάρχης ἀπηύθυνε πατρικές νουθεσίες. Τόν Θεῖο Λόγο ἐκήρυξε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Φιλαδελφείας κ. Μελίτων.

➤ Τήν 23η Νοεμβρίου, ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης, κατόπιν προσκλήσεως, παρέστη καί ὁμίλησε εἰς τήν ὑπό τήν αἰγίδα τοῦ Ὀργανισμοῦ «Πόλις 2010-Πολιτιστική Πρωτεύουσα τῆς Εὐρώπης» διοργανωθεῖσα Διάσκεψη γιά τόν Θρησκευτικό Τουρισμό, παρουσίᾳ τοῦ νέου Διευθυντοῦ Θρησκευτικῶν Ὑποθέσεων τῆς Τουρκίας, τοῦ Νομάρχου τῆς Πόλεως καί τῶν θρησκευτικῶν ἀρχηγῶν τῶν μειονοτήτων.

➤ Τήν 27ην Νοεμβρίου, ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ὁ Πατριάρχης, ἐδέχθη τόν Ἐξοχ. κ. Χάρην Καστανίδην, Ὑπουργόν Δικαιοσύνης, Διαφανείας καί Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων τῆς Ἑλλάδος. Μεταξύ τῶν δύο ἀνδρῶν διεξήχθη θερμή καί ἐγκάρδιος συνομιλία.

➤ Ἡ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μ. Ἐκκλησία μέ λαμπρότητα καί ἱεροπρέπεια ἐτίμησε καί ἐφέτος τήν ἱερά μνήμη τοῦ ἱδρυτοῦ καί προστάτου της Ἁγίου ἐνδόξου Ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου, ἑορτάσασα τήν Θρονική της ἑορτή. Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης ἐχοροστάτησε κατά τόν Ἑσπερινό τῆς

Ἑορτῆς, εἰς τό τέλος τοῦ ὁποίου χειροθέτησε τόν Μουσικολ. κ. Πολυχρόνην Ἀηδονίδην εἰς τό ὀφφίκιο τοῦ Ἄρχοντος Ὑμνωδοῦ τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μ. Ἐκκλησίας. Στή συνέχεια δόθηκε εἰς τά Πατριαρχεῖα δεξίωση πρός τιμήν τῆς Ὁμογενείας, εἰς τήν ὁποία προσῆλθαν Ἱεράρχες, Ἄρχοντες Ὀφφικίαλοι, Διπλωματικές ἀρχές, Ἐκπαιδευτικοί, Κοινοτικοί Παράγοντες καί πλεῖστοι ἄλλοι ὁμογενεῖς. Ὁμίλησε ὁ Πατριάρχης ὁ ὁποῖος ἀνεκοίνωσεν μετά μεγίστης χαρᾶς καί ἱκανοποιήσεως τήν ἐντός τῆς ἰδίας ἡμέρας ἐπίδοση εἰς Αὐτόν τοῦ τίτλου ἰδιοκτησίας (tapu) τοῦ Ὀρφανοτροφείου Πριγκήπου ἐπ' ὀνόματι τοῦ Πατριαρχείου. Τήν κυριώνυμο ἡμέρα ὁ Πατριάρχης προέστη τῆς Πατριαρχικῆς καί Συνοδικῆς Θ. Λειτουργίας. Τόν Θεῖον Λόγον ἐκήρυξε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἱσπανίας καί Πορτογαλίας κ. Πολύκαρπος. Εἰς τό τέλος τῆς Θ. Λειτουργίας, ὁ Πατριάρχης προσεφώνησε τήν ἐκ τοῦ Βατικανοῦ Ἀντιπροσωπεία καί ἀπήντησε ὁ Σεβ. Καρδινάλιος κ. Kurt Koch, ὁ ὁποῖος ἀνέγνωσε ἑόρτιο συγχαρητήριο Μήνυμα τῆς Α. Ἁγιότητος, τοῦ Πάπα Ρώμης Βενεδίκτου τοῦ ΙΣΤ΄. Τήν μεσημβρίαν παρετέθη γεῦμα καί τό ἑσπέρας ἐδόθη ἡ καθιερωμένη δεξίωση γιά τήν Θρονική Ἑορτή τῆς Μητρός Ἐκκλησίας, εἰς τήν ὁποία παρέστησαν προσκεκλημένοι τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καί τῆς Ἁγίας καί Ἱερᾶς Συνόδου, ἐκ τοῦ θρησκευτικοῦ, διπλωματικοῦ, δημοσιογραφικοῦ, καλλιτεχνικοῦ καί ἐπιχειρηματικοῦ κόσμου τῆς ΚΠόλεως καί ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, εἰς τήν ὁποία ὁμίλησε ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης.

➤ Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος εἶχε ἰδιαίτερη συνάντηση μέ τόν Σεβ. Μητροπολίτη Πέργης κ. Εὐάγγελο, τόν ὁποῖο συνεχάρη ἀδελφικῶς ἐπί τῇ συμπληρώσει τεσσαράκοντα ἐτῶν (30.11.1970) ἀπό τῆς εἰς Ἀρχιερέα χειροτονίας αὐτοῦ, εὐχηθείς αὐτῷ ὑγεία καί μακρότητα εὐλογημένων ἡμερῶν. Ὁ Παναγιώτατος παρεκάθησε, ἐπίσης, εἰς τό δεῖπνο τό ὁποῖο παρέθεσε ὁ Σεβασμιώτατος διά τήν ἐπέτειο αὐτή.

➤ Τήν Μητέρα Ἐκκλησία καί τόν Προκαθήμενον Αὐτῆς ἐπισκέφθηκαν, τήν μέν 3η Δεκεμβρίου ὁ Ἐξοχ. κ. Σωκράτης Ξυνίδης, Ὑπουργός Ἀναπληρωτής Περιφερειακῆς Ἀναπτύξεως τῆς Ἑλλάδος, τήν δέ 7ην Δεκεμβρίου, ἡ Ἐξοχ. κ. Θεοδώρα Μπακογιάννη, Πρόεδρος τοῦ νέου Κινήματος «Δημοκρατική Συμμαχία».

➤ Τήν 12η Δεκεμβρίου, μνήμη τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος τοῦ θαυματουργοῦ, ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος ἐχοροστάτησε κατά τήν Θ. Λειτουργία εἰς τήν πανηγυρίζουσα φερώνυμη Πατριαρχική καί Σταυροπηγιακή Σκήτη τῆς νήσου Χάλκης.

➤ Τήν 18η Δεκεμβρίου, ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης ἐτίμησε διά τῆς παρουσίας του τήν ἐκδήλωση πρός τιμήν τοῦ Ἄρχοντος Λαμπαδαρίου τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μ. Ἐκκλησίας Μουσικολ. κ. Ἰωάννου Χαριατίδου, ἐπί τῇ συμπληρώσει 45 ἐτῶν διακονίας εἰς τό ἀναλόγιον τοῦ Π. Πατριαρχικοῦ Ναοῦ. Ὁμίλησαν οἱ Μουσικολ. κ. Λεωνίδας Ἀστέρης, Ἄρχων Πρωτοψάλτης τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μ. Ἐκκλησίας, κ. Ἀντώνιος Παριζιάνος, Ἄρχων Λαμπαδάριος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως, κ. Στυλιανός Φλοῖκος, Πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου, καί κ. Νικόλαος-Σταμάτιος Κίσσας, Πρόεδρος τοῦ ἐν Ἀθήναις Συνδέσμου Μουσικοφίλων, κατέκλεισε δέ ὁ Πατριάρχης, ὁ ὁποῖος ἐξῆρε τήν προσφορά καί τήν σεμνότητα τοῦ τιμωμένου Λαμπαδαρίου.

➤ Τήν 19η Δεκεμβρίου, ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης, μετέβη εἰς τό Συνεδριακόν Κέντρον «Istanbul Congress Center» καί παρέστη εἰς τήν τελετή λήξεως τῶν ἐκδηλώσεων γιά τήν ἀνακήρυξη τῆς ΚΠόλεως ὡς Πολιτιστικῆς Πρωτεύουσας τῆς Εὐρώπης κατά τό ἔτος 2010, παρουσίᾳ πολιτικῶν καί ἄλλων προσωπικοτήτων.

➤ Μέ ἱεροπρέπεια καί ἐκκλησιαστική τάξη ἑορτάσθηκε εἰς τά Πατριαρχεῖα ἡ ἑορτή τῆς κατά Σάρκα Γεννήσεως τοῦ Κυρίου μας. Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος προέστη τῆς εἰδισμένης Πατριαρχικῆς καί Συνοδικῆς Θ. Λειτουργίας τῆς Ἑορτῆς, σέ συλλειτουργία μετά τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Πέργης κ. Εὐαγγέλου, Φιλαδελφείας κ. Μελίτωνος, Σεβαστείας κ. Δημητρίου, Μοσχονησίων κ. Ἀποστόλου καί Ἰκονίου κ. Θεολήπτου. Ἀπό τοῦ Ἱεροῦ Ἄμβωνος ἀνεγνώσθη, ὑπό τοῦ Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτου κ. Ἐλπιδοφόρου, Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἁγίας καί Ἱερᾶς Συνόδου, ἡ ἐπί τοῖς Χριστουγέννοις Πατριαρχική Ἀπόδειξις. Τό ἀπόγευμα τῆς Κυριακῆς 26ης Δεκεμβρίου ὁ Παναγιώτατος ἐχοροστάτησε εἰς τόν Ἑσπερινό στόν Ι. Ναό Ἁγίας Τριάδος Σταυροδρομίου καί στήν συνέχεια δεξιώθηκε τούς διδασκάλους καί μαθητές τῆς πρωτοβάθμιας ἐκπαιδεύσεως τῆς Ὁμογενείας σέ ἑορταστική ἐκδήλωση γιά τίς ἑορτές τοῦ Ἁγίου Δωδεκαημέρου.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ

ΧΡΟΝΙΚΑ - ΕΙΔΗΣΕΙΣ

ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΕΣ-ΧΕΙΡΟΘΕΣΙΕΣ

◆ Τό Σάββατο 11 Σεπτεμβρίου ὁ Σεβασμιώτατος τέλεσε τήν Θεία Λειτουργία στόν Καθεδρικό ἱ. Ναό τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου καί χειροτόνησε σέ Πρεσβύτερο τόν Ἀρχιδιάκονο Ἰωαννίκιο Ἀναγνώστου, ὁ ὁποῖος τοποθετήθηκε ὡς Ἐφημέριος στόν ἱ. ἐνοριακό Ναό Ἁγίου Νικολάου πόλεως Ρόδου.

◆ Τήν Τρίτη 14 Σεπτεμβρίου τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἐνοριακό ἱ. Ναό Ὑψώσεως Τιμίου Σταυροῦ Ἀπολλώνων καὶ χειροτόνησε σέ Πρεσβύτερο τόν Διάκονο Νεῖλο, Ἀδελφό τῆς ἱ. Μονῆς Ταξιάρχου Μιχαήλ Θαρρίου, ὁ ὁποῖος θά ἐξυπηρετήσει ἐφημεριακά τήν Μονή τῆς μετανοίας του.

◆ Τό Σάββατο 18 Σεπτεμβρίου τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ἐνοριακό ἱ. Ναό Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἀφάντου καὶ χειροτόνησε σέ Πρεσβύτερο τόν Διάκονο Γεννάδιο Συμιακό, Ἀδελφό τῆς ἱ. Μονῆς Παναγίας Σκιαδενῆς, ὁ ὁποῖος θά ἐξυπηρετήσει ἐφημεριακά τήν ὡς ἄνω ἱ. Μονή.

◆ Τήν Κυριακή 21 Νοεμβρίου, τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα Μητροπολιτικό ἱ. Ναό Εἰσοδίων τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ χειροτόνησε σέ Διάκονο τόν κ. Ἄγγελο Μανωλᾶ, κάτοικο Γενναδίου, τὸν ὁποῖο μετονόμασε Ἀγαθάγγελο.

Τήν ἴδια ἡμέρα στόν Μητροπολιτικό ἱ. Ναό χειροθέτησε σέ Ἀρχιμανδρίτη τόν Ἱερομόναχο Κύριλλο Παπανδίμου.

◆ Τήν Πέμπτη 28 Ὀκτωβρίου κατά τήν Ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ στό Καθολικό τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Παναγίας Ὑψενῆς τέλεσε τή μοναχική κουρά σέ μεγαλόσχημο τῆς ρασοφόρου Ἀγάθης.

ΕΚΔΗΜΙΑ ΙΕΡΕΩΣ

Τό Σάββατο 16 Σεπτεμβρίου ἐξεδήμησε πρός Κύριον ὁ Πρεσβύτερος Πέτρος Κάκκαρης. Ὁ μακαριστός γεννήθηκε στην Σύμη τό 1947 καί χειροτονήθηκε Διάκονος τήν 12η Δεκεμβρίου 1994, στόν ἐνοριακό ἱ. Ναό Ἁγίου Σπυρίδωνος Θεολόγου, καί Πρεσβύτερος τήν 22η Δεκεμβρίου 1994, στον ἐνοριακό ἱ. Ναό Ἁγίας Ἀναστασίας πόλεως Ρόδου, ἀπό τόν Μητροπολίτη Ρόδου κυρό Ἀπόστολο. Ὑπηρέτησε ὡς Ἐφημέριος στίς Ἐνορίες Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Σύμης (1994-2002) καί Ἁγίου Νικολάου πόλεως Ρόδου. Ἡ ἐξόδιος Ἀκολουθία ἐψάλη τήν ἑπομένη στόν ἐνοριακό. ἱ. Ἐνοριακό Ναό Ἁγίου Νικολάου τῆς πόλεως, προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας, καί ἐτάφη στό Δημοτικό Κοιμητήριο τῶν Ταξιαρχῶν. Εὐχόμαστε ὁ Θεός νά ἀναπαύσει τήν ψυχή του μετά τῶν Δικαίων.

Ο ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΣ ΣΤΟ ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης τήν Κυριακή 12 Σεπτεμβρίου μετέβη στό Ἅγιον Ὄρος κατόπιν προσκλήσεως τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Βατοπαιδίου καί προέστη τῆς πανηγύρεως τῆς Ἑορτῆς τῆς Καταθέσεως τῆς Ἁγίας Ζώνης τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου. Στήν προσφώνησή του κατά τήν διάρκεια τῆς Τράπεζας ἀναφέρθηκε στή σημασία τῆς Ἑορτῆς καί στήν προσφορά τοῦ Ἁγίου Ὄρους στήν Ἐκκλησία καί τό Γένος.

ΕΥΑΡΕΣΚΕΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Τήν Κυριακή 4 Δεκεμβρίου ὁ Σεβασμιώτατος τέλεσε τήν Θεία Λειτουργία στόν Ἐνοριακό Ἱερό Ναό Ταξιαρχῶν Λάρδου.

Μετά τό πέρας τῆς Θείας Λειτουργίας ἐξέφρασε τήν εὐαρέσκεια καί τόν ἔπαινο τῆς Ἐκκλησίας στούς διατελέσαντες μέλη τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς κ. κ. Ἀναστασάκη Ἀντώνιο, Καζάκη Νικόλαο και Παπασταματίου Ἰωάννη, στούς ὁποίους ἐπέδωσε σχετικό Εὐεργετήριο Γράμμα. Στήν προσφώνησή του ἐξῆρε τήν μακρόχρονη προσφορά στήν Ἐκκλησία τῶν ἀνωτέρω καί εὐχήθηκε τά δέοντα.

Ἐπίσης ἀνέγνωσε τήν εὐχή εἰς Ἐκκλησιαστικήν διακονίαν στή νεωκόρο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ κ. Διαμάντα Καφάλα.

ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΙΕΡΩΝ ΝΑΩΝ

Τήν Κυριακή 17 Ὀκτωβρίου ὁ Σεβασμιώτατος τέλεσε τὰ Ἐγκαίνια τοῦ πρόσφατα ἀνακαινισθέντος ἐκ βάθρων Καθολικοῦ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Φανερωμένης (περιοχή Ἰξιᾶς Ρόδου) μέ λείψανα τῶν Ἁγίων Μεγαλομαρτύρων Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου καί Νικήτα καί τοῦ Ἁγίου Νεομάρτυρος Κωνσταντίνου τοῦ Ὑδραίου. Στήν ὁμιλία του ἐξέφρασε τήν εὐαρέσκεια καί τόν ἔπαινο τῆς Ἐκκλησίας στόν Ἡγούμενο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀρχιμανδρίτη Ἀντώνιο Πατρό καί στόν κ. Βασίλειο Καμπουράκη, Ἄρχοντα Χαρτουλάριο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, γιά τήν ἐπί σειράν ἐτῶν προσφορά του στήν Ἱερά Μονή καί τοῦ ἐπέδωσε πιστό ἀντίγραφο τῆς θαυματουργοῦ ἐφέστιας Εἰκόνας τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς Φανερωμένης.

Ἐπίσης τὸ Σάββατο 2 Ὀκτωβρίου τέλεσε τὰ Ἐγκαίνια τοῦ Ἱεροῦ Ἁγίου Νικολάου, Ἐπισκόπου Μύρων τῆς Λυκίας (ξενοδοχεῖον Royal Paradise, ἐνορία Κοσκινοῦ), μέ λείψανα τῶν Ἁγίων Ἱερομαρτύρων Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως καί Ἰσιδώρου τοῦ ἐν Βαλῇ τῆς Κρήτης καί τῶν Ἁγίων Σαββαϊτῶν Ὁσιομαρτύρων. Στήν ὁμιλία του ἀναφέρθηκε στήν τελετή τῶν Ἐγκαινίων σέ σχέση μέ τόν ἐσωτερικό πνευματικό ἐγκαινισμό κάθε πιστοῦ καί εὐχαρίστησε τους κτίτορες κ.κ. Νικόλαο Παπαδόπουλο καί Νικόλαο Ἀγγελόπουλο.

ΕΝΩΣΙΣ ΙΕΡΟΨΑΛΤΩΝ ΡΟΔΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ

ΙΕΡΟΨΑΛΤΙΚΑ ΝΕΑ

Ἐγκαινιάζοντας σήμερα τή σελίδα τῶν Ἱεροψαλτῶν στό περιοδικό τῆς Μητροπόλεώς μας θά θέλαμε νά εὐχαριστήσουμε ἀπό καρδιᾶς τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη μας κ. Κύριλλο γιά τήν ἔγκριση παραχώρησης τῆς σελίδας μέ τήν ὁποία θά προβάλλεται τό ἔργο τῶν Ἱεροψαλτῶν.

Μετά τίς ἐκλογές στίς 13/06/2010, ἡ Ἕνωση Ἱεροψαλτῶν Ρόδου καί Περιχώρων ἀπέκτησε νέα διοίκηση ἤτοι: *Πρόεδρος:* Στέργος Παρασκευᾶς, *Ἀντιπρόεδρος:* Μιχαήλ Γαλανός, *Γεν. Γραμματέας:* Ἀπόστολος Χριστοφῆς, *Ταμίας:* Ἀντώνιος Ψυλλάκης, *Μέλος:* Νεκτάριος Χατζησάββας.

Τό νέο Δ.Σ. ξεκίνησε δυναμικά τό ἔργο γιά τό ὁποῖο ἐκλέχτηκε μέ ἄμεσο καί πρωταρχικό σκοπό τήν προάσπιση τῶν δικαιωμάτων τῶν Ἱεροψαλτῶν μας, ἀλλά παράλληλα τή συνέχιση τοῦ ἔργου τῶν προγόνων μας, ἡ ὁποία δέν εἶναι ἄλλη ἀπό τήν διάσωση καί διάδοση τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς μας παράδοσης. Ἡ Ἕνωση ἱδρύθηκε στίς 14/03/1948. Μετά ἀπό 62 χρόνια ἔχει νά ἐπιδείξει μιά λαμπρή πορεία ὡς τό σήμερα μέ πλῆθος δραστηριοτήτων καί σημαντικῶν γεγονότων γιά τήν Ἱεροψαλτική τάξη τοῦ τόπου μας.

Δραστηριότητες τοῦ Συλλόγου

Μετά ἀπό τήν ἐπιτυχημένη ἐγγραφή τοῦ πρώτου ὁλοκληρωμένου cd τό 2009, μέ τήν βοήθεια τοῦ Ο.Π.Α.Δ. τῆς Νομαρχίας, προχωρήσαμε φέτος στήν συνέχιση τῆς ἐγγραφῆς μέ τό δεύτερο cd, τά ὁποῖα περιέχουν ὕμνους ἀπό τή Μεγάλη Ἑβδομάδα σύμφωνα μέ τήν παράδοση τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καί καταγραφή τοῦ Ἄρχοντος Πρωτοψάλτου τῆς ΜτΧΕ Κωνσταντίνου Πρίγγου. Προγραμματίζουμε μία ἐκδήλωση κατά τήν ὁποία θά γίνει ἡ παρουσίαση τοῦ cd, τήν Ἁγία καί Μεγάλη Τεσσαρακοστή.

Στεγαστικό

Ἕνας ἀπό τούς πρωταρχικούς στόχους πού θέσαμε ἦταν ἡ στέγαση τοῦ Συλλόγου, γιατί παρέμενε δυστυχῶς ἀπό τῆς ἱδρύσεώς του μέχρι πρότινος ἄστεγος. Μετά ἀπό τόν ἐντατικό καί ἐπίμονο ἀγώνα μας καί μέ τό προσωπικό ἐνδιαφέρον τοῦ Ἀντιδημάρχου κ. Ἰωάννη Γιαννακάκη κατορθώσαμε φέτος τήν ἀπόκτηση τοῦ γραφείου πού βρίσκεται στήν Νέα ἀγορά (Α΄ ὄροφος, ἀρ.6) καί λειτουργεῖ κάθε Τρίτη καί Πέμπτη 18:00-20:00. Τό γραφεῖο ἐγκαινιάσθηκε ἐπίσημα στίς 15/10/2010 ἀπό τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη μας.

Προστάτες Ἅγιοι

Μετά ἀπό πρόταση τοῦ Μητροπολίτου μας κ. Κυρίλλου καί ὁμόφωνη ἀπόφαση τοῦ Δ.Σ. καθιερώθηκαν ὡς Προστάτες Ἅγιοι τῶν Ἱεροψαλτῶν Ρόδου καί Περιχώρων οἱ Ἅγιοι Κλήμης καί Ἀγαθάγγελος, τῶν ὁποίων ἡ μνήμη ἑορτάζεται στίς 23 Ἰανουαρίου, κατά τήν ὁποία θά τελεῖται πανηγυρική Θεία Λειτουργία καί τό ἐτήσιο μνημόσυνο τῶν κεκοιμημένων Ἱεροψαλτῶν τῆς Ἐκκλησίας μας, στόν Ἱερό Ναό Ἁγίου Παντελεήμονος Ρόδου, ὅπου φυλάσσονται τά Ἱερά Λείψανα τῶν Ἁγίων.

Ἱστοσελίδα (www.ieropsaltesrodou.gr)

Συμβαδίζοντας μέ τήν ἠλεκτρονική ἐξέλιξη δημιουργήσαμε ἱστοσελίδα γιά νά προβάλλεται καί ἀναδεικνύεται τόσο σέ τοπικό ὅσο σέ διεθνές ἐπίπεδο στιγμιότυπα ἀπό τό ἀρχεῖο τῆς Ἑνώσεώς μας μέσα ἀπ᾽ τήν μακρόχρονη πορεία τοῦ Ἱεροψαλτικοῦ κόσμου, καθώς καί ἀποσπάσματα ἀπό τήν κάθε δραστηριότητα τοῦ Συλλόγου μέ φωτογραφικό καί ἄλλο ὑλικό.

Συμμετοχές τῆς χορωδίας

Ἡ Βυζαντινή χορωδία τοῦ Συλλόγου συμμετεῖχε ἐνεργά στούς πανηγυρίζοντες Ἱερούς Ναούς τῆς Μητροπόλεώς μας λαμπρύνοντας τά Ἱερά ἀναλόγια, ὅπως: Ἀρχιερατικός Ἑσπερινός καί Θεία Λειτουργία στόν Ἱερό Ναό Ἁγίου Φανουρίου (Προστάτης Νήσου Ρόδου / 27-08-2010), Ἀρχιερατική Θεία Λειτουργία στήν Ἱερά Μονή Παναγίας Σκιαδενῆς (08/09/2010), εἰς τήν εἰς Πρεσβύτερον Χειροτονία τοῦ Ἀρχιδιακόνου Ἰωαννικίου Ἀναγνώστου, στόν Καθεδρικό Ἱερό Ναό Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου πόλεως Ρόδου (11/09/ 2010), ὡς ἐπίσης καί στόν Ἀρχιερατικό Ἑσπερινό καί πολυαρχιερατική Θεία Λειτουργία γιά τόν Ἅγιο Νεομάρτυρα Κωνσταντῖνο τόν Ὑδραῖο (Πολιοῦχος Ρόδου / 14-11-2010).

Ψηφίσματα

Στό τετράμηνο πού διανύσαμε εἴχαμε καί τήν εἰς Κύριον ἐκδημία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου πρώην Ρόδου κυροῦ Ἀποστόλου καί τοῦ ἀγαπητοῦ συναδέλφου κ.Ἰωάννη Προύσαλη, Πρωτοψάλτου ἐπί 60 συναπτά ἔτη στόν Ἱερό Ναό ἁγίας Μαρίνης Ἀπολακκιᾶς καί μέλος τῆς Ἑνώσεως Ἱεροψαλτῶν, ὅπου καί στίς δύο ἀκολουθίες συμμετεῖχε ἡ Βυζαντινή χορωδία μας καί ἀναγνώσθηκαν ἀνάλογα ψηφίσματα.

Ὁ θάνατος

Πολλοί εἴτε ἀπό τό χάσιμο κάποιου προσφιλοῦς προσώπου τους, εἴτε ἀπό τόν κίνδυνο τοῦ θανάτου μετά ἀπό κάποιο αὐτοκινητιστικό ἀτύχημα ἤ κάποια μεγάλη ἀρρώστια συναντοῦν τό θάνατο καί συγκλονίζονται.

Ὁ θάνατος ἀπασχολεῖ περισσότερό τους ἡλικιωμένους, καθώς μέ τά γηρατειά ἔρχονται καί ἀρρώστιες καί σωματική ἀδυναμία. Κανείς δέν θέλει νά πεθάνει. Κι ὅμως ὁ θάνατος εἶναι γιά ὅλους σίγουρος.

Τόν φόβο τοῦ θανάτου καί τόν ἴδιο τόν θάνατο τόν ξεπερνᾶ κανείς, ὅταν ἔχει καλή σχέση μέ τόν Θεό καί δέν ἔχει ἐνοχές ἀπό ἁμαρτίες. Τότε ὁ θάνατός του εἶναι μετάβαση πρός τόν Θεό, τόν οὐράνιο Πατέρα.

Ὁ Θεός εἶχε προειδοποιήσει τούς πρωτοπλάστους, ὅτι τήν ὥρα πού θά δείξουν ἀνυπακοή θά πεθάνουν μέ θάνατο (Γέν. 2,17). Αὐτός ὁ θάνατος εἶναι ἡ ἀπομάκρυνση τοῦ ἀνθρώπου ἀπό τήν πηγή τῆς ζωῆς, τόν Θεό. Αὐτός εἶναι ὁ πνευματικός θάνατος πού ζεῖ κάθε ἁμαρτωλός (Λουκᾶ 15, 32 καί Ἰωάν. 5,24-25) καί θά ὁλοκληρωθεῖ στήν αἰώνια κόλαση. Ὁ θάνατος τοῦ σώματος εἶναι ὁ χωρισμός τῆς ψυχῆς ἀπό τό σῶμα. Ὁ σωματικός θάνατος εἶναι συνέπεια τοῦ πνευματικοῦ θανάτου, τῆς ἁμαρτίας (Ρωμ. 5,12).

Ὁ Χριστός, γιά νά δηλώσει τή μικρή σημασία τοῦ σωματικοῦ θανάτου μπροστά στόν πνευματικό θάνατο, εἶχε πεῖ στούς μαθητές Του: «μή φοβηθεῖτε ἀπ' αὐτούς πού θανατώνουν τό σῶμα, ἐνῶ τήν ψυχή δέν μποροῦν νά θανατώσουν, νά φοβηθεῖτε περισσότερο αὐτόν (τόν Θεό) πού μπορεῖ καί ψυχή καί σῶμα νά θανατώσει στήν κόλαση» (Ματθ. 10,28).

Ἐπώδυνος θάνατος

Πολλοί σήμερα βγάζουν αὐθαίρετα τό συμπέρασμα ὅτι ὅποιος πεθαίνει μέ ἐπώδυνο θάνατο εἶναι ἁμαρτωλός καί τιμωρεῖται ἀπό τόν Θεό.

Ὅταν ρώτησαν τόν Χριστό τί γνώμη ἔχει γιά τό θάνατο μερικῶν Γαλιλαίων πού σφάχθηκαν ἀπό τόν Πιλάτο στό θυσιαστήριο τοῦ ναοῦ, ὁ Χριστός τούς ἀπάντησε μέ τό ἐρώτημα: «Νομίζετε ὅτι αὐτοί οἱ Γαλιλαῖοι ὑπῆρξαν περισσότερο ἁμαρτωλοί ἀπό ὅλους τους Γαλιλαίους καί γι' αὐτό ἔπαθαν τόσο ἄσχημο θάνατο;» καί συνεχίζει ἀπαντώντας: «ὄχι, σᾶς λέω, ἀλλά ἄν δέν μετανοεῖτε, ὅλοι σας παρόμοια θά χαθεῖτε» (Λουκᾶ 13,1-3). Ἀπό τά λόγια αὐτά τοῦ Χριστοῦ συμπεραίνουμε ὅτι ὁ ἐπώδυνος θάνατος δέ φανερώνει καί ὕπαρξη μεγάλης ἁμαρτίας. Εἶναι λάθος ἀπό τόν τρόπο τοῦ θανάτου (ἥσυχος ἤ ἐπώδυνος) νά συμπεραίνουμε ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτός ἦταν καλός ἤ κακός. Ὁ ἐπώδυνος θάνατος τοῦ καλοῦ χριστιανοῦ πιθανόν νά ξεπλένει τήν ψυχή του ἀπό ξεχασμένα καί ἄγνωστα ἁμαρτήματα.

Οἱ ἀπόστολοι ἀλλά καί ἑκατομμύρια μάρτυρες πέθαναν μέ ἐπώδυνο θάνατο. Αὐτός ὁ θάνατος θά τούς δοξάσει στήν οὐράνια βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

Ἡ Ἐκκλησία μᾶς εὔχεται ἀνώδυνα τά τέλη τῆς ζωῆς, γιατί πολλοί στήν ὀδύνη καί στόν πόνο παρεκτρέπονται, βρίζουν τόν Θεό καί ταλαιπωροῦν ἀφάνταστα τούς συγγενεῖς τους. Ὁ πόνος εἶναι ἕνας μεγάλος πειρασμός.

Ἡ καύση τῶν νεκρῶν

Στίς μέρες μας ὑπάρχει μία προσπάθεια νά γενικευθεῖ ἡ καύση τῶν νεκρῶν γιά λόγους δῆθεν ὑγιεινῆς καί χωροταξίας (ἔλλειψη χώρου γιά ταφές). Αὐτή ἡ ἐπιδίωξη ὑποτιμᾶ τήν ἀξία τοῦ σώματος.

Ὁ ἄνθρωπος εἶναι ψυχοσωματική ὀντότητα. Τό σῶμα καί ἡ ψυχή μαζί ἀγωνίζονται καί ταυτόχρονα ἁγιάζονται. Στόν Παράδεισο θά δοξασθεῖ ἡ ψυχή καί τό σῶμα. Ἀντίστοιχα καί στήν κόλαση θά τιμωρηθεῖ ἡ ψυχή μαζί μέ τό σῶμα.

Ἡ δέωση τοῦ ἀνθρώπου ἀρχίζει ἀπό ἐδῶ. Ὁ ἄνθρωπος πού ἁγιάζεται, δέχεται τή χάρη τοῦ Θεοῦ στήν ψυχή καί στό σῶμα. Γι' αὐτό τά σώματα πολλῶν ἁγίων μένουν ἀναλλοίωτα (δέν λιώνουν), ἐνῶ τά λείψανα ἄλλων ἁγίων μυροβλύζουν. Καίγοντας ἀδιακρίτως τά σώματα τῶν νεκρῶν, θά στερούσαμε τήν Ἐκκλησία ἀπό τήν εὐλογία τῶν ἁγιασμένων σωμάτων καί λειψάνων.

Ἡ τιμή τοῦ νεκροῦ σώματος διατηρεῖ ζωντανή τήν ἀνάμνηση τοῦ νεκροῦ καί βοηθάει τόν καθένα νά μήν ξεχνάει ὅτι εἶναι παροδικός σ' αὐτόν τόν κόσμο. Αὐτή ἡ ἄμεση ἐπαφή μέ τά ὅρια τῆς ζωῆς πολλούς τούς ὡριμάζει καί τούς ἀποτρέπει ἀπό τήν ἐπιπολαιότητα.

Μεταθανάτιες ἐμπειρίες

Κυκλοφοροῦν τελευταία διάφορα βιβλία μέ περιγραφές μεταθανάτιων ἐμπειριῶν. Οἱ ἐμπειρίες πού περιγράφονται στά βιβλία αὐτά ἀναφέρουν ὅτι οἱ νεκροί στό μικρό προσωρινό τους ταξίδι στόν ἄλλο κόσμο δέν βρῆκαν κάποιον κριτή, ἀλλά εὐχάριστα πρόσωπα.

Ἡ Ἐκκλησία μας πιστεύει ὅτι αὐτές οἱ ἐμπειρίες εἶναι κατασκευάσματα τοῦ σατανᾶ, γιά νά παραπλανήσει τούς ἀνθρώπους νά μήν ἑτοιμάζονται γιά τήν κρίση. Δέν εἶναι δυνατόν νά παρουσιάζεται ο ὁ Χριστός ὡς ψεύτης λέγοντας πώς θά ξανάρθει καί θά κρίνει τούς ἀνθρώπους.

Ὁ Χριστός, σύμφωνα μέ τή μεγάλη Του φιλευσπλαχνία, ἐπέτρεψε σέ κάποιες ψυχές νά ζήσουν μεταθανάτιες ἐμπειρίες καί νά ἐπιστρέψουν στό σῶμα, γιά νά μετανοήσουν. Ἔχουμε τέτοιες περιγραφές στήν ἐκκλησιαστική γραμματεία. Σ' αὐτές δέν ὑπάρχει ἄρνηση τῆς κρίσης ἀλλά τό ἀντίθετο.

Ἀρχιμ. Μάξιμος Παναγιώτου

ΡΟΔΟΣ
8017
ΕΛΤΑ